

FINANSMINISTERIET

Aftaler om Finansloven for 2009

November 2008

FINANSMINISTERIET

Aftaler om Finansloven for 2009

November 2008

Aftaler om Finansloven for 2009
November 2008

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Publikationen kan bestilles eller afhentes hos:

Schultz Distribution
Herstedvang 4,
2620 Albertslund
Telefon 43 63 23 00
Fax: 43 63 19 69
E-mail: Schultz@schultz.dk
Hjemmeside: www.schultz.dk

Henvendelse om publikationen

kan i øvrigt ske til:
Finansministeriet
Udgiftspolitisk kontor
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Telefon 33 92 33 33

Omslag: B:GRAPHIC
Tryk: Schultz Grafisk
Oplag: 2.500
Pris: 100 kr. inkl. moms
ISBN: 978-87-7856-893-9

Elektronisk publikation:
Produktion: Schultz
ISBN: 978-87-7856-894-6

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside:
www.fm.dk

Trykt af Schultz Grafisk, som har licens til brug af svanemærket,
er ISO 14001 miljøcertificeret og ISO 9002 kvalitetscertificeret.

Indholdsfortegnelse

Oversigt over finanslovsaftalerne for 2009	5
1. Aftale mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance om finansloven for 2009 (10. november 2008)	7
2. Aftale mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance om investering i arbejdskraftbesparende teknologi og nye arbejds- og organisationsformer (4. november 2008)	63
3. Aftale mellem regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om fordeling af globaliseringsmidlerne til forskning og udvikling (5. november 2008)	67
4. Aftale mellem regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre om udmøntning af uforbrugte midler fra globaliseringspuljen i 2007 (5. november 2008)	81
5. Aftale mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti om gennemførelse af politireformen og styrkelse af politiindsatsen (6. november 2008).....	87
6. Aftale mellem regeringen og Dansk Folkeparti om modernisering af klagesystemet på natur- og miljøområdet og styrkelse af borgernes retsstilling (7. november 2008)	97
7. Aftale mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance om nedbringelse af sygefravær (5. november 2008).....	101
8. Aftale mellem regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance om udmøntning af satspuljen for 2009 (3. november 2008)	103

Oversigt over finanslovaftalerne for 2009

	V	K	DF	LA	RV	S	SF	EL
Aftale om Finansloven for 2009	■	■	■	■	■	■	■	■
Aftale om investeringer i arbejdskraftbesparende teknologi og nye arbejds- og organisationsformer	■	■	■	■	■	■	■	■
Aftale om fordeling af globaliseringsmidlerne til forskning og udvikling	■	■	■	■	■	■	■	■
Aftale om udmøntning af uforbrugte midler fra globaliseringspuljen i 2007	■	■	■	■	■	■	■	■
Aftale om gennemførelse af politireformen og styrkelse af politiindsatsen	■	■	■	■	■	■	■	■
Aftale om modernisering af klagesystemet på natur- og miljøområdet og styrkelse af borgernes retsstilling	■	■	■	■	■	■	■	■
Aftale om nedbringelse af sygefravær	■	■	■	■	■	■	■	■
Aftale om udmøntning af satspuljen for 2009	■	■	■	■	■	■	■	■

Anm.: Blå markering betyder, at partiet deltager i det pågældende forlig. Gul markering betyder, at partiet ikke deltager i det pågældende forlig.

Aftale mellem regeringen,
Dansk Folkeparti og Liberal Alliance om:

Finansloven for 2009
(10. november 2008)

Indledning

Aftalens hovedindhold

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance har med aftalen om finansloven for 2009 prioriteret en række områder, herunder blandt andet:

- Fortsat styrkelse af sundhedsområdet
- Sygehusinvesteringer
- Løft af de fysiske rammer i kommunerne, herunder særligt på de borgernære serviceområder og i vanskeligt stillede kommuner
- Loft over ældres betaling for madservice
- Skærpet indsats mod uacceptabel adfærd blandt børn og unge

Dansk økonomi

Aktivitetsniveauet i dansk økonomi er meget højt. Ledigheden er lav og beskæftigelsen høj. Presset på arbejdsmarkedet er fortsat mærkbart. Derfor har vi højere lønstigninger og højere inflation i Danmark end i eurolandene.

Samtidig er den økonomiske vækst på vej ned i gear. Vækstudsigterne i den internationale økonomi er aftaget og kan svækkes yderligere i kølvandet på den globale krise på finansmarkederne. Med det i forvejen høje aktivitetsniveau, overskud på betalingsbalancen og lav offentlig gæld er dansk økonomi i en god position til at rumme de udfordringer, som den finansielle uro og vigende vækst i udlandet fører med sig. Dermed afviger det danske udgangspunkt væsentligt fra situationen i andre lande, herunder euro-landene.

Samlet er der brug for en afbalanceret økonomisk politik, som understøtter fastkurspolitikken og bidrager til, at det pengepolitiske rentespænd kan bringes ned til gavn blandt andet for det danske boligmarked. En ansvarlig økonomisk politik vil samtidig sikre, at der er finanspolitiske handlemuligheder, hvis den aktuelle svækkelse af verdensøkonomien skulle udvikle sig til en længerevarende lavkonjunktur, som også rammer Danmark.

Skatteaftalen fra 2007, der indebærer yderligere skattnedsættelser i 2009, vil sammen med den fortsatte suspension af SP medvirke til at understøtte husholdningernes forbrugsmuligheder. I 2009 nedsættes indkomstskatterne yderligere med 7,3 mia. kr. som følge af aftalen om lavere skat på arbejde fra september 2007.

Det er endvidere aftalt mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance, at SP-bidraget suspenderes i 2009. Det bidrager med en stigning i de disponible indkomster på knap 5 mia. kr. sammenlignet med finanslovsforslaget, således at skattnedsættelserne slår fuldt igennem på husholdningernes disponible indkomster i 2009.

Sundhedsområdet

Sundhedsområdet har siden 2001 været højt prioriteret. Der er tilført 19,4 mia. kr. fra 2001 til 2009 til sundhedsområdet generelt. Aktiviteten i sygehusvæsenet er samtidig øget markant, så flere og flere bliver behandlet på sygehusene.

I 2007 blev der opereret 128.000 flere end i 2001. Ventetiderne blev over den samme periode – og før overenskomstkonflikten i 2008 – nedbragt med gennemsnitligt godt 5 uger, for nogle operationstyper med omkring 50 pct.

Behandlingen af kræft og livstruende hjertesygdomme er blevet styrket væsentligt. Tilsvarende er indsatsen over for kronikere blevet prioriteret. Til alle tre områder er der tilført betydelige ressourcer i 2008 og 2009 blandt andet i forbindelse med udmøntning af kvalitetspuljen.

Der har samtidig været stort fokus på et sundhedsvæsen på patientens præmisser. Med det frie sygehusvalg kan patienten selv vælge, hvilket sygehus man vil behandles på. Med det udvidede frie sygehusvalg kan man vælge mellem offentlige og private sygehuse, hvis ventetiden overstiger en måned. På det psykiatriske område indføres der en undersøgelses- og behandlingsret både på børne- og ungeområdet og på voksenområdet. Der er endvidere indført blandt andet patientkontorer og kontaktpersonordning for indlagte og kroniske patienter, og der er indført kvalitetsindikatorer for sygehusene.

Fra 2009 udmøntes midler til nye sygehusinvesteringer med støtte fra kvalitetsfonden, hvor der er afsat 25 mia. kr. til en moderne og tidssvarende sygehusstruktur. Der skabes hermed grundlag for et markant løft af det danske sundhedsvæsen over de kommende 10 år.

Overenskomstkonflikten og det udvidede frie sygehusvalg

Fra en periode med historisk korte ventetider, betød forårets overenskomstkonflikt på sundhedsområdet mange aflyste operationer og dermed en stor ventetidspukkel ved konfliktens afslutning. I den situation ville det være en stor udfordring at fastholde patienters 1 måneds behandlingsret, så det blev derfor aftalt midlertidigt at suspendere det udvidede frie sygehusvalg frem til 1. juli 2009, hvorefter det automatisk genindføres. Den midlertidige suspension giver mulighed for at sikre en afvikling af denne pukkel så hurtigt som muligt og på en økonomisk ansvarlig måde.

Regionerne har i økonomiaftalen forpligtet sig til at anvende den private kapacitet, der frigives ved suspensionen af det udvidede frie sygehusvalg. Dermed udnyttedes den samlede kapacitet bedst muligt til gavn for patienterne, så puklen kan afvikles. Regionerne er nu i gang med at få afviklet den ventetidspukkel, som konflikten skabte.

Det indikerer også de foreløbige tal for aktiviteten på sygehusene i 3. kvartal 2008, som ligger højt.

Det udvidede frie sygehusvalg genindføres automatisk pr. 1. juli 2009, så patienter igen får adgang til at vælge behandling inden for 1 måned. Regionerne skal være klar til genindførelse af det udvidede frie valg, som forudsat i økonomiaftalen med regionerne. Udover de nævnte elementer til fremme af en hensigtsmæssig pukkelaftvikling, som regionerne fik med økonomiaftalen, er regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance enige om at afsætte en pulje på 100 mio. kr. i 2009. Midlerne skal bruges til at fremme målet om en normal drifts- og ventetidssituation ved genindførelsen af det udvidede frie sygehusvalg pr. 1. juli 2009 på de områder, hvor ventetiderne har været stigende. Danske Regioner skal redegøre for, hvordan midlerne fordeles inden for den enkelte region, og hvordan den enkelte region konkret når målet pr. 1. juli 2009. Regionerne skal i den forbindelse fastholde fokus på organiseringen og effektiviteten af de offentlige sygehuse og udnyttelsen af den offentlige og private kapacitet, herunder overveje hvordan inddragelse af de privatpraktiserende speciallæger kan ske mest hensigtsmæssigt med sigte på en fornuftig anvendelse af de samlede personaleressourcer på sygehusområdet.

Partierne vil løbende overvåge udviklingen i ventetiderne region for region. Regeringen vil herudover gøre status for aktivitetsudvikling og nedbringelse af ventetider ultimo 2008, når der foreligger tal herfor. Partierne vil drøfte denne status.

Sundhedsområdet i aftalen om regionernes økonomi for 2009

Med aftalen mellem regeringen og Danske Regioner om regionernes økonomi for 2009 er der skabt mulighed for en forøgelse af aktiviteten på sygehusområdet i 2009 på 3,5 pct. Realt tilføres regionerne godt 1,6 mia. kr. mere til sundhedsområdet i 2009 til blandt andet meraktivitet og øgede medicinudgifter. Herudover er der fra 2008 og frem afsat yderligere 175 mio. kr. årligt til færdigimplementering af pakkeforløbene på kræftområdet. Der er forudsat samlede investeringer på 4 mia. kr. på sundhedsområdet i 2009. Heraf finansieres 1 mia. kr. fra kvalitetsfonden.

Styrket indsats i behandlingen af kræft og livstruende hjertesygdomme

Indsatsen på kræftområdet

Regeringen og Danske Regioner indgik i oktober 2007 aftale om akut handling og klar besked til kræftpatienter. Aftalen indebærer, at der skal udarbejdes pakkeforløb for alle kræftformer. Implementeringen af pakkeforløb på kræftområdet er godt i gang. De sidste pakkeforløb skal være implementeret inden udgangen af 2008. Pakkeforløbene skal sikre, at kræftpatienter ikke oplever unødigt ventetid i løbet af et behandlingsforløb, og at de får den nødvendige information. Det skal skabe tryghed for patienten og dennes pårørende.

Forud for implementeringen af pakkeforløbene afsatte regeringen og Dansk Folkeparti 225 mio. kr. i oktober 2007 til midlertidig meraktivitet og forbedring af arbejds-

gangene på kræftområdet. Fra og med 2008 er der derudover givet et permanent løft til kræftområdet på 175 mio. kr. årligt.

Endvidere aftalte regeringen og Danske Regioner i januar 2008, at regionernes lånerammer for 2008 ekstraordinært blev udvidet med 850 mio. kr. til investeringer i kræftapparatur. Nyt apparatur sikrer hurtigere og bedre behandling.

Partierne er enige om at drøfte en samlet status for indsatsen primo maj 2009.

Indsatsen på hjerteområdet

I finanslovsaftalen for 2008 har regeringen, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance aftalt, at der skal indføres optimale pakkeforløb for livstruende hjertesygdomme som på kræftområdet.

På den baggrund er der i finanslovsaftalen for 2008 afsat i alt 100 mio. kr. i 2008 og 50 mio. kr. i 2009 til midlertidig højere aktivitet i forbindelse med implementering af pakkeforløbene.

Arbejdet med at udvikle pakkeforløbene er igangsat og vil være afsluttet inden udgangen af 2008, hvorefter regionerne kan påbegynde implementeringen af forløbene.

En forstærket indsats for patienter med kroniske sygdomme

Som led i kvalitetsreformen har regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance i forbindelse med finanslovsaftalen for 2008 afsat i alt 585 mio. kr. til en forstærket indsats på kronikerområdet i perioden 2008-2011. Der er afsat 52 mio. kr. i 2008, mens indsatsen løftes til i alt 129 mio. kr. i 2009. Midlerne udmøntes til udvikling og gennemførelse af sammenhængende forløbsprogrammer samt øget fokus på patientundervisning for patienter med kroniske sygdomme og herunder også ældre medicinske patienter.

Ældre medicinske patienter lider ofte af kroniske sygdomme. Bedre forløb for patienter med kroniske sygdomme er centralt for udviklingen og kvalitetssikringen i behandlingen for ældre medicinske patienter.

Indsatsen vil være målrettet de store kroniske sygdomsområder, herunder diabetes, muskel- og skeletlidelser, obstruktiv lungelidelse (KOL) samt hjerte-kar sygdomme.

Med økonomiaftalen for 2008 har regeringen og Danske Regioner aftalt at nedsætte et udvalg om aktivitetsbestemt medfinansiering på sundhedsområdet med henblik på at vurdere mulighederne for at styrke det generelle kommunale incitament gennem ændringer af den nuværende model for medfinansiering. Analysen vil blandt andet have fokus på samspillet mellem kommunernes og regionernes indsats over for ældre medicinske patienter. Derudover vil blive igangsat et arbejde, der skal belyse spørgsmålet om udskrivningsforløb for ældre medicinske patienter, herunder sammenligne

kommuner og regioners indsats på området. Partierne vil drøfte analyserne i efteråret 2009.

Endvidere er regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance enige om i forbindelse med udmøntning af 200 mio. kr. til arbejdskraftbesparende projekter i 2009 at afsætte 9,8 mio. kr. til bedre stuegang i eget hjem med online 24/7 stetoskopi af KOL-patienter. Projektet skal med en kombination af ny patientvenlig sensorteknologi og eksisterende trådløse og telemedicinske teknologier holde KOL-patienter fri af akutte indlæggelser og opretholde behandling i eget hjem.

Sygehusinvesteringer

Der skal gennemføres betydelige investeringer på sygehusområdet i de kommende år. Investeringerne skal sikre moderne fysiske rammer inkl. ny teknologi og apparatur på sygehusene, der understøtter samlingen af behandlinger på færre enheder. Det skal sikre den nødvendige faglige kvalitet under en udvikling med stadigt mere specialiserede behandlingstilbud, hvilket også er en forudsætning for, at befolkningen kan have tillid til og tryghed for behandling på et højt fagligt niveau.

Et ekspertpanel med internationalt anerkendte eksperter forventes ultimo november 2008 at afgive en indstilling til regeringen om, hvordan de første 15 mia. kr. af kvalitetsfondens i alt 25 mia. kr. til sygehusinvesteringer i 2009-2018 skal udmøntes. Regeringen udmelder 1. februar 2009, efter drøftelse med Danske Regioner, foreløbige tilsagn til regionerne. Regionerne kvalificerer og detaljerer herefter projekterne med henblik på en indstilling fra ekspertpanelet til regeringen som grundlag for regeringens endelige tilsagn til projekterne. Ekspertpanelet vil i 2010 foretage en indstilling til regeringen om, hvordan de resterende midler til sygehuse fra kvalitetsfonden skal udmøntes.

I takt med samlingen af den specialiserede behandling skal der ske en styrkelse af den præhospitale indsats. Det er vigtigt, at den samlede struktur med sygehuse og den præhospitale/nære indsats giver tryghed i alle egne af landet for, at befolkningen hurtigt kan komme i relevant behandling. Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om, at der som forudsætning for endelige statslige tilsagn om investeringsmidler til samling af sygehusbehandlingen skal foreligge klare, detaljerede og realistiske regionale planer for, hvordan den præhospitale indsats udvikles i takt med samlingen af sygehusenes opgaver, så relevant og kvalificeret behandling kan påbegyndes hurtigst muligt. anbefalingerne fra udvalgsarbejdet om det præhospitale, beredskab, som blev aftalt med finanslovaftalen for 2008, skal implementeres i regionernes præhospitale indsats.

I de geografiske områder, hvor særlige forhold som store afstande eller lignende gør sig gældende, er der grundlag for en særlig indsats med fokus på nære tilbud, hvor patienter med mindre skader kan behandles. Det kan medvirke til at sikre tryghed i disse områder. Det kan for eksempel være i form af en skadesklinik etableret i regi af almen praksis, herunder i form af et lægehus, eller i sygehusvæsenet.

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er derfor enige om at afsætte 250 mio. kr. fra de resterende 10 mia. kr. til sygehuse i kvalitetsfonden til facilitering af løsninger i udkantsområder med store afstande. Midlerne udmøntes i forlængelse af det udvalgsarbejde om det præhospitale beredskab og skal understøtte en samlet sygehusstruktur med tryghed for befolkningen. Udvalget forventes at afrapportere i efteråret 2009, og udmøntningen skal herefter drøftes med partierne. Fokus for støtten skal være facilitering af løsninger på det præhospitale område i udkantsområder med store afstande, herunder organisering af nære tilbud i form af for eksempel skadest Klinik/lægehus i eksisterende lokaler, herunder for eksempel i et sundhedscenter, hvor det i forhold til bemanningen indtænkes, at behandlingen skal foregå på det rigtige specialiseringsniveau.

Der skal også ske en styrkelse af samarbejdet mellem alarmcentraler, vagtcentraler, de lokale tilbud og præhospitale indsatsordninger. Der skal blandt andet sættes på telemedicinske løsninger m.v. For at øge befolkningens tryghed på blandt andet øer og udkantsområder er regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance enige om at afsætte 100 mio. kr. fra kvalitetspuljen i 2011 til etablering af en lægehelikopterordning.

Med henblik på yderligere at fremme alment praktiserende lægers adgang til egnede lokaler i udkantsområder sikres hjemmel i sundhedslovgivningen for regionerne til at udleje eksisterende lokaler på markedsvilkår. Partierne inddrages i udformningen heraf.

Det Fælles Medicinkort

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om udmøntning af 200 mio. kr. til arbejdskraftbesparende projekter i 2009, heraf afsættes en reserve på 80 mio. kr. til et projekt om implementering af Fælles Medicinkort. Det Fælles Medicinkort indebærer, at alle centrale aktører i sundhedssektoren til enhver tid vil kunne se en korrekt og aktuel oversigt over den medicin, borgeren modtager. Dermed vil Det Fælles Medicinkort både forbedre patientsikkerheden – ved at reducere hyppigheden af medicineringsfejl og efterfølgende u hensigtsmæssige indlæggelser som følge af fejlmedicinering – og medvirke til en effektivisering af arbejdsgange på hospitaler, i almen praksis og i den kommunale hjemmepleje.

Den Danske Kvalitetsmodel

Med finanslovaftalen for 2008 har regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance som led i kvalitetsreformen aftalt at afsætte i alt 375 mio.kr. i perioden 2008-2011 til at implementere Den Danske Kvalitetsmodel i sygehussektoren.

Regeringen har i økonomiaftalen for 2008 aftalt med Danske Regioner at udskyde implementeringen af Den Danske Kvalitetsmodel i sygehusvæsenet til 2010 for at fokusere personaleressourcerne på patientbehandlingen.

Den Danske Kvalitetsmodel indeholder nogle fælles standarder for kvaliteten i sundhedsvæsenet, herunder blandt andet korrekt medicinering, håndhygiejne, planlægning

af udredningsforløb i forbindelse med diagnosticering mv. Modellen skal fremme kontinuerlig klinisk, faglig og organisatorisk kvalitetsforbedring af patientforløbene. Partierne drøfter i efteråret 2009 en status for forberedelse af implementering af modellen.

Forbedrede patientrettigheder

Fast kontaktperson for patienter på sygehuse

Med finanslovaftalen for 2008 har regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance som led i kvalitetsreformen aftalt at afsætte 20,7 mio. kr. årligt til kontaktpersonordningen. Ordningen skal sikre, at en indlagt patient eller en patient i et længerevarende ambulans forløb kun har tilknyttet én fast kontaktperson til sin behandling. Patienten får dermed en personificeret indgang til sygehusvæsenet og oplever et koordineret behandlingsforløb, samtidig med at patienten bliver bedre informeret om sin sygdom og behandling. Regionerne er fra 1. januar 2009 forpligtet til at tilbyde alle sygehuspatienter en kontaktperson.

Nyt patientklagesystem

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om som led i kvalitetsreformen at etablere et nyt, mere enkelt og smidigt patientklagesystem, der samtidig skal give hurtigere sagsbehandlingstider til gavn for patienterne. Det statsligt forankrede patientklagesystem udvides, således at klageadgangen fra 2010 også vil omfatte patientrettigheder og information om frit valg. Derudover skal borgere kunne indgive deres klage til en patientombudsmandsinstitution i statsligt regi. Patientombudsmandsinstitutionen skal foretage en visitation af *alle* klager, således at der er én klageindgang på sundhedsområdet.

Der afsættes 14,6 mio. kr. årligt i 2010 og 2011 til at udvide patientklagesystemet.

Udvidelse af patientsikkerhedsordningen

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om som led i kvalitetsreformen at udvide den nuværende patientsikkerhedsordning til også at gælde den primære sundhedssektor, dvs. praksissektoren, apoteker og det kommunale sundhedsvæsen, herunder genoptræning, hjemmesygepleje og kommunal tandpleje.

Derudover, skal der indføres et system, så patienterne og deres pårørende selv kan indberette fejl og utilsigtede hændelser. Systemet skal både omfatte sygehuse og den primære sundhedssektor.

Der afsættes i alt 11,4 mio. kr. i 2009, 24,0 mio. kr. i 2010 og 24,0 mio. kr. i 2011 til at udvide den nuværende patientsikkerhedsordning.

Analyser af sygehusmedicinudgifterne

Der er enighed mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance om at sætte fokus på effektiv anvendelse af ressourcer til sygehusmedicin. Dette skal ses i lyset af, at udgifterne til sygehusmedicin i de senere år har været i betydelig vækst.

Samtidig har regeringen og Danske Regioner i økonomiaftalen for 2009 besluttet at gennemføre en analyse, der skal afdække årsagerne til udgiftsvæksten.

Undervisning i hjertestart

Der ydes et tilskud på 0,4 mio. kr. i 2009 til Hjerteforeningens produktion af en mobiltelefonfilm vedrørende undervisning i hjertestart. Formålet med filmen er at nå ud til flere børn og unge for derigennem at fremme hjertestartsundervisningen i folkeskolen.

Forbedringer på de borgernære serviceområder i kommunerne

Der er siden 2001 tilført betydelige midler til den borgernære service. Med aftalen om finansloven for 2009 herunder initiativerne i kvalitetsreformen fastholdes, og videreføres fokus på kvalitet på de borgernære serviceområder. Desuden er der med kvalitetsfonden afsat midler til et markant løft i de fysiske rammer i kommunerne.

Aftale om kommunernes økonomi for 2009

Regeringen indgik den 16. juni aftale med KL om kommunernes økonomi for 2009. Aftalen indebærer, at kommunerne i 2009 samlet set kan videreføre det nuværende serviceniveau samt får et generelt løft i de kommunale serviceudgifter i 2009 på 350 mio. kr. til bedre service til borgerne.

Herudover tilføres kommunerne i 2009 ca. 884 mio. kr. til initiativer som led i kvalitetsreformen. Heraf vedrører ca. 803 mio. kr. implementeringen af trepartsaftalerne, der blev indgået i sommeren 2007 mellem parterne på det offentlige arbejdsmarked.

Skattestop og kommunale skattestigninger

Kommunerne har pr. 15. oktober 2008 vedtaget deres budgetter for 2009. Budgetterne viser en mindre stigning i de kommunale skatter på 89 mio. kr. Kommunerne har ydet en stor indsats for at holde skatterne i ro samlet set, og regeringen har på den baggrund valgt at anerkende budgetresultatet vedrørende skatterne som værende inden for aftalen.

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at neutralisere den højere kommuneskat gennem en modgående statslig skattesækning, så skatten er uændret for borgerne samlet set. Den statslige skattesækning vil indgå i de politiske drøftelser om en skattereform i forlængelse af Skattekommisionens arbejde.

Løft af de fysiske rammer i kommunerne

Der er afsat i alt 22 mia. kr. fra kvalitetsfonden til at løfte de fysiske rammer for børn og unge på dagtilbudsområdet, i folkeskolen og vedrørende idrætsfaciliteter samt på ældreområdet i perioden 2009-2018.

Regeringen og KL har med aftalen om kommunernes økonomi for 2009 aftalt, at der udmøntes 9 mia. kr. i perioden 2009-2013, heraf 1 mia. kr. i 2009 og 2 mia. kr. årligt i perioden 2010-2013.

Hermed hæves investeringsniveauet på de omfattede indsatsområder fra 5 mia. kr. til mindst 6 mia. kr. i 2009 og til mindst 7 mia. kr. årligt i perioden 2010-2013. Dette vil bidrage til et løft af de fysiske rammer for børn og unge på dagtilbudsområdet, i folkeskolen og vedrørende idrætsfaciliteter samt på ældreområdet.

Det er aftalt med KL, at kommunerne i foråret 2009 udarbejder lokale investeringsplaner for, hvordan kommunerne i den kommende 5-årige periode på basis af udmøntningen fra kvalitetsfonden vil prioritere løftet af de fysiske rammer i daginstitutioner, skoler og på ældreområdet. KL vil med udgangspunkt heri udarbejde et samlet investeringsoplæg over kommunernes prioriteringer på de enkelte områder.

Investeringer på borgernære serviceområder i vanskeligt stillede kommuner

I aftalen om kommunernes økonomi for 2009 er der afsat en femårig lånepulje, som i 2009 udgør 300 mio. kr. Puljen er målrettet kommuner i en økonomisk vanskelig situation til medfinansiering af investeringer på de borgernære serviceområder.

Et mindre antal kommuner kan på grund af vanskelige strukturelle økonomiske forhold, som følge af for eksempel lavt skattegrundlag, befolkningstilbagegang og – sammensætning samt lav likviditet, imidlertid have svært ved gennem perioden at medfinansiere det løft af de fysiske rammer, som kvalitetsfonden skal tilvejebringe.

For at skabe grundlag for, at disse kommuner også kan gennemføre en investeringsplan, der i årene fremover løfter de fysiske rammer, er aftalepartierne enige om at afsætte en tilskudspulje på i alt 200 mio.kr. Puljen prioriteres inden for rammerne af den del af kvalitetsfonden, der endnu ikke er udmøntet i forhold til kommunerne.

Puljen fordeles i foråret 2009 for hele perioden 2009-2013 på baggrund af konkrete ansøgninger til kommuner i blandt andet udkantsområder, som er vanskeligt stillede på grund af strukturelle økonomiske forhold.

Pulje til renovering af toiletforholdene i kommunale daginstitutioner og folkeskoler

Der har i den seneste tid været fokus på dårlige toiletforhold for børn og unge i daginstitutioner og i folkeskoler. Det afspejler, at en række kommuner ikke har prioriteret midler til vedligeholdelse af toiletforholdene i de kommunale institutioner. Det er kommunalbestyrelsens ansvar, at de kommunale institutioner vedligeholdes og er i god stand.

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om, at det er kommunalbestyrelsens ansvar at prioritere, at børn og unge har gode toiletforhold i de kommunale institutioner.

Med henblik på at sikre, at kommunalbestyrelserne ikke kan tilskrive evt. dårlige toiletforhold udefra kommende forhold, afsættes en ansøgningspulje på i alt 100 mio. kr. i 2009 og 2010 til renovering af toiletforholdene i daginstitutioner og folkeskoler i kommuner, som kan dokumentere, at de ikke har midler til at prioritere vedligeholdelsen af toiletterne i institutionerne inden for kommunens økonomiske rammer. Puljen udmøntes i 2009 og 2010 og prioriteres inden for rammerne af den del af kvalitetsfonden, der endnu ikke er udmøntet.

Arkitektkonkurrence om fremtidens institutionsbyggeri

Den fysiske indretning af bygninger til offentlig service har stor betydning for kvaliteten af de offentlige serviceydelser, brugernes oplevelse af servicen og de offentligt ansattes arbejdsvilkår. Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er derfor enige om som led i kvalitetsreformen at udskrive en arkitektkonkurrence, der skal give konkrete bud på fremtidens bygninger til for eksempel daginstitutioner, folkeskoler og plejeboliger. Konkurrencen afholdes i samarbejde mellem staten, deltagende kommuner/regioner samt interesserede private parter.

Der afsættes 7,0 mio. kr. i 2009 og 6,3 mio. kr. i 2010 til en arkitektkonkurrence om fremtidens institutionsbyggeri.

Loft over ældres betaling for madservice i plejeboliger og plejehjem mv.

Det er en central del af den borgernære service i kommunerne, at ældre, som har vanskeligt ved at klare sig selv, kan få tilbudt sund mad. De ældre betaler som udgangspunkt for denne service.

Velfærdsministeriet og KL har i fællesskab lavet en kortlægning af madserviceområdet i kommunerne. Kortlægningen viser, at de ældre i gennemsnit betaler ca. 100 kr. om dagen for fuld forplejning i plejeboliger og plejehjem.

Der er eksempler på, at egenbetalingen er blevet hævet væsentligt mere, end hvad der med rimelighed kan tilskrives den almindelige pris- og lønudvikling.

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om, at ældre i plejeboliger og plejehjem skal have sikkerhed for mere ensartede prisvilkår for den tilbudte madservice. Der er derfor enighed om, at der pr. 1. juli 2009 indføres et prisloft på 3.000 kr. pr. måned (ca. 100 kr. pr. dag) for ældres egenbetaling for madservice i plejebolig og plejehjem samt botilbud efter servicelovens §§ 107-108. Der afsættes 62 mio. kr. hertil i 2009 og 124 mio. kr. årligt i 2010 og 2011 fra kvalitetspuljen.

Velfærdsministeriet fastsætter reglerne for ældres betaling for madservice, herunder hvordan kommunerne skal beregne omkostningerne ved produktionen. De ældres betaling i plejeboliger og plejehjem må over en 4-årig periode ikke overstige omkostningerne til at producere maden.

Kortlægningen af madserviceområdet peger på, at det i nogle kommuner er vanskeligt at oplyse omkostningerne ved madproduktionen, og at de ældre kan betale helt op til 60 procent (knap 2.000 kr. om måneden) mere for madservice i plejeboliger og plejehjem sammenlignet med det gennemsnitlige niveau i landets kommuner. Disse variationer kan ikke kun forklares med forskelle i kvaliteten af den mad, der tilbydes.

KL har på den baggrund foretaget en rundspørge blandt en række kommuner, der understøtter, at der hersker uklarhed om fortolkningen af reglerne på området.

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance finder det ikke rimeligt, hvis nogle ældre betaler for, at der er en uklar tolkning af reglerne på området. Partierne er derfor enige om, at der i regi af Velfærdsministeriet skal udarbejdes en redegørelse, hvor der foretages en grundig gennemgang af regelsættet og praksis.

Der skal i redegørelsen opstilles forslag til en præcisering af reglerne, så det fremadrettet står helt klart for kommunen og borgerne, hvordan produktionsomkostningerne opgøres, og dermed hvor meget der maksimalt må opkræves hos de ældre, der får tilbudt madservice. Der skal samtidig være gennemsigtighed om grundlaget for prisen, så ældre og pårørende nøjagtigt kan se, hvad der betales for.

Partierne er enige om at drøfte redegørelsen i marts 2009 med henblik på en tilpasning af reglerne, der kan have virkning for budget 2010. Der afsættes 4 mio. kr. i 2009 fra kvalitetspuljen til formålet.

Fast kontaktperson i hjemmeplejen

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance har med aftalen om finansloven for 2008 aftalt, at der som led i kvalitetsreformen skal indføres en fast kontaktpersonordning for modtagere af hjemmehjælp pr. 1. januar 2009. Med finansloven for 2009 afsættes der 10 mio. kr. årligt fra 2009.

En fast kontaktpersonordning indebærer, at den ældre kan henvende sig til kontaktpersonen med alle typer af spørgsmål vedrørende hjemmehjælpen. Kontaktpersonen kan for eksempel være en visitator i det lokale hjemmepleje distrikt, som i forvejen kommer i den ældres hjem. En fast kontaktperson er med til at sikre bedre sammenhæng i ældreplejen. Regeringen har fremsat lovforslag i oktober 2008 med forventet ikrafttrædelse den 1. januar 2009.

Pulje til udvikling af bedre ældrepleje

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at afsætte i alt 75 mio. kr. fra kvalitetspuljen til en ansøgningspulje til udvikling af bedre ældrepleje, heraf 25 mio. kr. i 2009 og 50 mio. kr. i 2010.

Puljen skal anvendes til projekter med idéer fra medarbejdere i ældreplejen, og de konkrete projekter skal gennemføres i et tæt samarbejde mellem medarbejderne, institutionerne og den kommunale eller private leverandør. Medarbejderne og institutionerne skal i høj grad selv medvirke til at udvikle konkrete projekter, hvor de ældres og medarbejdernes ønsker er i fokus.

Forhøjelse af den supplerende pensionsydelse

Med aftalen om finansloven for 2008 blev regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance enige om at hæve maksimumbeløbet for den supplerende pensionsydelse (ældrechecken) for de økonomisk svageste stillede ældre i 2009. Dermed hæves maksimumbeløbet for den supplerende pensionsydelse til 10.300 kr., hvilket svarer til en

stigning på 2.500 kr. i forhold til gældende sats. Forhøjelsen af den supplerende pensionsydelse skønnes at komme omkring 237.000 folkepensionister til gode.

Forhøjelsen af ydelsens maksimumsbeløb indebærer en forøgelse af de samlede udgifter til supplerende pensionsydelse med omkring 500 mio. kr. til i alt 2.270 mio. kr. i 2009.

Den supplerende pensionsydelse er gradvist blevet forbedret siden 2003. Samlet skønnes den supplerende pensionsydelse at have medført, at rådighedsbeløbet for en typisk enlig pensionist i lejebolig uden supplerende indkomst er forhøjet med omkring 8 pct.

Ingen løsrevne lukkedage

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance har med aftalen om finansloven for 2008 aftalt, at der som led i kvalitetsreformen ikke må være løsrevne lukkedage i daginstitutioner.

Som opfølgning herpå har regeringen og KL i forbindelse med aftalen om kommunernes økonomi for 2009 aftalt, at løsrevne lukkedage i daginstitutioner skal afskaffes fra 1. januar 2009. Der må fremover kun holdes lukket på dage, hvor fremmødet af børn i institutionen er lavt – dvs. på dage, hvor mange forældre holder fri, og hvor der derfor kun er få børn med pasningsbehov. Det kan for eksempel være i sommerferien, mellem jul og nytår eller på den indeklemte fredag efter Kristi Himmelfartsdag. Familier med et pasningsbehov på de dage, hvor barnets eget dagtilbud holder lukket, skal have et tilbud om pasning i et andet dagtilbud.

Med finansloven for 2009 er der afsat 65 mio. kr. årligt til kommunerne fra 2009 og frem.

Et sundt frokostmåltid til alle førskolebørn i daginstitutioner

Regeringen har på baggrund af aftalen med Dansk Folkeparti og Liberal Alliance om finansloven for 2008 fremsat lovforslag om, at alle førskolebørn i daginstitutioner senest 1. januar 2010 skal have tilbud om et sundt frokostmåltid. Samtidigt hermed justeres det maksimale forældrebetalingstoft fra de nuværende 25 pct. til 30 pct. Udgiften til måltidet bliver fuldt forældrebetalt for de familier, som ikke er omfattet af reglerne om friplads eller søskenderabat. Det er en lokalpolitisk prioritering, hvis forældrebetalingen skal hæves fra de nuværende 25 pct. i kommuner, hvor der allerede er madordninger i institutioner.

Lovforslaget giver herudover kommunalbestyrelsen ret til at ændre kommunens driftstilskud og forældrebetalingen i løbet af året. Det giver større fleksibilitet og indebærer blandt andet mulighed for, at kommunerne kan indføre ordningen om et sundt frokostmåltid i løbet af 2009. Forældrene skal varsles i god tid om ændringer.

Pulje til initiativer på blandt andet social- og sundhedsområdet

Partierne er enige om at videreføre en pulje på 75 mio. kr. i 2009 til initiativer på blandt andet social- og sundhedsområdet.

Opfølgning på kvalitetsreformen

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance indgik i forbindelse med aftalen om finansloven for 2008 en aftale om kvalitetsreformen. Der er afsat en kvalitetspulje på i alt 10 mia. kr. (2008-priser) i perioden 2008-2011 til initiativer for bedre kvalitet i den offentlige sektor.

Af den samlede pulje er der – i medfør af aftalen om finansloven for 2008 og økonomiaftalerne med KL og Danske Regioner for 2009 – udmøntet konkrete initiativer for ca. 8,4 mia. kr. i perioden 2008-2011. Den resterende kvalitetspulje på i alt godt 1,6 mia. udmøntes på finansloven for 2009 og i de kommende år.

Udmøntning fra kvalitetspuljen i 2009

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at afsætte 152,7 mio. kr. i 2009, 292,7 mio. kr. i 2010 og 320,5 mio. kr. i 2011 fra kvalitetspuljen til en række nye initiativer, *jf. bilag 1*. Initiativerne omfatter blandt andet:

- Etablering af lægehelikopterordning
- Et nyt patientklagesystem
- Udvidelse af den nuværende patientsikkerhedsordning til også at gælde den primære sundhedssektor
- Forsøg med styrket forebyggelsesindsats for mindre ressourcestærke børn og unge
- Ældres betaling for madservice i plejeboliger og plejehjem mv.
- Pulje til udvikling af bedre ældrepleje
- Forenkling og modernisering af regler om støtte til køb af handicapbil
- Familievejledning til familier med handicappede børn
- Arkitektkonkurrence om fremtidens institutionsbyggeri

Investeringer i arbejdskraftbesparende teknologi og nye arbejds- og organisationsformer

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance har med finanslovsaftalen for 2008 aftalt, at der skal anvendes i alt 3 mia. kr. fra kvalitetsfonden til investeringer i ny arbejdskraftbesparende teknologi og nye arbejds- og organisationsformer i perioden 2009-2015.

Som opfølgning herpå har regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance indgået en aftale om udmøntning af 200 mio. kr. i 2009 til projekter på blandt andet social- og sundhedsområdet.

Midlerne skal bidrage til at finansiere projekter, som kan give målbare effektiviseringsgevinster. Det skal ske ved, at ny teknologi og nye arbejds- og organisationsformer enten gør arbejdsopgaverne overflødige eller lettere og hurtigere for medarbejdere.

bejderne at løse. Dermed kan der frigøres ressourcer, belastningen af medarbejderne kan mindskes, og der vil blive mere tid til borgernær service og omsorg.

Attraktive offentlige arbejdspladser, kompetenceudvikling og bedre ledelse

Som led i kvalitetsreformen indgik regeringen, KL og Danske Regioner i sommeren 2007 trepartsaftaler med LO, AC og FTF om ca. 50 initiativer, der skal sikre attraktive offentlige arbejdspladser, udvikling af medarbejdernes kompetencer og bedre ledelse i offentlige institutioner.

Der blev i forbindelse med finansloven for 2008 opnået enighed mellem regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance om at gennemføre initiativerne i trepartsaftalerne.

På finansloven for 2008 er der afsat 1,6 mia. kr. i 2009 til initiativerne. Det er en stigning på knap 0,6 mia. kr. i forhold til 2008.

Opfølgning på kommunalreformen

I juni 2004 indgik regeringen og Dansk Folkeparti en aftale om en kommunalreform. Den overordnede aftale blev i september 2004 suppleret med en udmøntningsplan indeholdende et nyt regionskort med afgrænsningen af regionerne og placeringen af lokale statslige arbejdspladser. Herudover blev der i marts 2005 indgået aftale om den fremtidige kommunale inddeling, og i februar 2006 blev der indgået aftale om en kommunal finansieringsreform.

Kommunalreformen trådte i kraft 1. januar 2007 og er dermed knap to år gammel. Der har generelt været bred anerkendelse af, at kommunerne, de nu nedlagte amter, de nye regioner samt de berørte statslige myndigheder har sikret en smidig og effektiv overgang til den nye struktur.

For kommunernes vedkommende indebærer kommunalreformen sammenlægningen af 271 kommuner til 98 nye kommuner samt overtagelsen af en række opgaver fra de tidligere amter. En grundig forberedelse og en stor arbejdsindsats i kommunerne var med til at sikre, at de nye kommuner i det store hele virkede fra dag ét.

Tilsvarende er der i de tidligere amter og de nye regioner ydet en stor indsats for at forberede etableringen af de nye regioner og sikre en gnidningsfri opgaveoverdragelse til stat, kommuner og regioner.

Kommunerne har generelt taget udfordringen op i forhold til de nye kommunale opgaver og gjort en stor indsats for at leve op til deres nye ansvar og nye roller.

Frigørelse af ressourcer til mere borgernær service

I forlængelse af kommunalreformen er det centralt, at kommuner og regioner har fokus på at frigøre ressourcer til at forbedre servicen til borgerne. I aftalen om kommunernes økonomi for 2009 er regeringen og KL således enige om, at kommunerne gennem omprioritering og bedre ressourceudnyttelse kan omstille aktiviteter svarende til et råderum på 1 mia. kr. i 2009 stigende til 5 mia. kr. i 2013. Råderummet anvendes i kommunerne til mere og bedre service.

På nogle områder kræver en realisering af dette potentiale et aktivt samarbejde mellem staten og kommunerne. Regeringen og KL vil derfor i fællesskab udarbejde konkrete forslag til statslige tiltag, der kan bidrage til at frigøre ressourcer i kommunerne svarende til ½ mia. kr. i 2010 stigende til 2½ mia. kr. i 2013.

Status for finansieringsudvalg

Det indgik i aftalen om en finansieringsreform, at partierne bag reformen på udvalgte områder skal vurdere behovet for eventuelle ændringer i folketingsåret 2008-2009. Partierne har noteret sig, at der er iværksat en opfølgning på finansieringsreformen i

regi af Finansieringsudvalget under Velfærdsministeriet. Partierne drøfter opfølgningen i foråret 2009.

Udflytning af statslige arbejdspladser

En status for udflytningen af statslige arbejdspladser viser, at udflytningerne er gennemført i overensstemmelse med principperne i udmøntningsplanen, der blev besluttet i forlængelse af aftalen om en kommunalreform. Partierne er enige om, at kommunalreformen har bidraget til en afbalanceret fordeling af de statslige arbejdspladser, og at det er vigtigt fortsat at have fokus herpå.

Økonomiske rammer for SKAT

De kommunale skatteforvaltninger og det statslige ToldSkat fusionerede den 1. november 2005. Som følge af fusionen og en række betydelige investeringer i nye IT-systemer vil SKAT over en årrække kunne reducere de samlede udgifter til skatteadministration med 25 pct. Med henblik på blandt andet at korrigere for, at den faktiske gennemsnitsløn pr. medarbejder i SKAT er højere end forudsat ved fastlæggelsen af de økonomiske rammer for fusionen på finansloven for 2007 er partierne enige om at tilføre SKAT 358,8 mio. kr. i 2009. Partierne er endvidere enige om at løse op for de personalemæssige og organisatoriske bindinger, som SKAT er underlagt.

Jobcentre

Den statslige og kommunale beskæftigelsesindsats er samlet i fælles jobcentre. De nye jobcentre har leveret gode resultater. Jobcentrene er i dag opdelt i to systemer – en kommunal del og en statslig del. Det betyder, at der er to politiske systemer, to administrative sagsbehandlingssystemer i forhold til borgerne, delt ledelse, og forskellige IT-systemer. Med henblik på at fokusere indsatsen og udnytte ressourcerne bedre, så ledige kommer hurtigere i job, er partierne enige om etablering af et enhedligt kommunalt beskæftigessystem med en stærk statslig styring, *jf. bilag 2*.

Forbedringer for syge, udsatte og svage grupper

Med finansloven for 2009 fastholdes et stærkt fokus på samfundets svage og udsatte grupper blandt andet med udmøntning af satspuljen for 2009. Desuden er der indgået en aftale om nedbringelse af sygefravær.

Nedbringelse af sygefravær

Regeringen, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance er enige om at gennemføre trepartsaftalen ”Konklusionspapir om handlingsplanen om sygefravær”, som regeringen indgik med arbejdsmarkedets parter den 29. september 2008.

Med sygefraværsaftalen ønsker partierne at sikre, at der sættes tidligt og aktivt ind over for den sygemeldte, og at så mange som muligt bevarer tilknytningen til arbejdsmarkedet. Aftalen omfatter initiativer, der blandt andet styrker opfølgning og dialog under sygefravær, afklaring og udredning af sygemeldte samt fastholdelse af den sygemeldtes tilknytning til arbejdsmarkedet. Blandt flere initiativer foreslås der et større forsøg med afklaring og arbejdsfastholdelse.

Sygefraværsaftalen indebærer nye initiativer for ca. 170 mio. kr. årligt fuldt indfaset. Hertil kommer i alt 240 mio. kr. i 2009-2012 til forsøg med afklaring og arbejdsfastholdelse.

Udsatte og svage grupper

Der er mellem regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance indgået aftale om udmøntning af satspuljen for 2009.

Der afsættes med aftalen betydelige midler til at forbedre vilkårene for udsatte og svage grupper samt overførselsindkomstagere. I 2009 afsættes ca. 846 mio. kr. I perioden 2009-2012 afsættes i alt ca. 4,3 mia. kr.

Midlerne afsættes blandt andet til:

- Psykiatri og sundhed for socialt udsatte, herunder en udvidet behandlingsret i voksenpsykiatrien og sundhedstilbud for socialt udsatte.
- Udsatte grupper, herunder en initiativpakke målrettet lejere, der sættes ud af deres bolig, og en særlig indsats for udsatte børn og unge.
- Handicappede, herunder forbedringer af løn- og ansættelsesvilkår for handicaphjælpere og en beskæftigelsesstrategi for handicappede.
- Integration og svage grupper på arbejdsmarkedet, herunder en særlig indsats mod marginalisering og radikaliserings blandt nydanske børn og unge samt støtte til Arbejdsmiljøforskningsfonden.

- Øvrige initiativer, herunder udvikling af It-støttede undervisningsformer for børn og unge med særlige behov.

Forenkling og modernisering af regler om støtte til køb af handicapbil

Reglerne for støtte til køb af bil for personer med et handicap er karakteriseret ved en betydelig kompleksitet, og sagsbehandlingstiden ved tildeling og udmåling af støtte er meget lang.

Som led i kvalitetsreformen er regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance derfor enige om at modernisere og afbureaukratisere reglerne om støtte til køb af handicapbil. Reglerne skal forenkles og gøres mere gennemskuelige - til gavn for både den enkelte borger og ansatte i kommunerne, der skal administrere reglerne. Parterne er endvidere enige om behovet for at rette op på en række uhensigtsmæssigheder ved de nuværende regler. Det skal eksempelvis sikres, at borgerne ikke kommer i økonomisk klemme ved en udskiftning af bilen før tid, for eksempel ved totalskade. Regeringen vil fremsætte lovforslag herom i foråret 2009 med henblik på, at ændringerne kan træde i kraft fra 2010.

Der afsættes en økonomisk ramme fra kvalitetspuljen på 15 mio. kr. årligt i 2010 og 2011. I 2009 afsættes endvidere 2 mio. kr. fra kvalitetspuljen til det videre udviklingsarbejde, herunder blandt andet til en nærmere kortlægning af kommunernes sagsbehandlingspraksis og støttetildeling samt en analyse af den proces, som borgeren skal igennem ved tildeling af støtte til køb af bil.

Forsøg med styrket forebyggelsesindsats for mindre ressourcestærke børn og unge

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at afsætte i alt 10 mio.kr. i 2009-2011 til et forsøg, der styrker forebyggelsesindsatsen og understøtter motion og kost for mindre ressourcestærke børn og unge. Forsøget vil involvere DGI-byen (op til 70 forskellige foreninger) og udvalgte børn og unge på Vesterbro med et lavt fysisk aktivitetsniveau. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse fastlægger kriterier og den nærmere projektbeskrivelse i dialog med DGI-byen.

Familievejledning

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om som led i kvalitetsreformen fra 2009 at tilbyde familievejledning til familier, der får et handicappet barn eller har børn, der bliver handicappede under opvæksten. Familievejlederen skal tilbyde information og vejledning om familiens muligheder for hjælp på tværs af sektorerne. Familievejledningen skal være et synligt tilbud i kommunen for familier og for sygehuse, sundhedspleje, praktiserende læger, dagtilbud, skole m.fl.

Der afsættes 2,7 mio. kr. i 2009, 5,4 mio. kr. i 2010 og 5,4 mio. kr. i 2011 fra kvalitetspuljen til at tilbyde familievejledning til familier, der får et handicappet barn eller har børn, der bliver handicappede under opvæksten.

Uddannelse og forskning

Med globaliseringsaftalen fra 2006 er der afsat i alt 42 mia. kr. i årene 2007-2012 til at gøre Danmark til et førende vækst-, viden- og iværksættersamfund. Midlerne er afsat til en øget forskningsindsats, til at nå målene om at henholdsvis 95 og 50 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse og en videregående uddannelse, til en styrket voksen- og efteruddannelsesindsats samt til øget innovation og iværksætteri.

Fordeling af globaliseringsmidlerne til forskning og udvikling

Regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre har indgået en aftale om fordeling af globaliseringsmidlerne til forskning og udvikling som opfølgningsaftalen på globaliseringsaftalen fra 2006.

Der udmøntes med opfølgningsaftalen i alt 4,2 mia. kr. i 2009-2012 til blandt andet basismidler til universiteterne, fri forskning, strategisk forskning, innovation og internationalisering. Det kommer oven i de 5,8 mia. kr. i 2009-2012, som partierne i 2006 aftalte at udmønte til forskning og udvikling. Dermed er der udmøntet i alt ca. 10 mia. kr. i 2009-2012 til forskning og udvikling.

Med opfølgningsaftalen om forskning og udvikling bekræfter partierne, at forskning og udvikling er en af nøglerne til fornyelse, videnopbygning og erhvervsudvikling og dermed et grundlag for fortsat vækst og velstand.

Flere midler til styrket overgang til ungdomsuddannelserne, ungdomsuddannelsesområdet og professionshøjskolerne

Regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre har indgået en aftale om udmøntning af uforbrugte midler fra globaliseringspuljen i 2007.

Partierne er enige om at anvende 143,3 mio. kr. til nye initiativer, som understøtter partiernes fælles målsætninger om, at mindst 95 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2015, og at mindst 50 pct. skal have en videregående uddannelse i 2015. Midlerne anvendes til:

- 48,0 mio. kr. til styrket overgang til ungdomsuddannelser blandt andet i form af turbodansk, lektiehjælp/undervisningsassistenter og erhvervsklasser i 2009-2011.
- 44,8 mio. kr. til pædagogisk udvikling på erhvervsuddannelserne og yderligere styrkelse af uddannelsesmiljøerne i 2009-2011.
- 50,5 mio. kr. til mere attraktive professionshøjskoler og styrket indsats imod frafald og til udvikling af sommerskoler i 2009-2011.

Partierne er desuden enige om drøfte overgangs- og gennemførelsesvejledningen blandt andet med henblik på at øge målretningen mod unge, som vurderes at have vanskeligt ved at vælge, påbegynde eller gennemføre en uddannelse.

Takstløft til handelsskoler

Med finansloven for 2008 blev hhx-uddannelsen tildelt et takstløft på 97 mio. kr. i 2008 og 131 mio. kr. fra 2009 og frem. Med finansloven for 2009 tilføjes hhx dermed et takstløft på 34 mio. kr. årligt i forhold til 2008. Hermed udlignes hele den uforklarede forskel i undervisningstilskuddet mellem hhx-uddannelsen og de almen-gymnasiale uddannelser fra og med 2009.

Handelsskolerne kan selv frit disponere over de ekstra midler med henblik på for eksempel at øge fagudbuddet, oprette lektiecaféer og reducere holdstørrelserne mv.

Erhvervsskoler i udkantsområder

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at søge den nuværende grundtilskudsmodel for erhvervsskolerne justeret med virkning fra 1. januar 2010. Justeringen skal sikre, at der sker et bredt, varieret og attraktivt tilbud af erhvervsrettet uddannelse i udkantsområder samt fremme ligestilling på tværs af institutioner, der udbyder ungdomsuddannelser. Justeringen finansieres ved en omlægning af eksisterende tilskud til erhvervsrettet uddannelse.

Etablering af et nationalt center for natur, teknik og sundhed

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at etablere et center for natur, teknik og sundhed til støtte for lærernes arbejde i grundskolen og i ungdomsuddannelserne.

Der afsættes 15 mio. kr. i 2009, 10 mio. kr. i 2010 og 20 mio. kr. årligt fra 2011 til etablering og drift af centeret. Udgifterne finansieres inden for Undervisningsministeriets ramme.

Undersøgelse af voksnes kompetencer

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at afsætte 25,2 mio. kr. i perioden 2009-2011, heraf 8,5 mio. kr. i 2009, til dansk deltagelse i OECD's internationale undersøgelse af voksnes kompetencer. Deltagelsen finansieres af de deltagende ministerier.

Tilbud om frivilligt arbejde

Som led i kvalitetsreformen skal alle, der tager en ungdomsuddannelse, have tilbud om et forløb med frivilligt arbejde. Forløbet skal minimum være på 20 timer i løbet af uddannelsen og skal ligge uden for skoletid. De enkelte uddannelsessteder skal være de unge behjælpelige med at formidle kontakten til organisationer mv., der udfører frivilligt arbejde, således at den unge får indblik i den frivillige verden.

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at afsætte 8,4 mio. kr. i 2009, 8,7 mio. kr. i 2010 og 8,7 mio. kr. i 2011 til at give elever på ungdomsuddannelser et tilbud om et forløb med frivilligt socialt arbejde.

Reduktion af deltagerbetaling på uddannelserne til meritlærer og -pædagog

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om behovet for at styrke rammerne for uddannelserne til meritlærer og -pædagog med henblik på at fastholde tilstrækkeligt med uddannet arbejdskraft inden for det pædagogiske område og grundskoleområdet. Der afsættes 8,5 mio. kr. i 2009 og 10 mio. kr. årligt i perioden 2010 til 2012 til forhøjelse af taxametertilskuddene med henblik på at reducere deltagerbetalingen. Midlerne finansieres indenfor Undervisningsministeriets ramme.

Øget tryghed og sikkerhed

Det skal sikres, at Danmark vedbliver med at være et sikkert sted at leve. Derfor skal det sikres, at vi alle kan være trygge både om dagen og om natten. Der skal slås hårdt ned på bander og uromagere. Forældre og unge skal tage ansvar for deres handlinger. Og der skal sættes kontant ind mod uacceptabel adfærd blandt unge.

Aftale om gennemførelse af politireformen og styrkelse af politiindsatsen

Der er indgået en aftale om gennemførelse af politireformen og en styrkelse af politiet.

Politireformens hovedformål er bedst og mest muligt politi for pengene. Selv om reformen først forventes at være fuldt implementeret ved udgangen af 2011, og selv om 2007 og 2008 er implementeringsår, er forligspartierne enige om, at der har været flere vanskeligheder forbundet med reformens gennemførelse end forventet. Der er derfor behov for yderligere initiativer for at fastholde og forstærke reformens overordnede mål om mere og bedre politi til gavn for borgerne. Politiets og anklagemyndighedens flerårsaftale 2007-10 suppleres derfor med en række initiativer, jf. aftale om gennemførelse af politireformen og styrkelse af politiindsatsen.

Aftalen indebærer, at der gennemføres en varig udvidelse af politistyrken med 300 betjente, der blandt andet bruges til at sætte hårdt ind over for kriminelle bander. Der afsættes i forlængelse heraf 5 mio. kr. til koordineret vidensopsamling, forskning og uddannelse i bekæmpelse af bandekriminalitet, og politiet tilføres 25 mio. kr. i 2008 til merarbejdsbetaling mv. i forbindelse med den aktuelle bandeindsats.

Aftalen indebærer endvidere, at politiet tilføres i alt 325 mio. kr. i 2009-2011 til frigørelse af politibetjente til operativt arbejde i reformperioden ved for eksempel at ansætte administrativt personale og investere i ny teknologi.

Politiet og anklagemyndigheden styrkes samlet set med i alt 843,3 mio. kr. i perioden 2008-2012.

Aftalen er finansieret med energibesparelser i staten, digitalisering af administrationen på voksen- og efteruddannelsesområdet og med mere effektivt indkøb i staten samt forbrug af videreførsler.

Aftalen er indgået mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti.

Skærpet indsats mod uacceptabel adfærd blandt unge

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at igangsætte en række initiativer for at bekæmpe ungdomskriminalitet og uacceptabel adfærd blandt unge. Initiativerne fokuserer på at skærpe forældres ansvar for deres børns handlinger og på at forbedre myndighedernes mulighed for at skabe tryghed og forebygge ungdomskriminalitet.

Forældre- og ungepålæg

Partierne vil skærpe anvendelsen af forældreplæg. Partierne er enige om at ændre lovgivningen, således at kommunerne fremover får pligt til at give et forældreplæg, såfremt omstændighederne taler herfor for eksempel i tilfælde af kriminelle handlinger, skolefravær, dårlig trivsel eller forældrenes manglende samarbejde med myndighederne. Hvis plægget ikke efterleves, skal kommunen stoppe udbetalingen af børnefamilieydelsen. Der afsættes 1,4 mio. kr. i 2009 og 2,7 mio. kr. årligt i 2010-2012 til skærpet anvendelse af forældreplæg.

Endvidere vil partierne indføre ungeplæg. Ungeplæg kan bruges direkte over for unge, der udviser en uacceptabel adfærd. Kommunerne kan for eksempel pålægge de unge at rydde op efter hærværk. Ungeplægget vil som udgangspunkt blive ledsaget af et forældreplæg, så forældrene får pligt til at sikre, at den unge efterlever plægget. Der afsættes 5,6 mio. kr. i 2009 og 11,1 mio. kr. årligt i 2010-2012 til indførelse af ungeplæg.

Der afsættes derudover 1,0 mio. kr. i 2009 og 0,2 mio. kr. årligt i 2010-2012 til opfølgning på effekten af forældre- og ungeplæg.

Forældreprogrammer

Partierne vil endvidere udbrede anvendelsen af forældreprogrammer, der skal skærpe forældrenes ansvar og kompetencer. Forældreprogrammer er systematiske behandlingsprogrammer, hvor forældre blandt andet lærer at sætte grænser for deres børn. Der afsættes 10 mio. kr. årligt i 2009-2012 til at udbrede anvendelsen af forældreprogrammer.

Erstatningsansvar

Partierne er enige om, at forældre skal tilskyndes til at påtage sig et større ansvar for at sikre, at deres børn ikke begår skadevoldende og kriminelle handlinger, og det skal ske ved at pålægge forældre en økonomisk hæftelse for hjemmeboende børns erstatningspådragende handlinger. Den nærmere udformning af en sådan ordning skal drøftes mellem partierne med henblik på, at der fremsættes lovforslag herom snarest muligt.

Forsøg med behandlingsprogrammet MultifunC

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance ønsker, at der sættes konsekvent og effektivt ind i forhold til børn og unge, der begår kriminalitet og viser anden stærkt negativ adfærd.

Der har i blandt andet Norge og Sverige været gode erfaringer med behandlingsprogrammet MultifunC. Med MultifunC gennemgår den unge et intenst behandlingsprogram med fokus på konsekvens. Programmet forløber over to perioder, hvor den unge først placeres på en døgninstitution i 6-9 måneder. Herefter fortsætter behandlingen i yderligere 6-9 måneder i den unges eget nærmiljø, hvor der ydes en intensiv opfølgende behandling blandt andet med inddragelse af den unges familie. Flere danske kommuner har vist interesse for behandling efter MultifunC metoden.

Partierne er enige om at afsætte midler til at understøtte kommunernes afprøvning af MultifunC. Der afsættes i alt 56 mio. kr. over en fireårig periode, heraf 15 mio. kr. i 2009, til medfinansiering af forsøg med MultifunC samt til efteruddannelse af personale, supervision og effektevaluering mv.

Større sammenhæng i den kommunale indsats mod ungdomskriminalitet

Kommunerne har ansvaret for den tidlige indsats med at forebygge, at børn og unge involveres i kriminelle handlinger eller anden uacceptabel adfærd med negative konsekvenser for barnet eller den unge selv og for det omgivende miljø. Det er centralt, at kommunerne griber tidligt ind, så snart der er tegn på problemer. Det er samtidig vigtigt, at kommunerne følger op på indsatsen overfor de børn og unge, som *har* været i uføre, og som behøver en hjælpende hånd for at komme tilbage på sporet, f.eks. efter ophold på en institution.

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance vil derfor øge kommunernes fokus på utilpassede og kriminelle børn og unge, og på effekten af de tiltag, som sættes i værk. Kommunerne skal i højere grad have økonomisk ansvar og tilskyndelse til at gennemføre en målrettet indsats overfor disse børn og unge.

Partierne vil drøfte konkrete forslag til omlægninger af de forskellige finansieringsregler vedr. anbringelse, afsoning m.v. for kriminelle unge med henblik på at understøtte kommunernes indsats. Der afsættes endvidere i alt 15 mio. kr. i 2009-2011 med henblik på at styrke viden om og dokumentationsgrundlaget for kommunernes indsats overfor kriminelle og andre utilpassede børn og unge. Med arbejdet skal der blandt andet sættes fokus på de mål, som kan opstilles for indsatsen, for eksempel mål for nedbringelse af kriminaliteten blandt børn og unge eller mål for omfanget af ulovligt skolefravær.

Partierne foretager inden sommeren 2009 en samlet drøftelse af disse initiativer.

Med kommuneaftalen for 2008 blev det aftalt at nedsætte et udvalg om sikrede afdelinger. I udvalget ses der bl.a. på finansieringen af pladserne.

Sikrede pladser

I finanslovaftalen for 2008 afsatte regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance midler til etablering af 10 nye sikrede pladser til kriminelle unge. Kommunerne og

regionerne har i forlængelse heraf med rammeaftalerne for 2009 aftalt at etablere 15 nye pladser.

Videoovervågning

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om, at det skal være trygt at færdes i gaderne – både om dagen og i nattelivet.

På finansloven for 2008 blev der afsat 5 mio. kr. årligt i 2008 og 2009 til videoovervågning af for eksempel gågader, værtshusområder, offentlige pladser og butikscentre, hvor der er risiko for overfald og anden kriminalitet. Det første udstyr er taget i brug i restaurationsgaden Jomfru Ane Gade i Aalborg. Lignende projekter er under forberedelse i andre større byer.

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at opfordre kommuner og politi til at fastholde og styrke fokus på at anvende videoovervågning på særligt kriminalitetstruede områder til både forebyggelse og efterforskning af kriminalitet. Partierne lægger endvidere vægt på, at sagsbehandlingen i sager om etablering af videoovervågning gennemføres hurtigt og fleksibelt.

Med henblik på yderligere at understøtte etableringen af videoovervågning er partierne enige om at afsætte yderligere 2,5 mio. kr. i 2009, således at der afsat i alt 7,5 mio. kr. til indsatsen i 2009. Partierne drøfter en status for indsatsen og den fremadrettede anvendelse af midlerne.

Tryghed i nattelivet

Partierne er endvidere enige om, at borgerne skal kunne færdes trygt i nattelivet. Partierne er enige om, at alle relevante redskaber bør tages i brug for at sikre et trygt natteliv. Der er nedsat et udvalg, der skal undersøge om restaurationer, diskoteker mv. kan sikres bedre mulighed for at identificere personer, der har fået et såkaldt restaurationsforbud.

Udvalgets arbejde skal i 2009 danne grundlag for en vurdering af behovet for ny lovgivning på området. Regeringen vil med udgangspunkt i udvalgets arbejde tage initiativ til en politisk drøftelse med henblik på at sikre et trygt natteliv.

Gadebelysning på Christianshavn

Beboerne på Christianshavn er plaget af den uro og kriminalitet, der relaterer sig til Christiania og skaber utryghed for naboerne. For at skabe større tryghed i området bør der ske en særlig forbedring af gadebelysningen omkring Christiania. Herudover bør gadebelysningen sikres imod afbrydelse fra kriminelle, når politiet passer sit arbejde. Det er kommunens ansvar at sikre den fornødne gadebelysning i området. Der indledes drøftelser med kommunen om forbedringer af belysningen, idet Slots- og Ejendomsstyrelsen i mindre omfang vil kunne bidrage økonomisk hertil.

Nyt fængsel i Østdanmark

I forlængelse af flerårsaftalen for kriminalforsorgen for 2004-2007 er regeringen og Dansk Folkeparti enige om at afsætte en samlet økonomisk ramme på godt 1 mia. kr. til opførelse af et nyt fængsel på Falster med 250 pladser.

Fængslet forventes at blive taget i brug inden udgangen af 2015. Statsfængslet i Vridsløselille lukkes, når det nye fængsel tages i brug.

Styrkelse af domstolene

Domstolsreformen gennemføres i perioden 2007-2011 med det formål at sikre, at retssager kan gennemføres hurtigt, effektivt og på et højt fagligt niveau.

Digitaliseringen af tinglysningen indgår som en særskilt del af domstolsreformen. Domstolsstyrelsen har ultimo oktober 2008 fremlagt en ny tidsplan for digitaliseringen af tinglysningen. Tidsplanen indebærer, at idriftsættelsen af den digitale tinglysning udskydes fra januar til september 2009. Der har endvidere i 2008 været en stigning i antallet af særligt fogedsager.

Justitsministeriet vil udarbejde aktstykke om de økonomiske konsekvenser af udskydelsen af tinglysningen.

Regeringen vil inden 1. april 2009 udarbejde en status for implementeringen af domstolsreformen, herunder en status for sagsaktiviteten og sagsbehandlingstiden i domstolene.

Øget sikkerhed og bedre service ved udstedelse af pas

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance vil forbedre både sikkerheden og serviceniveauet i forbindelse med udstedelse af pas.

Partierne er derfor enige om, at der skal udvikles et nyt passystem. Passystemet indebærer, at danske pas kommer til at indeholde fingeraftryk, og at der tages et digitalt billede på pasudstedelsesstedet. Det betyder, at borgerne ikke længere selv skal medbringe pasbillede.

I forbindelse med forbedringen af service og sikkerhed tillægges et særligt omkostningsdækkende gebyr for at få taget billede og fingeraftryk på pasudstedelsesstedet. Det eksisterende basisgebyr for udstedelse af pas fastholdes uændret. Passystemet forventes at være færdigudviklet i 2010.

Styrket forebyggelse af ekstremistiske holdninger og radikalisering

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance ser med stor alvor på de bekymrende tendenser til, at visse grupper præges af radikalisering og ekstremisme.

På den baggrund blev der i januar 2008 nedsat en arbejdsgruppe, som skulle komme med forslag til en samlet handlingsplan om forebyggelse af ekstremistiske holdninger og radikalisering blandt unge. Arbejdsgruppens oplæg blev sendt i høring i slutningen

af juni 2008. Regeringen vil på baggrund af arbejdsgruppens rapport og indkomne høringsvar i begyndelsen af 2009 offentliggøre en samlet handlingsplan, der drøftes i en bredt sammensat følgegruppe under Integrationsministeriet, som også stiller forslag til dens implementering.

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om, at der også er behov for et internationalt perspektiv på indsatsen til forebyggelse af ekstremistiske holdninger og radikalisering. Integrationsministeriet og Udenrigsministeriet vil på den baggrund afholde en konference i foråret 2009, hvor udenlandske videnspersoner præsenterer erfaringer om forebyggelse af ekstremistiske holdninger og radikalisering i andre lande. Konferencen vil blive forberedt i samarbejde med følgegruppens formandskab.

Som led i aftalen om finansloven for 2008 var parterne enige om at afsætte i alt 20,0 mio. kr. til opfølgning på handlingsplanen. Endvidere er der i forbindelse med satspuljeaftalen for 2009 afsat i alt 12,6 mio. kr. til forebyggelse af radikalisering og ekstremisme.

Sikkerhed på danske ambassader

Som led i finanslovsaftalen for 2008 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance blev der afsat 26 mio. kr. årligt for periode 2008-2011 i investerings- og driftsudgifter til terrorsikring af ambassader og medarbejdere.

Terroranslaget mod den danske ambassade i Islamabad i Pakistan den 2. juni har givet anledning til et fornyet sikkerhedstjek af de danske ambassader. Regeringen har derfor nedsat et udvalg, der skal komme med anbefalinger til yderligere tilpasning af sikkerheden ved de danske repræsentationer i udlandet. Udvalgets anbefalinger foreligger ultimo 2008.

Terrorforsikring for statsansatte i udlandet

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance vil forbedre forsikringsdækningen for danske statsansatte i udlandet.

Partierne er enige om, at statsansatte i udlandet, der ikke opholder sig i højrisikoområder, men kommer til skade eller dør i forbindelse med terroranslag, skal have de høje erstatningssatser for risikozoner, som kan udbetales til for eksempel danske soldater, der kommer til skade under udsendelse.

Fortsat fokus på Fairplay

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om, at SKAT fortsat skal have fokus på Fairplayindsatsen, så SKAT også fremover bekæmper skatte- og afgiftssnyd. Partierne noterer, at der snarest bliver fremsat et lovforslag (Fairplay III), hvor målet blandt andet er at styrke SKATs muligheder for at konfiskere illegale varer og slå hårdere ned på forskellige former for snyd.

SKATs kommende indsats bygger videre på den hidtidige Fairplayindsats med fokus på øget kontrol og målrettet lovgivning overfor alle, der bevidst unddrager sig at betale skatter og afgifter. SKAT vil endvidere indgå i det intensiverede samarbejde med blandt andet politiet med henblik på efterforskning af bandemedlemmers økonomiske forhold.

Udlændingeområdet

Aftale om styrket kontrol på udlændingeområdet

Regeringen og Dansk Folkeparti har indgået en aftale om, hvordan EU-retten om fri bevægelighed, herunder senest EF-Domstolens afgørelse i Metocksagen og de afledte konsekvenser heraf, skal håndteres. Med aftalen sikrer parterne, at den faste og fair udlændingepolitik står fast. Der er enighed om en tæt og løbende opfølgning på aftalen.

Som led i aftalen gennemføres en generel styrkelse af kontrolindsatsen på udlændingeområdet. Der etableres i Integrationsministeriet et kontor for kontrolindsatsen, der skal sikre en tæt overvågning og kontrol af familiesammenføring på EU-området og udvikle nye former for kontroltiltag. Kontoret skal desuden bidrage til en styrkelse af kontrollen på andre dele af udlændingeområdet – for eksempel studieområdet. Kontoret placeres organisatorisk som en udbygning af den eksisterende Kontrol og Analyseenhed i Integrationsministeriet. Der afsættes i alt 9,5 mio. kr. årligt i 2009-2012 til kontoret.

Øget kontrol i Udlændingesservice

I Udlændingesservice iværksættes blandt andet en særlig grundig kontrol af 25 pct. af de sager, hvor hovedpersonen er en dansk statsborger, der vender tilbage til Danmark, men som ikke umiddelbart har givet anledning til tvivl. Endvidere styrkes overvågningen i form af bedre statistik om sagsudviklingen på familiesammenføringsområdet. Der afsættes i alt 4,5 mio. kr. årligt i 2009-2012 til forbedret kontrol og statistik på øvrige områder.

Der afsættes i alt 14,0 mio. kr. årligt i 2009-2012 til styrket kontrol og overvågning.

Kvoteflygtninge

Den udlændingepolitik, som regeringen og Dansk Folkeparti har stået for siden 2002, bygger på princippet om at hjælpe de mange i nærområderne frem for de få her i landet.

Regeringen har i december 2007 nedsat et ekspertudvalg, som skal kortlægge andre landes asylregler, herunder vurdere forskelle i modtageforholdene for asylansøgere samt mulighederne for at oprette modtagecentre i flygtningenes nærområder. Ekspertudvalget færdiggør sit arbejde ultimo 2008.

Partierne er enige om at drøfte Danmarks indsats i forhold til kvoteflygtninge, når udvalgsarbejdet er afsluttet.

Udsendelse af afviste asylansøgere

Med Finansloven for 2005 afsatte regeringen og Dansk Folkeparti midler til etablering af en Udsendelsesenhed i Integrationsministeriet. Enheden varetager blandt andet arbejdet med at indgå hjemsendelsesaftaler. Med finanslovsaftalen for 2007 besluttede parterne at fortsætte hjemsendelsesindsatsen til udgangen af 2008.

Antallet af afviste asylansøgere er faldet siden enhedens etablering. Der er fortsat knap 650 afviste asylansøgere i hjemsendelsesposition. Parterne er på den baggrund enige om, at fortsætte initiativerne i relation til udsendelse af afviste asylansøgere. Der afsættes 5,4 mio. kr. årligt i 2009 og 2010 til en videreførelse af Udsendelsesenheden.

Befolkningsfremskrivning af personer med indvandrerbaggrund

For at opnå en styrket statistisk belysning af udviklingen i personer med indvandrerbaggrund i det danske samfund afsættes 1,3 mio. kr. til at lave en særlig befolkningsfremskrivning i Danmarks Statistik. Fremskrivningen vil omfatte alle børn og unge med indvandrerbaggrund og deres efterkommere, uanset om disse bliver registreret som dansk af oprindelse i den generelle befolkningsfremskrivning. Det skal give bedre videngrundlag om befolkningens sammensætning og udvikling i de kommende årtier.

Forhold for asylansøgere

I takt med faldet i antallet af asylansøgere er økonomien i asylcentre kommet under pres. For fortsat at opretholde et rimeligt niveau i asylcentre afsættes en reserve i 2009 på i alt 22,6 mio. kr. til dækning af merudgifter i asylcentre.

I 2006 blev der afsat midler til forbedring af de fysiske bovilkår særligt for børnefamilierne samt en styrkelse af børne- og ungeområdet blandt andet ved indførelse af modersmålsundervisning, udvidet skolefritidsordning (SFO) samt sociale aktiviteter for børn og voksne. Vilkårsforbedringerne er siden videreført i 2007 og 2008.

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at afsætte 25,0 mio. kr. i 2009, 23,4 mio. kr. i 2010, 21,4 mio. kr. i 2011 og 20,0 mio. kr. i 2012 til at videreføre vilkårsforbedringerne for børn og børnefamilier på landets asylcentre, blandt andet forbedrede undervisningstilbud, sociale aktiviteter og udvidet SFO. Forholdene er endvidere forbedret for børnefamilier med lang opholdstid, idet der er givet mulighed for at bo uden for asylcentre.

Styrkelse af dansk kultur

Kulturarven har væsentlig betydning for danskernes identitetsfølelse i en globaliseret verden. Med finansloven for 2009 er regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance enige om en række initiativer og indsatser, der kan sikre og udbrede kendskabet til den danske kulturarv.

Styrket kulturbevaring

Partierne er enige om at styrke centrale dele af den danske kulturarv. Der afsættes derfor en kulturbevaringspulje på 150 mio. kr. i alt i perioden 2009-2012.

Kulturbevaringspuljen anvendes til at sikre gammel dansk kulturarv, herunder sikring af runestenene i Jelling for eftertiden og andre vigtige dele af kulturarven. Puljen anvendes endvidere til at igangsætte et påkrævet genopretningsprojekt af Frederiksborg Slot.

Partierne vil drøfte udmøntningen af puljen inden årsskiftet.

Den Gamle By i Århus

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at forhøje statstilskuddet til driften af Den Gamle By i Århus med 4 mio. kr. årligt i perioden 2009-2012. Bevillingsforøgelsen skal blandt andet anvendes til udvikling af Den Gamle By i Århus' nye projekt *Den Moderne By*, der er en skildring af byens udvikling i det 20. århundrede.

Designpolitiske initiativer

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at videreføre styrkelsen af dansk design i perioden 2009-2012 med 7,5 mio. kr. årligt, heraf 2,5 mio. kr. fra tips- og lottomidler til kulturelle formål.

Målet med puljen er at udnytte potentialerne i dansk design både nationalt og internationalt. Puljen anvendes blandt andet til styrkelse af designforskning og international markedsføring af dansk design og kunsthåndværk.

Bevillinger til Kunstrådet og Statens Kunstfond til litteratur

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at afsætte 7,5 mio. kr. årligt i perioden 2009-2012 til litterære formål, heraf 2,5 mio. kr. fra tips- og lottomidler til kulturelle formål. Videreførelsen af litteraturpuljen skal anvendes til at styrke dels Statens Kunstfonds arbejdslegater til forfattere dels bevillingen til Kunstrådets Litteraturudvalg til litterære formål.

Digitalisering af Grundtvigs forfatterskab

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at afsætte 2,7 mio. kr. i 2009 til opstart af et Grundtvigcenter ved Aarhus Universitet med henblik på digitalisering af N.F.S. Grundtvigs forfatterskab. Frem til 2010 vurderes omfanget af en fortsat statslig deltagelse i projektet nærmere.

Tilskud til skolekoncerter

Partierne konstaterer, at Kunstrådet har reduceret deres støtte til skolekoncerter med 2,3 mio. kr. I forlængelse heraf er partierne enige om at afsætte 4 mio. kr. årligt i tilskud til skolekoncerter, så flere børn møder professionel musik i deres skoledag. Heraf finansieres 2 mio. kr. årligt ved omprioritering inden for Kulturministeriets rammer.

Erhvervsområdet

Forudsætningen for en fortsat gunstig udvikling i velfærden og velstanden i Danmark er gode og tidssvarende rammebetingelser for erhvervslivet, som kan sikre vækst og fremgang i de danske virksomheder.

Landdistriktsprogrammet

EU's landdistriktsprogram gælder for perioden 2007-2013. Regeringen indgik i 2006 aftale med Dansk Folkeparti om landdistriktsprogrammet 2007-2008. Regeringen vil primo 2009 fremlægge oplæg til en grøn vækstvision, hvor målet er at forene et højt niveau for miljø- og naturbeskyttelse med en moderne og konkurrencedygtig landbrugsproduktion (Grøn Vækst).

Regeringen og Dansk Folkeparti er derfor enige om at videreføre landdistriktsprogrammet i 2009 inden for en ramme på 760 mio. kr. inklusive EU-midler. Hertil kommer tilsagn med anden offentlig medfinansiering. Landdistriktsprogrammet for den resterende del af perioden 2010-2013 forhandles i foråret 2009 i sammenhæng med drøftelserne af Grøn Vækst.

Den konkrete udmøntning af landdistriktsprogrammet for 2009 vil blive aftalt mellem regeringen og Dansk Folkeparti ultimo 2008. Der er enighed om, at der i den forbindelse indarbejdes en bevilling på 72 mio. kr. til skovbrugsforanstaltninger i landdistriktsprogrammet.

Fiskerifondsprogrammet 2009-2013

Regeringen og Dansk Folkeparti er enige om, at der i alt anvendes ca. 200 mio. kr. årligt (inkl. EU-medfinansiering og forventet anden offentlig finansiering) til fiskerifondsprogrammet. Det samlede fiskerifondsprogram til udvikling af fiskeriet og akvakulturen forventes således at udgøre ca. 1,4 mia. kr. i perioden 2007-2013. Programmidlerne kan blandt andet anvendes til investeringstilskud vedrørende yngre fiskere, bæredygtig produktion i akvakultur samt udviklingsprojekter inden for bæredygtig fiskeriforvaltning, sporbarhed, kvalitet mv.

Den konkrete udmøntning af fiskerifondsprogrammet for perioden 2009-2013 vil blive aftalt mellem regeringen og Dansk Folkeparti ultimo 2008.

Regional udviklings- og omstrukturingsordning

I forbindelse med EU's sukkerreform fra 2006 blev der etableret en omstrukturingsfond på fællesskabsniveau med henblik på finansiering af en reduktion af EU's samlede sukkerproduktion. Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om et nationalt omstrukturingsprogram, hvor støtteordningerne til områder berørt af kvoteafgivelsen blandt andet vil blive målrettet investeringer i nye processer og teknologier, der bidrager til miljømæssigt og klimamæssigt bæredygtigt landbrug

og gartneri, herunder biogasanlæg, gyllebehandlingsanlæg, energioptimering, klimavenlige dyrkningssystemer mv.

Støtten til Danmark beløber sig til i alt 56,3 mio. kr. i 2009-2010. Anvendelsen af midlerne forudsætter ikke national medfinansiering. Det danske program er sendt til Kommissionen ultimo september 2008 med henblik på godkendelse.

Stærk og sammenhængende veterinærindsats af høj kvalitet

Regeringen, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre har i august 2008 indgået et forlig om veterinærområdet. Aftalen sikrer en stærk og sammenhængende veterinærindsats af høj kvalitet. Blandt andet sker der en fokusering af kontrolaktiviteterne på problemområder, hvilket forventes at styrke dyrevelfærd og -sundhed markant for både besætningsdyr og dyr under transport. Derudover styrkes kontrollen af dyretransporter i samarbejde mellem politiet og Fødevarestyrelsens Dyrevelfærdsrejsehold.

Med aftalen tilføres veterinærområdet i alt 90,5 mio. kr. (2008-niveau) i perioden 2008-2012.

På finansloven for 2009 er der afsat 20,3 mio. kr. i 2009, 21,8 mio. kr. i 2010, 24,6 mio. kr. i 2011 og 24,3 mio. kr. i 2012. Aftalen finansieres blandt andet ved udmøntning af reserve til styrkelse af dyrevelfærd, som er afsat på finansloven for 2008.

Styrket indsats mod salmonella og campylobacter

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om fortsat at arbejde for, at Danmark på linje med Sverige og Finland opnår særstatus for salmonella i æg og kyllinger i EU, da forekomsten af salmonella i den danske slagtekyllinge- og konsumægproduktion er meget lav. Opnåelse af dansk særstatus indebærer, at importører af fjerkrækød og æg skal bevise, at produkterne er salmonellafrie. Som bidrag her til opretholdes aktivitetsniveauet vedrørende restriktiv importpolitik (case by case prøveudtagning) i 2009 på samme niveau som i 2008 ligesom aktiviteterne i forbindelse med ansøgning om særstatus fortsættes. Der afsættes således yderligere 6,6 mio. kr. i 2009 til en styrket indsats mod salmonella og campylobacter i 2009.

Initiativet skal ses i sammenhæng med aftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti om initiativer mod salmonella og campylobacter i forbindelse med finansloven for 2007, hvor der blev afsat i alt 57,1 mio. kr. (2007-niveau) i årene 2007-2010.

Målretning af erhvervsstøtteordninger

Som en del af aftalen om finansloven for 2008 blev regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance enige om at finansiere forhøjelsen af den supplerende pensionsydelse (ældrechecken) fra 2009 ved at foretage en målretning og reduktion af statens erhvervsstøtteordninger mv. på 450 mio. kr. årligt fra 2009. Partierne har i forlængelse heraf indgået aftale om målretning og reduktion af konkrete erhvervsstøtteordninger mv. på finansloven for 2009, *jf. bilag 3*.

Klima, energi, miljø og natur

Klimaforandringer udgør en af verdens store udfordringer. Danmark har påtaget sig en markant forpligtelse til at reducere udledningen af drivhusgasser i 2008-2012 med 21 pct. i forhold til udledningerne i Danmark i 1990.

Regeringen indgik i februar 2008 en energipolitisk aftale med Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre og Liberal Alliance. Aftalen har til formål at nedbringe Danmarks afhængighed af fossile brændsler, dvs. kul, olie og gas.

International klimakonference i København

Danmark er vært for klimakonferencen COP15 i København i december 2009.

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om, at værtskabet skal afvikles professionelt og sikkert. Det danske værtskab skal opfylde de internationale forpligtelser og forventninger til afvikling af en FN-klimakonference, og politiet skal sikre de delegeredes sikkerhed og sikre offentlig ro og orden.

Udgifterne til afvikling af klimakonferencen afhænger blandt andet af antallet af deltagere og trusselvurderingen. Det endelige budget fastlægges derfor løbende frem mod klimakonferencen. En del af udgifterne vil i overensstemmelse med OECD's retningslinjer kunne opgøres som udviklingsbistand.

Bred og folkelig forankring og debat omkring klimakonferencen COP15

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at støtte initiativer i civilsamfundet, der understøtter det danske værtskab og forhandlingsforløbet i forbindelse med klimakonferencen og fremmer en bredspektret debat i forbindelse hermed. Dette ligger ud over den aktivitet, som Klimakonsortiet står for.

NGO-aktiviteter

Der kan blandt andet ydes tilskud til NGO-aktiviteter, herunder for eksempel etablering og drift af et klimasekretariat for civilsamfundet. Der øremærkes i alt 11 mio. kr. fordelt over 2008 og 2009 til støtte af initiativer i civilsamfundet med relation til COP15, som ikke vedrører udviklingsbistanden. Udgiften afholdes af Finansministeriets særlige reserve til klimakonferencen.

Der anvendes endvidere 27 mio. kr. i 2008 og 2009 inden for rammerne af den danske udviklingsbistand til yderligere civilsamfundsinitiativer og NGO'er med relation til klimakonferencen.

Anden projektstøtte

Der ydes støtte til et projekt under Copenhagen Consensus Center, der har til formål at belyse mulige løsninger på klimaudfordringerne forud for klimakonferencen. Projektet sigter på at belyse fordele og omkostninger ved forskellige mulige løsningsmodeller i forbindelse med en international klimaaf tale. Der afsættes 5,0 mio. kr. i 2009 til støtte af projektet under Copenhagen Consensus Center.

Klimapulje

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance vil styrke klimaindsatsen i udviklingslandene og er derfor enige om, at klimapuljen indenfor udviklingsbistanden skal øges til 200 mio. kr. i 2009. Klimapuljen bruges til at finansiere bidrag til aktiviteter, der skal bistå ikke mindst verdens fattigste lande med at begrænse og tilpasse sig menneskeskabte klimaforandringer.

Initiativer på energiområdet

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at videreføre tilskudsordningen til typegodkendelse og kvalitetssikring af vedvarende energiteknologier, som udløber i 2008. Tilskudsordningen sikrer typegodkendelse og kvalitetssikring af vindmøller, og kvalitetssikring af mindre energiteknologier som biokedler, varmepumper, solvarme mv. Tilskudsordningen videreføres i 2009 med en bevilling på 4,1 mio. kr.

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er endvidere enige om at etablere en tilskudsordning for gartnerier, som i tilfælde af udvidelse af gartneriernes væksthusareal berøres af forhøjelsen af CO₂-afgiften fra forårets energiaftale. Tilskuddet skal sikre lige vilkår for gartnerier inden for og uden for EU's kvotesystem. Der afsættes 5 mio. kr. årligt hertil i 2009-2012.

Initiativerne finansieres af en justering af Elsparefondens bevilling med 6 mio. kr. årligt, så der er bedre overensstemmelse mellem bevillingen og det skønnede provenu fra elsparebidraget.

Modernisering af klagesystemet på miljø- og naturområdet

Regeringen og Dansk Folkeparti er enige om at iværksætte en forenkling og modernisering af klagesystemet, herunder ved at sammenlægge Miljøklagenævnet og Naturklagenævnet til ét samlet nævn, jf. Aftale mellem regeringen og Dansk Folkeparti om modernisering af klagesystemet på natur- og miljøområdet og styrkelse af borgernes retsstilling. Aftalen indebærer desuden, at der skal ske en ressourcemæssig styrkelse af Miljøklagenævnet i 2009 med henblik på en forstærket indsats for at nedbringe ventetiderne. Der afsættes derfor i alt 18,4 mio. kr. hertil i 2009 med særligt henblik på husdyrområdet.

Andre temaer

Øget udviklingsbistand

Den danske udviklingsbistand skal fortsat være blandt de bedste og mest effektive i verden. Udviklingsbistanden fokuseres derfor yderligere i 2009 med blandt andet ca. 700 mio. kr. ekstra til Afrika, en opprioritering af indsatsen til forbedring af kvinders rettigheder og muligheder og en fortsat forøgelse af støtten til bekæmpelse af HIV/aids.

Udviklingsbistanden udgør på finanslovsforslaget for 2009 i alt 15,3 mia. kr., svarende til ca. 0,82 pct. af BNI. Heraf er 100 mio. kr. afsat på en reserve på § 35.

Partierne er enige om, at reserven alene anvendes til udviklingsbistand, hvis dette er nødvendigt for at fastholde en samlet udviklingsbistand på 0,82 pct. af BNI - baseret på de endelige budgetteringsforudsætninger for finansloven for 2009. Der indarbejdes en tekstanmærkning herom på finansloven for 2009.

Driftstilskud til Care4You

Care4You fokuserer på integrationsforløb for flygtninge i både Danmark og flygtningenes nærområder. Der ydes et tilskud på i alt 5,5 mio. kr. i 2009-2012 til opbygning og drift af et sekretariat, der kan matche de krav, der stilles til projektudvikling, dokumentation, rådgivning og administration mv. af humanitære indsatser.

Pulje til yderligere initiativer vedrørende bedre dyrevelfærd

Der er i august 2008 indgået et forlig om veterinærområdet, som sikrer en stærk og sammenhængende veterinærindsats. Der skal i Danmark generelt være et højt niveau for dyrevelfærden baseret på højeste vidensniveau, og der skal sættes hurtigt og effektivt ind, når der konstateres problemer.

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at afsætte en pulje på 5 mio. kr. årligt i 2009-2012 til yderligere initiativer vedrørende bedre dyrevelfærd. Den konkrete udmøntning af puljen vil ske efter drøftelse med partierne.

EU-oplysningen

Venstre og Konservative har tilkendegivet, at de vil rette henvendelse til Folketingets øvrige partier med henblik på at opnå tilslutning til at rette henvendelse til Folketingets ledelse med anmodning om at drøfte administrationen af puljen til EU-oplysning i 2011 og 2012.

Implementering af administrative servicecentre i staten

Som led i aftalen om finansloven for 2008 blev det besluttet at oprette to administrative servicecentre i staten: ét center, der varetager administrative opgaver vedrørende

økonomi, rejser og løn mv. (ØSC), og ét center, der varetager generelle it-opgaver i staten (Statens It).

Samlingen af de administrative opgaver vedrørende økonomi, rejser og løn i ét statsligt servicecenter ØSC (Økonomiservicecenteret) er påbegyndt. Med samlingen skabes professionelle, stærke og fagligt bæredygtige miljøer for medarbejderne, bedre mulighed for fælles systemløsninger, og der investeres målrettet i medarbejdernes kompetenceudvikling inden for de administrative områder. Samtidig frigøres betydelige ressourcer fra den statslige administration.

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at indbudgettere de økonomiske konsekvenser af oprettelsen af ØSC (Økonomiservicecenteret) på finansloven for 2009. Implementeringsplanen for Statens IT forventes færdig ultimo 2008.

Mere effektivt indkøb

I tredje fase af statens indkøbsprogram er der med virkning fra 1. januar 2009 indgået indkøbsaftaler på områderne kontormøbler (genudbud fra første fase), flyrejser, hotelophold og rejsebureauydelse, netværkskomponenter (switches, routere m.m.), telefoniudstyr samt it-konsulenter (it-sikkerhed og it-strategi). Aftalerne gælder også de selvejende institutioner.

Tredje fase af effektivisering af indkøb i staten samt i selvejende institutioner indebærer et samlet forventet provenu på 69 mio. kr. i 2009, 79 mio. kr. i 2010, 89 mio. kr. i 2011 og 89 mio. kr. i 2012.

Midlertidig statsgaranteret låneadgang for Vækstfonden

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at give Vækstfonden en midlertidig statsgaranteret låneadgang på op til 500 mio. kr. i perioden 2009-2011. Låneadgangen gives for at undgå en total opbremsning i Vækstfondens investeringer i nye danske vækstiværksættere samt frasalg af Vækstfondens aktiver med tab i et negativt marked som følge af den finansielle krise.

Statsgarantien skal sikre, at Vækstfonden kan honorere allerede givne investeringstilsgagn og opfølgingsinvesteringer og opretholde en moderat aktivitet i den aktuelle finanskrisen.

Partierne vil drøfte de nærmere betingelser, som skal ligge til grund for økonomi- og erhvervsministerens stillelse af statsgarantien, herunder Vækstfondens investeringsaktiviteter, på baggrund af en redegørelse fra Vækstfonden.

Ejendomsværdiskat for udenlandske ejendomme

Partierne er enige om at ændre beskatningen af udenlandske ejendomme, som ejes af danskere, således at den skattemæssige behandling af udenlandske og danske ejendomme ensartes. Under de gældende regler beskattes udenlandske ejendomme erhvervet efter 1. januar 2001 ofte hårdere end en tilsvarende dansk ejendom. Det

gælder for eksempel danskeres sommerhuse i Sverige. Derudover justeres reglerne om nedslag i ejendomsværdiskatten for skatter betalt i udlandet, således at der fremover vil kunne gives nedslag for den nye svenske ”fastighetsavgift”.

De ændrede regler indebærer et provenutab på 40 mio. kr. i 2009 og 10 mio. kr. årligt fra 2010.

Trafik

Regeringen agter senere på året at fremlægge transportudspillet *Bedre infrastruktur – bæredygtig transport* med henblik på at indgå en politisk aftale.

Som led heri vil også de temaer, der i Aftale om trafik for 2007 og Aftale om trafik for 2008 var planlagt drøftet i forbindelse med finanslovsforhandlingerne for 2009, blive drøftet. Det gælder beslutning om implementering af ny signalstrategi på baneområdet, håndtering af syv fordyrede vejanlægsprojekter, aftale om vedligeholdelse af statsvejnettet samt udmøntning af anlægspuljen for 2009.

Aftale om projekter, der igangsættes i 2009, vil blive forelagt Folketingets Finansudvalg ved aktstykke.

Bilag 1. Udmøntning fra kvalitetspuljen

Der er indgået aftale mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance om udmøntning fra kvalitetspuljen for 2009-2011 til initiativer i den omfattende kvalitetsreform. Kvalitetsreformen skal sikre mere sammenhæng i de offentlige servicetilbud samt kvalitetsudvikling og innovation i den offentlige sektor. Udmøntningen af kvalitetspuljen sker i overensstemmelse med nedenstående oversigt.

Aftalen indebærer, at der afsættes i alt 765,9 mio. kr. i 2009-2011 til initiativer for bedre kvalitet i den offentlige sektor. Heraf afsættes 152,7 mio. kr. i 2009.

Aftale om udmøntning fra kvalitetspuljen 2009			
	2009	2010	2011
Mio. kr. (09-pl)			
Mere sammenhæng i de offentlige servicetilbud, i alt	5,7	26,1	120,4
Fast støtteperson for udsatte børn på tværs af sektorer	-	3,1	-
Familievejledning – et tilbud til familier med handicappede børn	2,7	5,4	5,4
Forenkling og modernisering af regler om støtte til køb af handicapbil	2,0	15,0	15,0
Evalueringsaf sundhedsaftaler	1,0	2,6	-
Etablering af lægehelikopterordning	-	-	100,0
Bedre arbejdsmiljø, kompetenceudvikling og ledelse, i alt	4,0	7,1	4,0
Gennemgang af efteruddannelsesstilbud for medarbejdere på det sociale område	-	3,1	-
Ret til anerkendt lederuddannelse for institutionsledere i staten	4,0	4,0	4,0
Kvalitetsudvikling og innovation i den offentlige sektor, i alt	139,3	257,5	194,1
Pulje til udvikling af bedre ældrepleje	25,0	50,0	-
Tilbud om frivilligt arbejde som led i ungdomsuddannelser	8,4	8,7	8,7
Nyt patientklagesystem	-	14,6	14,6
Obligatorisk madordning i daginstitutioner	5,5	2,3	2,3
Loft over ældres betaling for madservice i plejeboliger og plejehjem mv.	62,0	124,0	124,0
Præcisering og gennemsigtighed af regler vedr. madservice	4,0	-	-
Bedre grundlag for forebyggelsesindsatsen i kommunerne	1,5	1,6	-
Forsøg med styrket forebyggelsesindsats for mindre ressourcestærke børn og unge	4,0	3,0	3,0
Kommunale kvalitetsnetværk og -ambassadører	-	3,0	3,0
Sygehuse i kvalitetsnetværk	2,1	2,0	2,0
Hurtigere udbredelse af bedre og mere effektive behandlingsmetoder	2,0	-	-
Erhvervs-Ph.D i den offentlige sektor	-	10,5	10,5
Forskningsprogram i fremtidens organisationsformer og ledelse i den offentlige sektor	5,0	5,0	-
Udvidelse af patientsikkerhedsordningen	11,4	24,0	24,0
Forsøg med indberetning af fejl og utilsigtede hændelser i den øvrige sociale sektor	1,4	2,5	2,0
Arkitektkonkurrence om fremtidens institutionsbyggeri	7,0	6,3	-
Øvrige initiativer, i alt	3,7	2,0	2,0
Styrkelse af Rådet for Frivilligt Socialt Arbejde	1,0	1,0	1,0
Undersøgelse af administrative byrder ved ny regulering (VAKKS)	1,0	1,0	1,0
Nemmere at ansætte privat hjælp i hjemmet	1,7	-	-
Udmøntning fra kvalitetspuljen, i alt	152,7	292,7	320,5

Mere sammenhæng i de offentlige servicetilbud

Fast støtteperson for udsatte børn – på tværs af sektorgrænser

Kommunerne opfordres til at bruge den kontaktperson, som udsatte børn og unge allerede i dag kan tildeles efter serviceloven, på tværs af sektorgrænserne. Der udsendes informations- og inspirationsmateriale til alle kommuner, skoler og dagtilbudsledere mv. om lovgivningens muligheder for at tildele én kontaktperson på tværs af sektorer.

Der afsættes 3,1 mio. kr. i 2010 fra kvalitetspuljen til initiativet.

Familievejledning – et tilbud til familier med handicappede børn

Der tilbydes fra 2009 familievejledning til familier, der får et handicappet barn eller har børn, der bliver handicappede under opvæksten. Familievejlederen skal tilbyde information og vejledning om familiens muligheder for hjælp på tværs af sektorerne.

Der afsættes 2,7 mio. kr. i 2009, 5,4 mio. kr. i 2010 og 5,4 mio. kr. i 2011 fra kvalitetspuljen til initiativet.

Forenkling og modernisering af regler om støtte til køb af handicapbil

Reglerne om støtte til køb af handicapbil skal forenkles og gøres mere gennemskuelige - til gavn for både den enkelte borger og ansatte i kommunerne. Der er endvidere enighed om at rette op på en række u hensigtsmæssigheder ved de nuværende regler. Det skal eksempelvis sikres, at borgerne ikke kommer i økonomisk klemme ved en førtidig udskiftning af bilen for eksempel ved totalskade.

Der afsættes en økonomisk ramme fra kvalitetspuljen på 15,0 mio. kr. årligt i 2010 og 2011. I 2009 afsættes endvidere 2,0 mio. kr. fra kvalitetspuljen til det videre udviklings- og analysearbejde. Ændringerne forventes at kunne træde i kraft fra 2010.

Evaluerings af sundhedsaftaler

Der iværksættes en evaluering af de første sundhedsaftaler mellem regioner og kommuner, der trådte i kraft i 2007. Evalueringen skal fastslå sundhedsaftalernes virkning i praksis og give kommuner og regioner et bedre grundlag for at sprede de gode løsninger. Der afsættes 1,0 mio. kr. i 2009 og 2,6 mio. kr. i 2010 fra kvalitetspuljen til evalueringen.

Etablering af lægehelikopterordning

I takt med samlingen af den specialiserede behandling skal den præhospitale indsats styrkes. Den samlede struktur med sygehuse og den præhospitale/nære skal give tryghed i alle egne af landet for, at befolkningen hurtigt kan komme i relevant behandling. I geografiske områder med særlige forhold som store afstande eller lignende er der grundlag for en særlig indsats med fokus på nære tilbud, hvor patienter med mindre skader kan behandles. Der skal således ske en styrkelse af samarbejdet mel-

lem alarmcentraler, vagtcentraler, de lokale tilbud og præhospitale indsatsordninger. Der skal blandt andet sættes på telemedicinske løsninger m.v.

For at øge befolkningens tryghed på blandt andet øer og udkantsområder afsættes 100 mio. kr. fra kvalitetspuljen i 2011 til etablering af en lægehelikopterordning.

Bedre arbejdsmiljø, kompetenceudvikling og ledelse

Gennemgang af efteruddannelsestilbud for medarbejdere på det sociale område

Der igangsættes i 2010, i samarbejde med KL, Danske Regioner og de centrale arbejdstager-, arbejdsgiver- og brugerorganisationer, en kortlægning og vurdering af de eksisterende kompetence- og efteruddannelsestilbud for frontpersonale på det sociale område med henblik på at målrette det fremtidige efteruddannelsestilbud de aktuelle behov.

Der afsættes 3,1 mio. kr. i 2010 fra kvalitetspuljen til initiativet.

Institutionslederes ret til anerkendt lederuddannelse (staten)

En række ledere har med trepartsaftalen i 2007 opnået ret til en anerkendt lederuddannelse på diplomniveau. Retten skal sikre uddannelse af de ledere, som har ansvar for institutioner eller afdelinger med direkte borgerkontakt og som leverer service inden for velfærdsområdet.

Der afsættes 4,0 mio. kr. årligt i perioden 2009-2011 fra kvalitetspuljen til initiativet.

Kvalitetsudvikling og innovation i den offentlige sektor

Pulje til udvikling af bedre ældrepleje

Der afsættes i alt 75 mio. kr. fra kvalitetspuljen til en ansøgningspulje til udvikling af bedre ældrepleje, heraf 25 mio. kr. i 2009 og 50 mio. kr. i 2010.

Puljen skal anvendes til projekter med idéer fra medarbejdere i ældreplejen, og de konkrete projekter skal gennemføres i et tæt samarbejde mellem medarbejderne, institutionerne og den kommunale eller private leverandør. Medarbejderne og institutionerne skal i høj grad selv medvirke til at udvikle konkrete projekter, hvor de ældres og medarbejdernes ønsker er i fokus.

Tilbud om frivilligt arbejde som led i ungdomsuddannelser

Alle, der tager en ungdomsuddannelse, skal have tilbud om et forløb med frivilligt arbejde. Forløbet skal minimum være på 20 timer i løbet af uddannelsen og skal ligge uden for skoletid. De enkelte uddannelsessteder skal være de unge behjælpelige med at formidle kontakten til organisationer mv., der udfører frivilligt arbejde.

Der afsættes 8,4 mio. kr. i 2009, 8,7 mio. kr. i 2010 og 8,7 mio. kr. i 2011 fra kvalitetspuljen til initiativet.

Nyt patientklagesystem

Der etableres et nyt, mere enkelt og smidigt patientklagesystem, der samtidig skal give hurtigere sagsbehandlingstider til gavn for patienterne. Det statsligt forankrede patientklagesystem udvides, så klageadgangen fra 2010 også vil omfatte patientrettigheder og information om frit valg. Derudover skal borgere kunne indgive deres klage til en patientombudsmandsinstitution i statsligt regi. Patientombudsmandsinstitutionen skal foretage en visitation af *alle* klager, således at der er én klageindgang på sundhedsområdet.

Der afsættes 14,6 mio. kr. i 2010 og 14,6 mio. kr. i 2011 fra kvalitetspuljen til initiativet.

Obligatorisk madordning i daginstitutioner

Som en del af finanslovsaftalen mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance for 2008, skal alle børn i daginstitutioner senest 1. januar 2010 have et sundt, forældrebetalt måltid mad. Fødevarestyrelsen skal i den forbindelse gennemføre autorisationer og ordinær kontrol af køkkener i daginstitutioner.

Der afsættes 5,5 mio. kr. i 2009, 2,3 mio. kr. i 2010 og 2,3 mio. kr. i 2011 fra kvalitetspuljen til initiativet.

Ældres betaling for madservice i plejeboliger og plejehjem mv.

Der afsættes 62 mio. kr. i 2009 og 124 mio. kr. årligt i 2010 og 2011 fra kvalitetspuljen til indførelse af et loft over egenbetalingen på 3.000 kr. pr. måned for madservice i plejeboliger og plejehjem samt botilbud efter §§ 107-108. Der fremsættes lovforslag med henblik på ikrafttrædelse pr. 1. juli 2009.

Der udarbejdes i regi af Velfærdsministeriet en redegørelse, som blandt andet skal føre frem til en præcisering af reglerne for og gennemsigtighed omkring opgørelse af omkostninger til produktion af mad i plejeboliger og plejehjem mv. Der afsættes 4,0 mio. kr. i 2009 fra kvalitetspuljen til formålet.

Bedre grundlag for forebyggelsesindsatsen i kommunerne

Der afsættes 1,5 mio. kr. i 2009 og 1,6 mio. kr. i 2010 fra kvalitetspuljen til fra 2010 at tilvejebringe relevante nøgletal til kommunerne, således at kommunerne får et bedre grundlag for at varetage forebyggelsesindsatsen.

Forsøg med styrket forebyggelsesindsats for mindre ressourcestærke børn og unge

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er enige om at afsætte en pulje på i alt 10 mio. kr. i 2009-11 til et forsøg, der styrker forebyggelsesindsatsen og understøtter motion og kost for mindre ressourcestærke børn og unge. Forsøget skal in-

volvende DGI-byen (i alt 70 forskellige foreninger) og udvalgte børn og unge på Vesterbro med et lavt fysisk aktivitetsniveau. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse fastlægger kriterier og den nærmere projektbeskrivelse i dialog med DGI-byen.

Kommunale kvalitetsnetværk og -ambassadører

Kommunerne skal i nye kvalitetsnetværk fra 2010 udveksle praktiserfaringer i blandt andet partnerskabsprojekter, permanente erfa-grupper, regionale udviklingsgrupper, ledelsesnetværk mv.

Kvalitetsambassadør-ordningen skal være et frivilligt tilbud, hvor praktikere fra de bedste kommuner og institutioner kan tilbyde at hjælpe ledere og medarbejdere i andre kommuner og institutioner med blandt andet innovation og nytænkning. Regeringen og KL er enige om initiativerne.

Der afsættes 3,0 mio. kr. årligt i 2010 og 2011 fra kvalitetspuljen til initiativet.

Sygehuse i kvalitetsnetværk

Dannelsen af kvalitetsnetværk inden for sundhedsvæsenet, hvor regioner, sygehuse, sygehusafdelinger, praktiserende læger m.fl. kan udbrede bedste praksis til gavn for medarbejdere og patienter, skal fremmes. Kvalitetsnetværkene skal blandt andet sikre, at der sker erfaringer med og udbredelse af evidensbaserede behandlingsmetoder af høj faglig kvalitet så som accelererede patientforløb.

Der afsættes 2,1 mio. kr. i 2009, 2,0 mio. kr. i 2010 og 2,0 mio. kr. i 2011 fra kvalitetspuljen til initiativet.

Hurtigere udbredelse af bedre og mere effektive behandlingsmetoder

Der offentliggøres et katalog over behandlingsudgifterne hos de mest omkostnings-effektive enheder, så de gode og effektive metoder på forskellige behandlingsområder hurtigere kan udbredes til alle sygehusafdelinger. Der udarbejdes en strategi for hurtigere udbredelse af bedre og mere effektive metoder til sygdomsbehandling og opstilles konkrete mål for eksempel for udbredelsen af ambulante behandlinger, hvor disse kan erstatte længerevarende indlæggelser.

Der afsættes i alt 2,0 mio. kr. i 2009 fra kvalitetspuljen til initiativet.

Erhvervs-ph.d. i den offentlige sektor

Erhvervs-ph.d.-ordningen udvides fra 2010 til også at omfatte den offentlige sektor. Ordningen indebærer, at ph.d.-studerende i løbet af deres ansættelse både gennemfører en forskeruddannelse og indgår i et målrettet og praksisnært forskningsprojekt.

Der afsættes 10,5 mio. kr. i 2010 og 10,5 mio. kr. i 2011 fra kvalitetspuljen til initiativet.

Forskningsprogram i fremtidens organisationsformer og ledelse i den offentlige sektor

Den offentlige sektor er under hastig forandring. Nye arbejdsformer og ny teknologi ændrer på vilkår for medarbejdere og ledere. Der er derfor brug for en øget forskningsindsats i nye organisationsformer og ledelse i den offentlige sektor. Der igangsættes derfor et forskningsprogram i 2009, som skal støtte forskningsprojekter, der udføres i samarbejde mellem praktikere og forskere.

Der afsættes 5,0 mio. kr. i 2009 og 5,0 mio. kr. i 2010 fra kvalitetspuljen til initiativet.

Udvidelse af patientsikkerhedsordningen

Den nuværende patientsikkerhedsordning udvides til også at gælde den primære sundhedssektor, dvs. praksissektoren, apoteker og det kommunale sundhedsvæsen, herunder genoptræning, hjemmesygepleje og kommunal tandpleje. Derudover skal patienterne og deres pårørende selv kunne indberette fejl og utilsigtede hændelser. Systemet skal både omfatte sygehuse og den primære sundhedssektor.

Der afsættes i alt 11,4 mio. kr. i 2009, 24,0 mio. kr. i 2010 og 24,0 mio. kr. i 2011 fra kvalitetspuljen til initiativet.

Forsøg med indberetning af fejl og utilsigtede hændelser i den øvrige sociale sektor

Der etableres i 2009 en forsøgsordning i et mindre antal kommuner for den øvrige sociale sektor end ældrepleje, hvor plejepersonale, beboere og pårørende m.fl. får mulighed for anonymt at indberette fejl, utilsigtede hændelser, svigt i plejen mv. til et lokalt forankret indberetningssystem. Forsøget skal ses i sammenhæng med forsøget for indberetning af utilsigtede hændelser i ældreplejen.

Der afsættes 1,4 mio. kr. i 2009, 2,5 mio. kr. i 2010 og 2,0 mio. kr. i 2011 fra kvalitetspuljen til initiativet.

Arkitektkonkurrence om fremtidens institutionsbyggeri

Der udskrives en arkitektkonkurrence, der skal give konkrete bud på fremtidens bygninger til for eksempel daginstitutioner, folkeskoler og plejeboliger. Konkurrencen afholdes i samarbejde mellem staten, deltagende kommuner/regioner samt interesserede private parter.

Der afsættes 7,0 mio. kr. i 2009 og 6,3 mio. kr. i 2010 fra kvalitetspuljen til initiativet.

Øvrige

Styrkelse af Rådet for Frivilligt Socialt arbejde

Rådet for Frivilligt Socialt styrkes med det formål at fremme samarbejdet mellem det offentlige, den frivillige sociale sektor og erhvervslivet. Rådet skal blandt andet sikre dialog mellem sektorerne og sætte fokus på barrierer for samarbejde.

Der afsættes 1,0 mio. kr. årligt i perioden 2009-2011 fra kvalitetspuljen til initiativet.

Undersøgelse af de administrative byrder ved ny regulering (VAKKS)

Alle nye lovforslag, samt øvrig ny regulering, som indebærer væsentlige administrative eller selvstyremæssige konsekvenser for kommunerne fra og med Folketingsåret 2008/2009, skal undersøges ved hjælp af den såkaldte VAKKS-metode (Vurdering af Administrative Konsekvenser for Kommunerne ved ny Statslig regulering).

Der afsættes 1 mio. kr. årligt i perioden 2009-2011 til initiativet.

Nemmere at ansætte privat hjælp i hjemmet

Som privat person kan det være tidskrævende at skaffe sig et samlet overblik over de rettigheder og pligter, ansættelse af privat hjælp i hjemmet indebærer.

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er derfor enige om at iværksætte en løsning, der gør det nemmere at ansætte privat hjælp i hjemmet. Der etableres en elektronisk løsning, der gør arbejdsgiverregistreringen nem og enkel. Tillige fremstilles en informationsside, som kan guide "fritidsarbejdsgivere". Løsningen introduceres i slutningen af 2009.

Der afsættes 1,7 mio. kr. i 2009 fra kvalitetspuljen hertil.

Bilag 2. Et enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem

De nye jobcentre har leveret gode resultater. Det gælder både den kommunale og den statslige del af jobcentrene. Et større arbejdsudbud skal fremover i vid udstrækning hentes blandt mennesker, som den kommunale del af jobcenteret har ansvaret for. Det kræver en målrettet og effektiv indsats i jobcentrene.

Jobcentrene er i dag opdelt i to systemer – en kommunal del og en statslig del. Det betyder, at der er to politiske systemer, to administrative sagsbehandlingssystemer i forhold til borgerne, delt ledelse og forskellige IT-systemer.

Et enstrengt beskæftigelsessystem vil gøre det muligt at fokusere indsatsen og udnytte ressourcerne mere optimalt. Et enstrengt beskæftigelsessystem vil skabe et klart og entydigt ledelsesfokus og fjerne dobbeltadministration.

En bedre ressourceudnyttelse giver mulighed for flere hænder til den direkte service for virksomheder og ledige og flere ressourcer til at sikre en stærkere statslig styring af det kommunale beskæftigelsessystem.

Der er enighed om følgende:

Beskæftigelsessystemet vil fremover bestå af et enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem med en stærk statslig styring. Omlægningen træder i kraft 1. august 2009.

- Som i dag et statsligt niveau med en central myndighed og fire regionale enheder, som varetager overvågning og styring af det lokale niveau.
- Et lokalt niveau med kommunale jobcentre, hvor borgere og virksomheder med behov for hjælp kan henvende sig.
- Kommunerne overtager udgifterne til dagpenge, aktiveringsydelse og til aktivering af forsikrede ledige.
- De ledige bevarer deres nuværende rettigheder og pligter.
- Arbejdsmarkedets parter inddrages som hidtil i beskæftigelsesindsatsen via Beskæftigelsesrådet, de regionale og lokale beskæftigelsesråd.
- A-kasserne bevarer deres nuværende opgaver, dvs. afholdelse af CV-samtaler for forsikrede ledige, udbetalingen af dagpenge samt rådighedsvurderingen af forsikrede ledige mv.

De overenskomstansatte statslige medarbejdere i jobcentrene er omfattet af virksomhedsoverdragelsesloven. Medarbejderne bliver i deres jobcenter.

Stærkere statslig styring i et kommunalt system

Der etableres en stærkere statslig styring af det kommunale system. Der bygges videre på det nuværende styringssystem med følgende fem styringsprincipper:

1. Minimumskrav i lovgivningen til en aktiv indsats.
2. Økonomiske incitamenter for kommunerne til at få ledige i job og yde en aktiv indsats.
3. Dialog mellem beskæftigelsesregioner og jobcentre om indsats og resultater.
4. Styringsredskaber der sikrer gennemsigtighed og fokus på resultater i jobcentre.
5. Centrale IT-værktøjer.

Lovgivning og økonomiske incitamenter sikrer en jobrettet og aktiv indsats i alle kommuner samt, at det kan betale sig at skabe resultater. Dialogen mellem beskæftigelsesregioner og jobcentre om indsats og resultater sikrer, at jobcentrene sætter ind de rigtige steder på baggrund af viden om egne resultater, og hvilken indsats der virker. De overordnede styringsredskaber skaber den gennemsigtighed og viden, der er grundlaget for resultatdialogen. IT-værktøjerne understøtter en målrettet indsats.

Finansiering af den aktive indsats for dagpengemodtagere

Kommunerne overtager udgifterne til dagpenge, aktiveringsydelse og udgifterne til aktivering af forsikrede ledige. Kommunerne får dermed et klart incitament til at få ledige i job, og belønnes for at give aktive tilbud. Samtidig skal den økonomiske bæredygtighed i et kommunalt beskæftigelsessystem sikres, så mindre udkantskommuner eller større bykommuner med forholdsvis mange ledige også kan løfte opgaven.

Der skal fastlægges en endelig model for finansiering. Der bygges videre på hovedprincipperne i den nuværende kommunale finansiering, hvor staten betaler 65 pct. af kontanthjælpen, når en person er i aktivering og 35 pct., når den enkelte ledige er passiv. Driftsudgifterne ved aktivering af forsikrede ledige omfattes ikke af det nuværende loft over rådighedsbeløbet for kontanthjælpsmodtagere.

Følgende elementer kan blandt andet indgå i den konkrete model for finansieringsomlægningen:

- På samme måde som for sygedagpengemodtagerne friholdes kommunerne for udgifter til forsikrede ledige i et antal uger.
- Der skal tages særsigt hensyn til små ø-kommuner og situationer, hvor mange arbejdspladser nedlægges på samme tid i en kommune.
- En afledt justering af udligningssystemet, herunder en evt. overgangsordning.
- De aktive midler til forsikrede ledige overføres til kommunen som led i finansieringsomlægningen.

Stærkere regional resultatstyring

Regionerne styrkes for at understøtte gode effekter i beskæftigelsesindsatsen i alle landets kommuner. Det skal sikre, at der i jobcentrene er fokus på, at beskæftigel-

sesmålene nås, og at de lediges rettigheder overholdes. Samtidig skal der være balance mellem den kommunale metodefrihed og den statslige styring.

- Udvidet antal medarbejdere i regionerne, så der kan følges mere hyppigt og intensivt op i forhold til det enkelte jobcenter.
- Etablering af en rådgivningsfunktion i hver af de 4 regioner, så regionerne i forlængelse af resultatstyringen kan bistå jobcentre med at opnå gode resultater og hjælpe med implementering af gode metoder.
- Øget indsats for metodeudvikling i regionerne.

IT-understøtning af indsatsen

Udgangspunktet er, at kommunerne har ansvaret for IT-understøttelse af sagsbehandling i beskæftigelsesindsatsen. Det skal dog være muligt at pålægge kommunerne at bruge bestemte IT-værktøjer. Et eksempel er den nuværende visitationsmodel, der kræver specifik udmøntning i lov.

- Der skal være klar lovhjemmel til, at beskæftigelsesministeren kan stille krav til kommunernes brug af IT-værktøjer, når det understøtter en jobrettet og aktiv indsats.
- De nødvendige data til de landsdækkende resultat- og ledelsesinformationssystemer skal sikres.

Mulighed for statslige rammeudbud

Det skal være muligt at understøtte resultater af indsatsen i jobcentre ved at gennemføre statslige rammeudbud for andre aktører.

- Beskæftigelsesministeriet kan gennemføre rammeudbud, der er målrettet de områder, hvor kommunerne fortsat har store udfordringer, for eksempel sygedagpengeområdet og kontanthjælpsområdet. Rammeudbud kan være såvel obligatoriske som frivillige servicetilbud for kommunerne. Eksempelvis skal det nuværende obligatoriske rammeudbud for indsatsen over for ledige akademikere kunne videreføres.
- Beskæftigelsesministeriet kan fastlægge krav til kommunale udbud på beskæftigelsesområdet med henblik på at sikre tværgående hensyn i indsatsen. Eksempelvis krav om at udbud kan benyttes på tværs af kommunegrænser.
- Beskæftigelsesministeriet kan fastlægge krav til kommunale udbud på beskæftigelsesområdet for at sikre et attraktivt og ubureaukratisk marked for andre aktører. Eksempelvis krav om anvendelse af en fælles betalingsmodel.

Strømlining af klagesystemet

Klagesystemet på beskæftigelsesområdet ensrettes og strømlines. Klagesagsbehandling på beskæftigelsesområdet samles i en klageinstans i Ankestyrelsen. Det sker ved at sammenlægge Arbejdsmarkedets Ankenævn med Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg.

Det betyder, at alle endelige afgørelser i klagesager på beskæftigelsesområdet træffes af samme myndighed. Sammenlægningen er et naturligt led i bestræbelserne på at sik-

re en stadig større sammenhæng i beskæftigelsessystemet på tværs af forsikrede eller ikke-forsikrede personer på arbejdsmarkedet.

Der ændres ikke på borgernes rettigheder. Der ændres ikke på sammensætningen af klageinstansen, for så vidt angår arbejdsmarkedets parter.

Økonomi og evaluering

De nuværende bevillinger til den statslige del af jobcentrene og aktivering af forsikrede ledige overføres til kommunernes beskæftigelsesindsats samt til en øget statslig styring af indsatsen.

Den planlagte evaluering af kommunalreformens øvrige organisatoriske og styringsmæssige elementer på beskæftigelsesområdet vil blive gennemført som planlagt.

Bilag 3. Udmøntning af budgetregulering vedrørende erhvervsstøtteordninger mv.

Som en del af aftalen om finansloven for 2008 blev regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance enige om at finansiere forhøjelsen af den supplerende pensionsydelse (ældrechecken) fra 2009 ved at foretage en målretning og reduktion af statens erhvervsstøtteordninger mv. på 450 mio. kr. årligt fra 2009. Det er hensigtsmæssigt med mellemrum at gennemgå statens erhvervsstøtteordninger med henblik på at identificere ordninger, som tiden er løbet fra eller som på anden vis har mindre relevans i dag. Partierne har i forlængelse heraf indgået aftale om målretning og reduktion af konkrete erhvervsstøtteordninger mv. i forbindelse med finansloven for 2009, *jf. vedlagte oversigt*.

Der er enighed om, at den resterende tilbageføring af CO₂-afgiftsprovener til erhvervene afvikles. Dette indebærer blandt andet, at tilskuddet til landbrugets fonde reduceres med 43 mio. kr. årligt fra 2010. Reduktionen skal ses i sammenhæng med, at overførslen til landbrugets fonde mv. stiger på grund af forøget pesticidanvendelse med knap 70 mio. kr. fra 2008 til 2009, hvoraf ca. 36 mio. kr. tilfalder landbrugets disponible midler.

Der er enighed om, at vikarordningen tilpasses, herunder at tilskudssatsen til vikardækning justeres. Endvidere justeres distributionsstøtte til dagblade og dagbladslignende publikationer. Justeringen af tilskuddet vil blive drøftet med dagbladsbranchen forud for udmøntningen.

Partierne er enige om, at indsatsniveauet vedrørende tilskud til skovbrugsforanstaltninger fastholdes, idet ordningen indarbejdes i landdistriktsprogrammet. Endvidere sammenlægges og justeres puljen til forsøgsvirksomhed i landdistrikterne og støtte til små øsamfund.

Partierne konstaterer, at der afsættes 45 mio. kr. i 2009 og 50 mio. kr. i 2010 til et nyt, strategisk forskningsprogram på fødevareområdet i forbindelse med udmøntningen af globaliseringspuljen for 2009, *jf. Aftale om fordeling af globaliseringsmidlerne til forskning og udvikling (5. november 2008)*.

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling vil tage initiativ til, at der fremover afholdes regelmæssige møder mellem Det Strategiske Forskningsråd og RUFF med henblik på tidsmæssig koordinering af opslag, orientering om kommende opslag af forskningsprogrammer og erfaringsudveksling om deltagelse i EU-arbejdet.

Udmøntning af budgetreguleringen i 2009-12 (mio. kr., 09-pl)					
	2009	2010	2011	2012	I alt
Tilskud til produktions- og promilleafgiftsfonde reduceres fra 2010	0,0	43,0	43,0	43,0	129,0
Tilskud til fødevarerforskning reduceres	40,0	40,0	40,0	40,0	160,0
Vikarordninger i jordbruget tilpasses	4,9	4,6	4,4	4,4	18,3
Innovationsordningen reduceres ¹	55,0	30,0	30,0	30,0	145,0
Bortfald af annullerede tilsagn på Fødevarerministeriets område	41,6	0,0	0,0	0,0	41,6
Tilskud til skovbrugsforanstaltninger indarbejdes i landdistriktsprogrammet	72,0	72,0	72,0	72,0	288,0
Tilskud til konsulentvirksomhed i skovbruget afvikles	6,7	6,7	6,7	6,7	26,8
Tilskud til produktudvikling i skovbruget afvikles	9,6	9,6	9,6	9,6	38,4
Virksomhedsordningen reduceres	25,0	25,0	25,0	25,0	100,0
Tilskud til læs-ind reduceres i 2009 og afvikles fra 2010	15,3	39,6	39,6	39,6	134,1
Negativ budgetregulering på Økonomi- og Erhvervsministeriets område ²	27,4	35,4	35,4	35,4	133,6
Distributionsstøtte til dagblade og dagbladslignende publikationer reduceres	12,0	12,0	12,0	12,0	48,0
Negativ budgetregulering i 2009 på Kulturministeriets område	12,0	0,0	0,0	0,0	12,0
Eksportstipendiatorordningen reduceres ³	6,0	6,0	6,0	6,0	24,0
Indsats for små og mellemstore virksomheder reduceres ³	2,0	2,0	2,0	2,0	8,0
Eksportfremmetilskud reduceres	8,0	8,0	8,0	8,0	32,0
Udlodning fra Investeringsfondene for Østlandene (IØ)	50,0	0,0	85,0	85,0	220,0
Tilskud til E-business og IKT-erhvervene afvikles	4,2	4,2	4,2	4,2	16,8
Tilskud til Øresundsorganisation og standardiseringsaktiviteter afvikles	4,9	4,9	4,9	4,9	19,6
Tilskud til Videnpiloter reduceres	13,1	13,1	13,1	13,1	52,4
Negativ budgetregulering på Videnskabsministeriets område	27,8	27,8	27,8	27,8	111,2
Pulje til forsøgsvirksomhed i landdistrikterne og støtte til små øsamfund sammenlægges og justeres	10,0	10,0	10,0	10,0	40,0
Samlet udmøntning	447,5	393,9	478,7	478,7	1.798,8

1) 25 mio. kr. af merprovenuet fra pesticidafgiften øremærkes til Innovationsordningen i 2009, hvorved netto-reduktionen af ordningen er 30 mio. kr. i 2009

2) På FL08 blev Renteudligningsordningen afviklet, der som følge af tidligere afgivne tilsagn var indbudgetteret med 108,9 mio. kr. i 2008-2011. Herudover blev der gennemført budgetforbedringer på erhvervsstøtte på i alt ca. 60 mio. kr. 2008-2011.

3) Der er foretaget en korrektion i forhold til første offentliggørelse, idet der var sket en ombytning af beløb mellem to ordninger.

Aftale mellem regeringen,
Dansk Folkeparti og Liberal Alliance om:

Investering i arbejdskraftbesparende teknologi
og nye arbejds- og organisationsformer
(4. november 2008)

Aftale om investering i arbejdskraftbesparende teknologi og nye arbejds- og organisationsformer

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance har med finanslovsaftalen for 2008 aftalt, at der skal anvendes i alt 3 mia. kr. fra kvalitetsfonden til investeringer i ny arbejdskraftbesparende teknologi og nye arbejds- og organisationsformer i perioden 2009-2015.

Midlerne skal bidrage til at finansiere projekter, som kan give målbare effektiviseringsgevinster. Det skal ske ved, at ny teknologi og nye arbejds- og organisationsformer enten gør arbejdsopgaverne overflødige eller lettere og hurtigere for medarbejderne at løse. Dermed kan der frigøres ressourcer, belastningen af medarbejderne kan mindskes, og der vil blive mere tid til borgernær service og omsorg.

Det er ofte de, som udfører arbejdet, der bedst ved, hvor skoen trykker. For at fremme en mangfoldighed af gode ideer skal bl.a. offentlige medarbejdere og ledere, brugere, institutioner og erhvervsliv derfor gives mulighed for at få afprøvet, implementeret og medfinansieret forslag. Både offentlige institutioner alene og i samarbejde med private virksomheder skal kunne søge om medfinansiering til projekter. Det afgørende er ikke, hvem der får den gode idé. Der skal blot være et arbejdskraftbesparende potentiale for den offentlige sektor, så der kan frigøres ressourcer til mere borgernær service og omsorg.

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance har indgået en aftale om udmøntning af 200 mio. kr. til projekter i 2009.

Der udmøntes midler til seks konkrete projekter for i alt 56,4 mio. kr. i 2009:

- Afprøvning af teknologier til løft og vending/lejring (11,3 mio. kr.)
- Elektroniske låseenheder (4,5 mio. kr.)
- Bred anvendelse af teletolkning pr. videokonference i hele sundhedsvæsenet (20,0 mio. kr.)
- Arbejdskraftbesparelser i offentlige byggesager (7,0 mio. kr.)
- Bedre stuegang i eget hjem med online 24/7 stetoskopi af KOL patienter (9,8 mio. kr.)
- Forkortelse af indlæggelser ved hurtigere og bedre diagnostik (3,8 mio. kr.)

Projekterne igangsættes i starten af 2009 og afsluttes i 2010 eller 2011. På baggrund af projekternes resultater vil det blive besluttet, om projekterne skal implementeres på nationalt niveau.

Der afsættes en reserve på 80 mio. kr. til et projekt om implementering af Fælles Medicinkort. Herudover bliver der afsat en reserve på 54,6 mio. kr. til udmøntning til nye projekter i løbet af 2009 samt 9,0 mio. kr. til øvrige udgifter, herunder administration. Reserven på 54,6 mio. kr. vil blive udmøntet i løbet af 2009 efter drøftelse med forligspartierne.

Aftale mellem regeringen,
Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti
og Det Radikale Venstre om:

Fordeling af globaliseringsmidlerne
til forskning og udvikling
(5. november 2008)

Aftale om fordeling af globaliseringsmidlerne til forskning og udvikling

Partierne bekræfter aftalen om udmøntning af globaliseringspuljens midler til forskning og udvikling fra 2. november 2006, herunder at forskning og udvikling er en af nøglerne til fornyelse, videnopbygning og erhvervsudvikling og dermed et grundlag for fortsat vækst og velstand.

Med denne aftale udmønter partierne i alt 1.079 mio. kr. i 2009, 1.935 mio. kr. i 2010, 609 mio. kr. i 2011 og 594 mio. kr. i 2012.

	2009	2010*	2011*	2012*
Mio. kr. (pl-2009)				
I alt	1.079	3.935	4.225	4.397
1. Basisbevillinger	287	718	609	594
2. Fri Forskning	77	136	-	-
3. Strategisk Forskning	383	624	-	-
- heraf energiaftale	190	455	-	-
4. Forskningsinfrastruktur, overhead og medfinansiering	157	127	-	-
5. Innovation/videnspredning	48	203	-	-
6. Internationalisering	122	127	-	-
7. Øvrige				
- Dansk Center for Havforskning	5	-	-	-
8. Ufordelt reserve	-	2.000	3.616	3.803

* Inkluderer 50 mio. kr. ekstra fra pl-regulering af den ufordelte reserve i 2010 - 2012.

Midlerne fordeles sig på hovedområderne som vist ovenfor i tabel 1.

Partierne er enige om i fællesskab at etablere et solidt fagligt grundlag forud for de fælles drøftelser om de fortsatte udmøntninger til forskning fra globaliseringspuljen, som skal gennemføres i forbindelse med forhandlingerne om finansloven for 2010 og de efterfølgende år.

I dette grundlag skal blandt andet indgå de evalueringer af forskningsinitiativerne, som er aftalt i globaliseringsaftalen af 2. november 2006.

Endvidere gøres der status for den hidtidige opbygning af forskningskapacitet som grundlag for at kunne vurdere behovet for fremadrettede tiltag. Denne status skal blandt andet omfatte udbygningen af ph.d.-uddannelserne og post doc.-stillingerne.

Derudover skal der indgå en analyse af universiteternes og sektorforskningsinstitutionernes finansiering, for så vidt angår balancen mellem basismidler og konkurrenceudsatte midler med tanke på institutionernes dispositionsmuligheder og planlægningshorisont.

Der gøres også status for arbejdet med udviklingen af forskningens kvalitet for eksempel i form af UNIK-initiativet samt FORSK-2015 som prioriteringsgrundlag og præmiering af dansk deltagelse i internationalt forskningssamarbejde. I sammenhæng hermed følges op på spørgsmålet om fordeling af basismidler efter resultat med tilhørende forslag til indikatorer. Desuden belyses effekten af initiativerne til øget vidensspredning til virksomhederne.

Partierne er enige om at gennemgå det faglige grundlag inden udgangen af juni 2009. Disse drøftelser er retningsgivende for det oplæg til udmøntning af forskningsmidler fra globaliseringspuljen, som regeringen skal udarbejde i august-september. Derefter vil partierne i oktober 2009 foretage en større udmøntning af forskningsreserverne i globaliseringspuljen.

En samlet oversigt over fordelingen af midlerne fremgår af bilagstabel 1.

1 Basismidler

Der tilføres yderligere 287 mio. kr. i 2009, 718 mio. kr. i 2010, 609 mio. kr. i 2011 og 594 mio. kr. i 2012 til basismidler til forskning.

Partierne er enige om, at der i de kommende år skal ske en yderligere forøgelse af basismidler til forskning.

I lyset af den evaluering af globaliseringsindsatsen, der allerede er besluttet, er partierne enige om ved finanslovsforhandlingerne for 2010 at overveje forholdet mellem basismidler og konkurrencemidler.

1.1 Basismidler til universiteterne

Der tilføres yderligere 275 mio. kr. i 2009 og 595 mio. kr. i 2010 til universiteternes basismidler.

Niveauet for basismidler til universiteterne i 2010 videreføres uændret i 2011 og 2012, hvilket indebærer, at der afsættes 609 mio. kr. i 2011 og 594 mio. kr. i 2012 af den udmøntede reserve samt ved at medregne 50 mio. kr. i 2010-pl allerede nu i 2011 og 2012. Det betyder, at basismidlerne som minimum udgør 6.734 mio. kr. i 2009 og 6.784 mio. kr. hvert år i perioden 2010-2012. Herudover udestår udmøntede reserver fra globaliseringspuljen på 2.000 mio. kr. i 2010, 3.616 mio. kr. i 2011 og 3.803 mio. kr. i 2012.

Der er enighed om, at tilvæksten i basismidler til universiteterne i 2009 fordeles efter den kendte fordelingsnøgle 50-40-10. Partierne noterer sig, at regeringen vil fremlægge et forslag til en ny fordelingsnøgle fra 2010. Dette forslag er udgangspunktet for de drøftelser med partierne bag globaliseringsaftalen, der indledes i foråret 2009, når den bibliometriske indikator foreligger.

1.2 Basismidler til IT-Universitetet

Der afsættes 10 mio. kr. i 2010 som ekstra basismidler til IT-Universitetet. Midlerne skal forskningsmæssigt understøtte it-bacheloruddannelserne.

Der blev i globaliseringsaftalen fra 2006 afsat midler for 2007–2009 under den forudsætning, at der blev etableret i alt tre nye it-bacheloruddannelser på IT-Universitetet. I 2007 optog IT-Universitetet for første gang studerende på en ny bacheloruddannelse i softwareudvikling, og universitetet har netop søgt en anden it-uddannelse akkrediteret.

1.3 Basismidler til sektorforskningsinstitutioner mv.

Der afsættes basismidler 9 mio. kr. i 2009 og 10 mio. kr. i 2010 til De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS), SFI – Det nationale forskningscenter for velfærd (SFI), Det nationale forskningscenter for arbejdsmiljø (NFA), Statens Seruminstitut og Kennedy Centret.

Der afsættes samtidig 3 mio i 2009 og 2010 som basisforskningsmidler til arkitektskoler, billedkunstskoler, konservatorskoler, designskoler, musikkonservatorier og biblioteksskoler.

1.4 Præmiering af internationalt forsknings samarbejde

Der afsættes 100 mio. kr. i 2010 til at fortsætte indsatsen for at sikre øget hjemtagning af EU-midler samt for at udvide puljen til at omfatte alle offentlige forskningsinstitutioner.

Der blev i aftalen fra 2006 afsat midler i 2007–2009 til etablering af en pulje, som fordeles til universiteterne i forhold til en række parametre på det internationale område. Puljen belønner de universiteter, som forholdsmæssigt har størst succes med hjemtagning af forskningsmidler fra EU's forskningsprogrammer. Midlerne udmøntes som basismidler til institutionerne.

2 Fri forskning

Der afsættes i alt 77 mio. kr. i 2009 og 136 mio. kr. i 2010 til fri forskning.

2.1 Det Frie Forskningsråd

Der afsættes yderligere 60 mio. kr. i 2009 og 109 mio. kr. i 2010 til Det Frie Forskningsråd.

Det Frie Forskningsråd støtter typisk forskningsaktiviteter, som er baseret på forskernes egne initiativer. Midler uddeles til enkelte forskere på baggrund af fri og åben konkurrence.

Partierne noterer sig, at regeringen i de kommende forhandlinger for 2010, 2011 og 2012 vil lægge vægt på at styrke indsatsen i forhold til blandt andet yngre forskertalenter gennem konkurrencestrengen via Det Frie Forskningsråd. Det er forventningen, at Det Frie Forskningsråd i 2009 vil forberede en sådan styrket indsats.

2.2 EliteForsk-initiativet

Der afsættes 12 mio. kr. i 2009 og 12 mio. kr. i 2010 til at videreføre EliteForsk-initiativet.

EliteForsk-initiativet synliggør og belønner de bedste yngre talenter i Danmark via priser og informationsindsats.

2.3 Kvalitet og effekt i forskning

Der afsættes yderligere 5 mio. kr. i 2009 og 15 mio. kr. i 2010 til at fortsætte indsatsen for at sikre kvalitet og effekt i forskningen.

Det er vigtigt at kunne måle og evaluere kvaliteten og effekten af dansk forskning. Der afsættes midler til at fortsætte den indsats, som blev sat i gang på baggrund af aftalen fra 2006, herunder midler til at synliggøre og dokumentere forskningskvalitet gennem offentliggørelse og udbredelse af evalueringsresultater, statistiske nøgletal for forskningskvalitet og tilsvarende. Hertil kommer udvikling af en bibliometrisk indikator til brug for dokumentation og analyser i blandt andet forskningsrådene og på universiteterne.

3 Strategisk forskning

Der afsættes i alt 383 mio. kr. i 2009 og 624 mio. kr. i 2010 til strategisk forskning.

Der er enighed om, at der i de kommende år skal ske en styrkelse af den strategiske forskning prioriteret inden for samfundsmæssigt centrale områder. FORSK-2015-processen udgør i den forbindelse et væsentligt grundlag for prioritering af indsatsen.

3.1 Det Strategiske Forskningsråd

Der afsættes i alt 173 mio. kr. i 2009 og 154 mio. kr. i 2010 til forskning udmøntet af Det Strategiske Forskningsråd. Midlerne udmøntes inden for en række temaer, som alle har sit afsæt i FORSK-2015.

Klima og miljø

Der afsættes 43 mio. kr. i 2009 til forskning i fremtidens klima og klimatilpasning. Forskningen skal bidrage til at reducere usikkerheden omkring klimaforandringerne og effekterne heraf. Bevillingen foreslås udmøntet med henblik på etablering af et

klimaforskningscenter. Endvidere foreslås bevillingen anvendt til klimatilpasningsforskning, som blandt andet kan understøtte lokale og centrale myndigheders arbejde med klimatilpasning.

Der afsættes 10 mio. kr. i 2009 og 40 mio. kr. i 2010 til forskning i konkurrencedygtige miljøteknologier. Forskningen skal bidrage til udvikling af globale konkurrencedygtige miljøteknologier og til at skabe et renere miljø i og uden for Danmark samt understøtte erhvervslivets fremtidige eksport- og vækstmuligheder.

Produktion og teknologi

Der afsættes 45 mio. kr. i 2009 og 50 mio. kr. i 2010 til forskning i bioressourcer, fødevarer og andre biologiske produkter. Forskningen skal bidrage til fremtidig udvikling af en effektiv og konkurrencedygtig biologisk produktion, der fremmer sundhed og rent miljø samt bidrage til at realisere nye muligheder inden for økologi.

Der afsættes 10 mio. kr. i 2010 til forskning i intelligente samfundsløsninger. Knap en tredjedel af stigningen i den danske arbejdsproduktivitet over de seneste år skyldes øgede investeringer i – og udnyttelse af – informations- og kommunikationsteknologi (IKT). Også fremover er der på mange samfundsområder store perspektiver i at udvikle nye løsninger baseret på IKT. Det gælder for eksempel inden for sundhed, uddannelse, energi og trafik, som er områder, der står over for store udviklingsmæssige udfordringer i de kommende år.

Sundhed og forebyggelse

Der afsættes 30 mio. kr. i 2009 og 20 mio. kr. i 2010 under temaet fra basal forskning til individualiseret behandling. Sygdomme skyldes ofte påvirkninger, der ligger mange år forud for sygdommens opdagelse. Forskningen kan skabe grundlag for mere individualiserede behandlinger, hvor behandlingen tilpasses den enkelte patient og derfor potentielt har en større effekt og muligvis en reduceret risiko for bivirkninger.

Der afsættes 19 mio. kr. i 2010 til forskning i menneskets sundhed og sikkerhed i samspil med miljøfaktorer. Menneskets sundhed og sikkerhed påvirkes af en lang række miljøfaktorer, for eksempel kemiske, fysiske eller mikrobiologiske. Forskningen kan bidrage til at reducere sundhedsskadelige påvirkninger gennem styrkelse af viden om miljøfaktorer og udvikling af nye metoder til risikovurdering og prioritering af indsatsen. Endelig kan indsatsen bidrage til, at danske virksomheder får et forspring i konkurrencen på globale markeder, hvor sikkerhed og sundhed i stigende grad er i fokus.

Innovation og konkurrenceevne

Der afsættes 15 mio. kr. i 2010 til forskning i fremtidens offentlige sektor. Den danske offentlige sektor står over for store udfordringer. Borgernes forventninger til den offentlige service stiger. En succesfuld udvikling af den offentlige sektor er afgørende for kvaliteten af den fremtidige velfærd. Forskningen kan bidrage til at udvikle en innovativ og nytænkende offentlig sektor, der evner at tilpasse sig fremtidens udfordringer.

Viden og uddannelse

Der afsættes 20 mio. kr. til forskning i ”Hvad virker? – Evidens i praksis”. Det er en central udfordring for den offentlige sektor at sikre høj kvalitet og effektiv resourceudnyttelse. Forskningen kan bidrage til en mere systematisk videnbaseret og dermed styrke grundlaget for god opgaveløsning inden for vigtige samfundsområder. Det forudsættes, at en væsentlig del af midlerne anvendes til evidensbaseret forskning i metoder til at modvirke (negativ) social arv i uddannelsessystemet.

Mennesker og samfundsindretning

Der afsættes 25 mio. kr. i 2009 til forskning i bæredygtig transport og infrastruktur. Forskningen skal bidrage til at udvikle og fremtidssikre transport- og infrastruktur-systemer, som kan reducere forurening, trængsel og transporttid.

3.2 Klimaforskningscenter i Grønland

Der afsættes 20 mio. kr. i 2009 og 15 mio. kr. i 2010 til etablering af et nyt klimaforskningscenter, der udelukkende har fokus på klimaændringer i Arktis. Centret skal etableres i Grønland.

Centeret kommer til at bestå af en centerleder med arbejdsplads hovedsageligt ved Grønlands Naturinstitut og 5-10 forskerstillinger (seniorforskere og post.doc). Forskerstillingerne tildeles af Kommissionen for Videnskabelige Undersøgelser i Grønland (KVUG) efter ansøgning. Forskerne forpligtes til at arbejde et vist antal måneder om året i Grønland, som udgangspunkt ved Grønlands Naturinstitut eller Grønlands Universitet og/eller med indsamling af data, feltarbejde mm. i Grønland.

3.3 Opfølgning på energiaftalen

Der er enighed om, at målet fra energiaftalen om at nå op på at anvende 750 mio. kr. i 2009 og 1 mia. kr. i 2010 fastholdes.

Det betyder, at der af globaliseringsmidlerne afsættes 190 mio. kr. i 2009 og 455 mio. kr. i 2010. Midlerne fordeles mellem EUDP og Det Strategiske Forskningsråd i forholdet 60/40 i 2009 og 55/45 i 2010.

Det danske bidrag til det fælles nordiske program for topforskning inden for klima, energi og miljø finansieres inden for energirammen.

4 Forskningsinfrastruktur, overhead og medfinansiering

Der er enighed om at fastlægge overheadprocenten til 44 pct. fra 2009.

Det betyder, at der i 2009 og 2010 afsættes henholdsvis 157 mio. kr. og 127 mio. kr. Midlerne til implementering af overheadreformen indbudgetteres fremover på finansloven.

Der er enighed om, at der fra 2009 indføres et loft over, hvor meget medfinansiering der kan kræves fra forskningsinstitutionerne i forbindelse med forskningsrådenes tildeling af bevillinger. Loftet er på max. 10 pct. og gælder for bevillinger fra Det Frie Forskningsråd og Det Strategiske Forskningsråd.

Endelig er der enighed om, at der i perioden 2010–2012 skal ske en styrkelse af den satsning på forskningsinfrastruktur, som blev aftalt i november 2006 for perioden 2007-2009.

5 Innovation og videnspredning

Der afsættes 48 mio. kr. i 2009 og 203 mio. kr. i 2010 til innovation og videnspredning. Midlerne anvendes blandt andet til at videreføre initiativer, der blev prioriteret i forbindelse med globaliseringsaftalen fra 2006.

Der er enighed om, at bevillingsniveauet for innovation og videnspredning i 2009 og 2010 fastholdes, idet der skal tilføres yderligere midler til området i forlængelse af de evalueringer af indsatsen, som gennemføres i 2009. Aktiviteterne på området skal prioriteres således, at de også medvirker til at fremme den private sektors forsknings- og udviklingsindsats. Indsatsen skal tage afsæt i konklusionerne fra den rundbordsdrøftelse som videnskabsministeren gennemførte med repræsentanter fra erhvervslivet i september 2008. Partierne er enige i, at regeringen fortsætter sin dialog med det private erhvervsliv med henblik på, at erhvervslivet realiserer målet om, at den private sektors forskningsindsats udgør 2 pct. af BNP i 2010. Partierne er enige om at videreføre IDEA's aktiviteter i 2009.

Partierne er enige om at anmode Danmarks Forskningspolitiske Råd om at belyse mulighederne for og eventuelt fremlægge forslag til at styrke samspillet mellem den private og den offentlige forskning. Det omfatter blandt andet en vurdering af behovet for udvikling af nye virkemidler. Her kan hentes inspiration fra udlandet, eksempelvis fra den såkaldte CITRIS-model. Analysen omfatter endvidere mulighederne for at sikre et godt samspil med de private forskningsbidrag, der tilvejebringes via private fonde mv. Danmarks Forskningspolitiske Råd kan inddrage eksterne interessenter i dette arbejde. Partierne vil drøfte resultatet af arbejdet medio 2009.

5.1 Kontraktmidler til GTS-institutterne

Der tilføres 40 mio. kr. i 2010 til kontraktmidler til GTS-institutterne.

GTS-institutterne fungerer som nationale kompetencecentre inden for specialiserede forsknings- og teknologiområder og tilbyder videnbaserede serviceydelser på erhvervslivets præmisser. GTS-institutterne udgør således et vigtigt instrument til at sprede og implementere ny viden og teknologi ikke mindst i forhold til den brede underskov af små og mellemstore virksomheder.

5.2 Samarbejde mellem forskning og erhverv

Der tilføres 33 mio. kr. i 2009 og 123 mio. kr. i 2010 til samarbejde mellem forskning og erhverv.

For at løfte virksomhedernes forskning, udvikling og innovationskapacitet er der brug for fortsat at kunne etablere innovationskonsortier og innovationsnetværk mellem virksomheder og videninstitutioner.

5.3 Kommercialisering og entreprenørskab

Der afsættes 15 mio. kr. i 2009 og 40 mio. kr. i 2010 til kommercialisering og entreprenørskab.

Danske universiteter frembringer hvert år en mængde forskningsresultater, som på forskellig vis bidrager til udviklingen af det danske samfund. En del har også et forretningsmæssigt potentiale. Derfor afsættes midler til i 2010 at videreføre proof of concept-initiativet, som blev igangsat i forbindelse med aftalen om globaliseringspuljen fra 2006. Der afsættes desuden midler til at videreføre innovationsmiljøerne og opfinderrådgivningen.

Der er nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, der skal komme med et oplæg til en samlet strategi for iværksætteri i hele uddannelsessystemet. I den forbindelse afsættes der midler til at medfinansiere udvikling af iværksætterforløb og uddannelsesstilbud med fokus på iværksætteri.

6 Internationalisering

Der afsættes 122 mio. kr. i 2009 og 127 mio. kr. i 2010 til understøttelse af internationalisering af dansk forskning. Midlerne skal dels understøtte institutionernes arbejde med hjemtagning af midler fra internationale finansieringskilder, og dels fremme forskermobilitet på tværs af landegrænser. Regeringen vil hvert halve år give en status for sine internationaliseringsinitiativer med henblik på drøftelse med partierne.

6.1 Lettere adgang til europæiske programmer

Der afsættes 12 mio. kr. i 2009 og 2010 til at sikre lettere adgang til europæiske programmer.

Der er behov for et markant løft i finansieringen af dansk forskning fra EU. EU-Kommissionen har udviklet en række nye, store strategiske satsninger med en mere erhvervsrettet profil på forskningsområdet end tidligere. For at sikre flere forsk-

ningsmidler fra EU og lette virksomheders og videninstitutioners adgang til de nye initiativer er der behov for en intensiveret indsats.

Der er samtidig behov for at videreføre den eksisterende netværksordning, der yder støtte til etablering af tværnationale netværk og konsortier med henblik på at søge midler fra EU's forskningsprogrammer.

6.2 Etablering af internationaliseringspulje for dansk forskning

Der afsættes 50 mio. kr. i 2009 og 40 mio. kr. i 2010 til etablering af en internationaliseringspulje.

Internationaliseringspuljen skal finansiere initiativer, der gør det nemmere for danske forsknings- og innovationsmiljøer at indgå samarbejde, at øge forskermobilitet og at få adgang til netværk med de bedste videncenter i udlandet. Initiativerne er samlet omkring fire hovedaktiviteter: Indgåelse og implementering af bilaterale samarbejdsaftaler, etablering af et dansk universitetscenter i Kina, indgåelse af aftaler med forskningsnetværk i udlandet og etablering og drift af innovationscentre i førende forsknings- og udviklingsregioner.

6.3 International rumforskning

Der afsættes 60 mio. kr. i 2009 og 75 mio. kr. i 2010 til en national satsning på satellitbaseret jordobservation og klimaovervågning med særligt fokus på Arktis.

Midlerne til satsningen skal indgå i Danmarks bidrag til ESA's jordobservations- og klimaprogrammer. En sådan satsning vil kunne give værdifuldt udbytte for det danske samfund og rigsfællesskabet på en række områder. Indsatsen vil medføre markant forbedret overvågning af arktiske klimaforandringer, styrket forskning og forståelse af de globale klimaforandringer og deres virkning, forøget værdiskabende teknologisk og industriel innovation, udnyttelse af nye muligheder for skibstransport og råstofudvinding i Arktis og international branding af Danmark som klimanation.

7 Øvrige

7.1 Dansk Center for Havforskning

Der afsættes 5 mio. kr. i 2009 til etablering og drift af Dansk Center for Havforskning.

På baggrund af et gennemført udredningsarbejde etableres et dansk center for havforskning. En væsentlig begrundelse herfor er, at udnyttelsen af den eksisterende skibs- og udstyrskapacitet med betydelig økonomisk og forskningsmæssig fordel kan organiseres på en bedre måde end hidtil.

7.2 Institutioner skal skabe mere systematisk viden

Der er enighed om, at bevillingerne til forskningstilknytning af professionshøjskolerne (institutioner skal skabe mere systematisk viden) skal drøftes i efteråret 2009 med henblik på at fastholde fokus på systematisk videnopbygning samt sikre en fortsat udvikling af ny viden om professionernes praksisfelt.

7.3 Undersøgelse af laboratoriestandarden på universiteterne

Partierne konstaterer, at Videnskabsministeriet har iværksat en undersøgelse af laboratoriestandarden på landets universiteter under huslejeordningen. Undersøgelsen afsluttes ultimo 2008 og omfatter en registrering af laboratorierne, herunder deres standard i forhold til de aktuelle krav til moderne laboratorier.

7.4 Analyse af taxametrene for de humanistiske og samfundsvidenskabelige universitetsuddannelser

Partierne konstaterer, at regeringen vil gennemføre en analyse af taxametrene for de humanistiske og samfundsvidenskabelige universitetsuddannelser sammenlignet med andre universitetsuddannelser. Analysen vil indeholde en undersøgelse af rammevilkårene for de forskellige humanistiske og samfundsvidenskabelige universitetsuddannelser, herunder en undersøgelse af de uddannelsesmæssige konsekvenser af finansieringen for disse forskningsbaserede uddannelser med den lave uddannelses-takst. Resultatet af analysen vil foreligge i juni 2009.

Bilagstabel 1

Globaliseringsmidler til forskning og udvikling (mio. kr.)				
	2009	2010*	2011*	2012*
1. Basismidler				
Basismidler til universiteterne	275	595	609	594
Basismidler til IT-Universitetet	0	10		
Basismidler til sektorforskningsinstitutioner	12	13		
Præmiering af internationalt forskningssamarbejde	0	100		
2. Fri forskning				
Det Frie Forskningsråd	60	109		
UNIK	0	0		
EliteForsk-initiativet	12	12		
Kvalitet og effekt i forskning	5	15		
3. Strategisk forskning				
Det Strategiske Forskningsråd**	173	154		
Energi, klima og miljø				
1. Fremtidens energisystemer (energiaftale)	190	455		
2. Fremtidens klima og klimatilpasning	43	0		
3. Konkurrencedygtige miljøteknologier	10	40		
Produktion og teknologi				
4. Bioressourcer, fødevarer og andre biologiske produkter	45	50		
5. Intelligente samfundsløsninger	0	10		
Sundhed og forebyggelse				
8. Fra basal forskning til individualiseret behandling	30	20		
10. Menneskets sundhed og sikkerhed med miljø	0	19		
Innovation og konkurrenceevne				
14. Fremtidens offentlige sektor (velfærdsforskning)	0	15		
Viden og uddannelse				
16. Hvad virker? - Evidens i praksis (med fokus på social arv)	20	0		
Mennesker og samfundsindretning				
18. Bæredygtig transport og infrastruktur	25	0		
Klimaforskningscenter i Grønland	20	15		
4. Forskningsinfrastruktur, overhead og medfinansiering				
Overhead	157	127		

Globaliseringsmidler til forskning og udvikling (mio. kr.)				
	2009	2010*	2011*	2012*
5. Innovation/videnspredning				
Kontraktmidler til GTS	0	40		
Samarbejde mellem forskning og erhverv	33	123		
Kommercialisering og entreprenørskab	15	40		
6. Internationalisering				
Lettere adgang til europæiske programmer	12	12		
Internationaliseringspulje	50	40		
Nordisk topforskning ***				
International rumforskning	60	75		
7. Øvrige				
Dansk Center for Havforskning	5	0		
I alt				
Ufordelt reserve	1.079	3.935	4.225	4.397
Aftale	1.079	1.935	609	594
Resterende ufordelt reserve	0	2.000	3.616	3.803
Administration af ovenstående	19,4	29,0	9,1	8,9
<p>*) Inkluderer 50 mio. kr. ekstra fra pl-regulering af den ufordelte reserve i 2010 - 2012. **) Totalsummen for midler til Det Strategiske Forskningsråd er eksklusiv midlerne fra energiaftalen, hvoraf en del afsættes til Det Strategiske Forskningsråd og en del til EUDP. ***) Midler til Nordisk topforskning i 2009 og 2010 finansieres inden for energirammen.</p>				

Aftale mellem regeringen,
Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti,
Det Radikale Venstre om:

Udmøntning af uforbrugte midler
fra globaliseringspuljen i 2007
(5. november 2008)

Aftale om udmøntning af uforbrugte midler fra globaliseringspuljen i 2007

Der er mellem regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre indgået aftale om udmøntning af uforbrugte midler i globaliseringspuljen for 2007.

Det fremgår af regnskabet for globaliseringspuljen for 2007, at der er et samlet mindreforbrug på 469,5 mio. kr. i 2007. Af disse vedrører 143,3 mio. kr. (2007-prisniveau) midler afsat til meraktivitet til opfyldelse af 95 pct. målsætningen.

Parterne er enige om, at mindreforbruget på 143,3 mio. kr. skal anvendes til at sætte nye initiativer i gang i 2009, som kan understøtte velfærdsaftalens overordnede formål. Der igangsættes initiativer på følgende områder:

- Styrket overgang til ungdomsuddannelser
- Pædagogisk udvikling på erhvervsuddannelserne og fremme af erhvervsgrunduddannelsen (egu)
- Mere attraktive professionshøjskoler og styrket indsats for frafald
- Øget målretning af vejledningsindsatsen

Konkret udmøntes de 143,3 mio. kr., som angivet i tabel 1.

Tabel 1					
Udmøntning af uforbrugte midler i globaliseringspuljen i 2007					
Mio. kr., 2007-priser	2009	2010	2011	2012	I alt
1. Styrket overgang til ungdomsuddannelser - i alt:	13,0	17,5	17,5	-	48,0
1.1 Intensive og motiverende læseforløb i grundskolen - turbodansk				-	
1.2 Forsøg med lektiehjælp/undervisningsassistenter				-	
1.3 Erhvervsklasser				-	
2. Pædagogisk udvikling på erhvervsuddannelserne og fremme af egu - i alt:	10,0	17,4	17,4	-	44,8
2.1 Pulje til forbedret pædagogik m.v. på EUD	10,0	17,4	17,4	-	44,8
2.2 Øgede tilskyndelser til kommunerne til at bruge EGU	-	-	-	-	-
3. Mere attraktive professionshøjskoler og styrket indsats for frafald - i alt:	46,5	2,0	2,0	-	50,5
3.1 Indsats for reduceret frafald på professionsbacheloruddannelserne	40,0	-	-	-	40,0
3.2 Akkreditering EVA	5,0	-	-	-	5,0
3.3 Udvikling af sommerskoler	1,5	2,0	2,0	-	5,5
4. Øget målretning af vejledningsindsatsen - i alt:	-	-	-	-	-
4.1 Øget målretning vejledning	-	-	-	-	-
Total	69,5	36,9	36,9	-	143,3

Note: Hertil kommer forslag om at inkludere AMU-lærere på lige vilkår med EUD-lærerne i det allerede aftalte initiativ, jf. initiativ 4.1.1 i "Aftale om udmøntning af globaliseringspuljen", om at styrke den erhvervspædagogiske læreruddannelse.

1. Styrket overgang til ungdomsuddannelser

En stor del af frafaldet fra ungdomsuddannelserne skyldes, at ikke alle elever har fået det nødvendige udgangspunkt i folkeskolen for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse. Med fokus på især at styrke overgangen mellem grundskoler og ungdomsuddannelser er der derfor behov for at udvikle og afprøve nye metoder for at give alle elever de bedste forudsætninger for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse.

Der afsættes en pulje i Undervisningsministeriet på i alt 48 mio. kr. i årene 2009-2011, som kan anvendes til finansiering af forsøg med intensive og motiverende læseforløb i grundskolen – turbodansk, forsøg med lektiehjælp/undervisningsassistenter og forsøg med erhvervsklasser. De nærmere rammer og principper for anvendelsen af puljemidlerne fastlægges af partierne bag globaliseringsaftalen.

At kunne læse er en forudsætning for at kunne følge med i de fleste andre fag. Internationale undersøgelser peger på, at der særligt er behov for en forbedring af læsekundskaberne for de ældste elever i grundskolen. For at styrke indsatsen over for de ældre elever kan der med støtte fra puljen blandt andet iværksættes forsøg med at udvide de eksisterende muligheder i folkeskolen for at tilbyde særlige undervisnings-

forløb med en mulighed for på 6. – 9. klassetrin udelukkende at koncentrere sig om dansk i en afgrænset periode. Fra puljen kan der ydes tilskud til udvikling af nye undervisningstilbud i grundskolen, nye undervisningsmaterialer samt udvikling af it-anvendelse i skolens ældste klasser. Endvidere kan puljen finansiere udgifter i forbindelse med erfaringsopsamling, inspirationsmateriale og formidling.

Med henblik på i højere grad at give lærerne mulighed for at gennemføre en undervisning, der også giver de svageste elever de nødvendige kundskaber til videre uddannelse, gennemføres forsøg med lektiehjælp/undervisningsassistenter. Undervisningsassistenterne kan for eksempel give omsorg til sårbare børn, støtte elever, der har svært ved at følge med i undervisningen, og yde lektiehjælp. Puljen kan blandt andet yde bidrag til etablerings- og driftsomkostninger i en overgangsperiode, herunder lønomkostninger og udgifter til efteruddannelse, ved indførelse af undervisningsassistentordninger og/eller særligt tilrettelagte lektiehjælpstilbud. Endvidere kan puljen finansiere udgifter i forbindelse med erfaringsopsamling, inspirationsmateriale og formidling.

Endelig kan puljen støtte forsøg med etablering af erhvervsklasser på 8. til 10. klassetrin rettet mod praktisk orienterede elever i folkeskolen. Som led i projektet udarbejdes en beskrivelse af eksisterende erfaringer med erhvervsklasser til inspiration. Endvidere kan kommuner ansøge om støtte til at oprette erhvervsklasser på bestemte skoler, 10. klassecentre og ungdomsskoler - evt. i samarbejde med erhvervsskoler - med henblik på at udvikle anderledes undervisningsforløb, der forbereder eleverne til de praktiske ungdomsuddannelser. Puljen kan yde tilskud til kommuner, som ønsker at udvikle anderledes undervisningsforløb, der forbereder eleverne til de praktiske ungdomsuddannelser. Endvidere kan puljen finansiere udgifter i forbindelse med erfaringsopsamling, inspirationsmateriale og formidling.

2. Pædagogisk udvikling på erhvervsuddannelserne og fremme af egu

I forlængelse af globaliseringsaftalen er gennemført en lang række initiativer med henblik på at differentiere og niveaudele erhvervsuddannelserne til gavn for såvel uddannelsesstærke som -svage elever. Der er imidlertid behov for at sætte mere fokus på selve den pædagogiske udfordring med at differentiere undervisningen. Der er desuden behov for yderligere at styrke uddannelsesmiljøet med henblik på at gøre uddannelserne mere attraktive for derved at tiltrække og fastholde flere elever i erhvervsuddannelserne.

Med henblik på at motivere og fastholde såvel stærke som svage elever etableres en pulje på i alt 44,8 mio. kr. til at støtte projekter i perioden 2009-2011. Puljen kan støtte projekter med pædagogisk udvikling i erhvervsuddannelserne og en yderligere styrkelse af erhvervsskolernes uddannelsesmiljøer, for eksempel i form af projekter med idrætstilbud og forebyggelse og samarbejder især i udkantsområderne mellem flere ungdomsuddannelsesinstitutioner om at udvikle attraktive uddannelsesstilbud eller i form af projekter, der modtager støtte af den konkurrenceudsatte pulje af EU's

strukturfondsmidler. Puljen udmøntes i tilknytning til arbejdet med indsatsaftaler på baggrund af erhvervsskolernes handlingsplaner for øget gennemførelse af erhvervsuddannelser.

Globaliseringsaftalen indebar en modernisering af erhvervsgrunduddannelsen (egu). Blandt andet er kommunerne nu forpligtede til at tilrettelægge egu for unge i egumålgruppen. Der er imidlertid fortsat en række barrierer for øget aktivitet på egu i form af manglende økonomiske incitamenter for den enkelte kommune. Med henblik på at sikre de rette økonomiske incitamenter for uddannelsesinstitutioner og kommuner gennemføres derfor i første halvår af 2009 en analyse af den samlede finansieringsmodel. Samtidig gennemfører Undervisningsministeriet ligeledes i første halvår af 2009 en analyse i forhold til de kommuner, som kun anvender egu i meget begrænset omfang.

I tillæg til ovennævnte initiativer aftaler partierne at inkludere AMU-lærerne i det allerede aftalte initiativ, jf. initiativ 4.1.1 i *"Aftale om udmøntning af globaliseringspuljen"*, om at styrke den erhvervspædagogiske læreruddannelse.

3. Mere attraktive professionshøjskoler og styrket indsats for frafald

Der er et stort frafald på professionsbacheloruddannelserne. En reduktion i frafaldet bidrager positivt til opfyldelsen af 50 pct. målsætningen, samtidigt med at det vil bidrage til at øge arbejdsstyrken inden for især de velfærdsområder i den offentlige sektor, hvor der i dag er mangel på arbejdskraft.

Velfærdsuddannelserne (lærer, pædagog, sygeplejerske) har gentagne gange været i fokus under de senere års politiske drøftelser af velfærdssamfundets udfordringer, senest i forbindelse med de faldende optagelsestal i 2008.

Professionshøjskolernes indsats skal forstærkes på følgende områder:

- Gennemførelse
- Styrkelse af rekrutteringen til uddannelserne.
- Samarbejde med udenlandske uddannelsesinstitutioner om udvekslingsaftaler for studerende og lærer m.v.
- Kvalitetsudvikling af uddannelserne, herunder styrkelse og udvikling af praktikken og udvidet samarbejde med universiteterne.

Professionshøjskolerne og ingeniørhøjskolerne skal allerede i dag i deres udviklingskontrakter opstille konkrete mål og strategier for ovenstående punkter. Til at understøtte yderligere fokus på dette arbejde, og til at igangsætte yderligere initiativer, afsættes der en pulje på 40 mio. kr. i 2009. Heraf afsættes 3 mio. kr. i 2009 til at tilvejebringe et bedre og mere tidstro grundlag for at kunne følge gennemførelsen via forløbsanalyser af de studerendes adfærd på de enkelte uddannelser og institutioner.

I forbindelse med ”Aftale om udmøntning af globaliseringspuljen” blev det besluttet at iværksætte akkreditering af de videregående uddannelser for at sikre en høj kvalitet i uddannelserne, samt at uddannelsernes indhold svarer til samfundets behov. Der er på finansloven afsat 4,6 mio. kr. i 2009 til Danmarks Evalueringsinstituts (EVA) akkrediteringsvurderinger af videregående uddannelser på Undervisningsministeriets område. Blandt andet med baggrund i, at der er kommet flere ansøgninger end forventet, styrkes EVA’s arbejde med akkrediteringen af de videregående uddannelser i 2009 med 5 mio. kr.

For yderligere at understøtte 50 pct. målsætningen og målsætningen om, at de unge kommer hurtigere igennem uddannelsessystemet, iværksættes forsøg med sommerskoler. Sommerskolerne iværksættes i tæt samarbejde mellem professionshøjskoler, erhvervsakademier og forskellige virksomheder. Der skal være tale om meritgivende og opkvalificerende kurser, hvorved kurserne kan medvirke til at realisere målsætningen om, at 50 pct. af de unge gennemfører en videregående uddannelse, samt målsætningen om at de unge kommer hurtigere igennem uddannelsessystemet. Der afsættes i alt 5,5 mio. kr. i perioden 2009-2011 til forsøg med at udvikle sommerskoler.

4. Øget målretning af vejledningsindsatsen

En målrettet vejledning er en afgørende parameter for opfyldelsen af såvel 95 som 50 pct. målsætningen. En igangværende gennemgang af vejledningsområdet på alle uddannelsesniveauer fra grundskolen og opefter, som regeringen udfører i samarbejde med Rambøll Management, peger på, at der er et fortsat potentiale for i højere grad at prioritere og målrette overgangs- og gennemførelsesvejledningen mod unge, som vurderes at have vanskeligt ved at vælge, påbegynde eller gennemføre en ungdomsuddannelse.

På den baggrund kommer regeringen med et oplæg i første halvår af 2009, der kan drøftes af aftalepartierne i 2009. Oplægget kan vedrøre såvel den konkrete prioritering dels på de enkelte uddannelsesområder, dels på tværs af uddannelsesområderne som vejledningens organisering.

Herudover tilkendegiver undervisningsministeren, at han for at sikre et højt niveau i de naturvidenskabelige fag og med henblik på at øge danske elevers kundskaber i de naturfaglige fag vil etablere et nationalt center for natur, teknik og sundhed. Desuden tilkendegiver undervisningsministeren, at han for at imødegå manglen på pædagogisk uddannet arbejdskraft vil sænke deltagerbetalingen på henholdsvis meritlærer- og meritpædagoguddannelserne. Finansieringen af begge tiltag vil ske via de allerede afsatte midler på § 20.11.79.40 Reserve til nye initiativer på FFL09.

Aftale mellem regeringen,
Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne,
Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti om:

Gennemførelse af politireformen
og styrkelse af politiindsatsen
(6. november 2008)

Aftale om gennemførelse af politireformen og styrkelse af politiindsatsen

Den 4. november 2006 indgik regeringen, Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti en flerårsaftale for politiet og anklagemyndigheden 2007-10, som blandt andet fastlægger de økonomiske rammer for gennemførelsen af politireformen.

Politireformens hovedformål er bedst og mest muligt politi for pengene. Selv om reformen først forventes at være fuldt implementeret ved udgangen af 2011, og selv om 2007 og 2008 er implementeringsår, er forligspartierne enige om, at der har været flere vanskeligheder forbundet med reformens gennemførelse end forventet. Der er derfor behov for yderligere initiativer for at fastholde og forstærke reformens overordnede mål om mere og bedre politi til gavn for borgerne.

Rigspolitiet og Rigsadvokaten afleverede den 28. oktober 2008 en redegørelse med forslag til 13 konkrete initiativer, der skal forbedre det borgernære politiarbejde, sikre en god og udviklende arbejdsplads og føre til bedre og mere effektive arbejdsgange gennem blandt andet LEAN-projekter. Centrale elementer heri er blandt andet, at det borgervendte politiarbejde skal styrkes, administrativt arbejde begrænses, antallet af sponsovagter nedbringes og forsinkelser i straffesagsbehandlingen indhentes.

Forligspartierne er enige i, at der er behov for hurtigst muligt at rette op på de ting, som ikke har været tilfredsstillende i implementeringsforløbet. Det skal være let for borgerne at komme i kontakt med politiet, politiet skal rykke ud, når borgerne har brug for det, straffesager skal forelægges for retten uden unødvendige forsinkelser, og politiet skal have beslutningskraft både centralt og lokalt. Forligspartierne er derfor også enige om, at forslagene i redegørelsen ikke kan stå alene, og at der er behov for både at præcisere og supplere dem med yderligere tiltag.

Politiets og anklagemyndighedens flerårsaftale 2007-2010 suppleres derfor med en række initiativer. I den forbindelse styrkes politiet og anklagemyndigheden med i alt 843,3 mio. kr. i perioden 2008-2012, jf. *tabel 1*.

Tabel 1						
Styrkelse af politiet						
	2008	2009	2010	2011	2012	I alt
Mio. kr., 2009-pl						
Ressourcetilførsel til frigørelse af 200 politiårsværk	-	125,0	125,0	75,0	0,0	325,0
Varig styrkelse med i alt 300 politibetjente	-	43,5	123,8	160,5	160,5	488,3
Videnopsamling og undervisning vedr. bandekriminalitet	-	2,5	2,5	-	-	5,0
Udbetaling af overarbejde	25,0	-	-	-	-	25,0
Styrkelse af politiet i alt	25,0	171,0	251,3	235,5	160,5	843,3

Synlighed og prioritering

Forslagene i Rigspolitiets og Rigsadvokatens redegørelse om oprettelse af servicecentre i politikredsene, mere synlighed og en højere prioritering af den borgervendte utryghedsskabende kriminalitet som blandt andet indbrud i private hjem kan understøttes ved, at der i implementeringsperioden frigøres politipersonale. Derimod er det ikke hensigtsmæssigt at ændre på politireformens oprindelige forudsætninger alene til fordel for mere synlighed.

Forligspartierne er på den baggrund enige om at tilføre politiet 125 mio. kr. årligt i 2009 og 2010 og 75 mio. kr. i 2011 – i alt 325 mio. kr. Ressourcerne fordeles efter drøftelse i politiets koncernledelse til politikredsene, der skal anvende dem, hvor de forbedrer borgerbetjeningen og aflaster politibetjentene og anklagerne mest. Dette kan for eksempel ske ved ansættelse af administrativt personale eller ved at investere i udstyr til videoafhøringer eller anden teknologi på Justitsministeriets område, der frigør årsværk til operativt politiarbejde. I alt forventes der gennem ressourcetilførslen allerede fra 2009 at kunne frigøres ca. 200 betjente til operativt politiarbejde og 120 i 2011. Ressourcetilførslen bidrager endvidere til at sikre, at de problemer, der har været med politiets telefoniske betjening af borgerne, løses.

Den gradvise udfasning af merbevillingen skal ses i lyset af, at der i takt med politireformens implementering og indførelse af ny IT mv. i politiet fortsat forventes en frigørelse af i alt ca. 800 årsværk ved udgangen af 2011.

I forbindelse med etablering af servicecentre bør der som anbefalet i redegørelsen fastlægges retningslinjer om ensartet registrering af borgerhenvendelser. Når det drejer sig om ”servicedeclarationer” eller lignende, er det vigtigt, at de ikke lægger uhensigtsmæssige bindinger på politiets muligheder for at prioritere opgavevaretagelsen i det daglige.

Forligspartierne finder endvidere, at det er vigtigt at fastholde politireformens grundtanke om et analytisk og problemorienteret politi, der prioriterer både den borgervendte kriminalitet og den specialiserede efterforskning. Det bør samtidig tages i betragtning, at der navnlig i yderområderne har været et ønske om mere polititilstede-

værelse, og at politiets synlighed kan have en både kriminalitetsforebyggende og tryghedsskabende virkning. Politiets indsats bør derfor tilrettelægges således, at det tilstræbes at kombinere synlighed med en effektiv opgavevaretagelse og reel tilstedeværelse.

Det er vigtigt for befolkningens tillid til politiet, at politiet er let tilgængeligt og kommer hurtigt til stede, når der er brug for det. Det er derfor også her, der først og fremmest sættes ind.

Styrkelse af det lokale politiarbejde

Politiets lokale tilstedeværelse og forankring er et væsentligt element i politireformen. Forligspartierne understreger forudsætningen om, at politiet bevarer og udbygger lokalkendskabet og den tætte kontakt med lokalsamfundet, som blandt andet er afgørende for at sikre en effektiv forebyggelse og efterforskning af borgervendte kriminalitetsformer som for eksempel indbrud og hærværk.

Medarbejdertilfredshed og -fastholdelse

Omfattende forandringsprocesser som politireformen kræver stor fokus på medarbejdernes trivsel og kompetencer. I redegørelsen om politireformen fremhæves det blandt andet, at der i de kommende år gennemføres en række projekter med fokus på det psykiske arbejdsmiljø, kompetence og karriereudvikling samt dialog, samarbejde og ledelse. Forligspartierne bakker op omkring dette arbejde.

Udvidelse af politistyrken

For at styrke befolkningens tillid og imødekomme behovet for politiets tilstedeværelse og kriminalitetsbekæmpelse er forligspartierne enige om, at der gennemføres en varig udvidelse af politistyrken.

Der gennemføres derfor en udvidelse af politistyrken med i alt 300 betjente. Udvidelsen gennemføres ved et meroptag på politiskolen på i alt 300 politielever fordelt med 150 i 2009 og 150 i 2010. Meroptaget på politiskolen fordeles jævnt over året i både 2009 og 2010.

Udvidelsen sker blandt andet med henblik på, at politikredsene kan fastholde og forstærke politiberedskabet i de byer, der har oplevet tiltagende problemer med bande- og rockerkriminalitet.

Med henblik herpå afsættes 43,5 mio. kr. i 2009, 123,8 mio. kr. i 2010 og 160,5 mio. kr. årligt i årene herefter.

Bekæmpelse af kriminelle bander og mere sikkerhed i gaderne

Udvidelsen af politistyrken ved meroptag på politiskolen i 2009 og 2010 gør det muligt for politikredsene at sætte hårdt ind over for bandeopgør og skyderier. Dette skal ske gennem en omfattende og intensiv politiindsats, der blandt andet omfatter målrettet efterforskning af strafbare forhold, fremadrettet efterforskning til imødegåelse

af ny kriminalitet samt intensiv patruljering mv. i de områder, hvor bander og rockere opholder sig.

Med henblik på at fastholde og udbygge det stærkt forøgede politimæssige tryk på bande- og rockermiljøerne gennemføres en målrettet styrkelse af politiets indsats med følgende elementer:

- Der etableres en særligt organiseret indsats i de relevante politikredse til forebyggelse, efterforskning og retsforfølgning af bande- og rockerkriminalitet.
- Efterforskningen af bandemedlemmers økonomiske forhold intensiveres gennem et forstærket samarbejde mellem Rigspolitiet, politikredsene, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet og SKAT.
- Det sikres, at der gennemføres en målrettet og koordineret vidensopsamling, forskningsindsats og uddannelse i bekæmpelse af bandekriminalitet inspireret af blandt andet udenlandske erfaringer, herunder forskning i rekrutteringsprocesser og -årsager.
- Der skal samtidig sikres en stærk kriminalpræventiv indsats for at undgå, at børn og unge kommer ud i bandekriminalitet.

Der afsættes 2,5 mio. kr. årligt i 2009 og 2010 til vidensopsamling og uddannelse i bekæmpelse af bandekriminalitet inspireret af blandt andet udenlandske erfaringer. Samtidig tilføres politiet 25 mio. kr. i 2008 til betaling af merarbejde mv. som følge af den igangværende intensiverede indsats mod bandemiljøet.

Forligspartierne vil følge indsatsen og fordelingen af ressourcerne. Rigspolicefen redegør for den nærmere udformning af den særligt organiserede bandeindsats.

Understøttelse af politiledelsen og reformimplementeringen

Med henblik på yderligere at styrke politiet, understøtte implementeringen af politireformen og sikre, at de opstillede mål realiseres, er forligspartierne endvidere enige om at igangsætte analyser af ledelsesområdet, arbejdstilrettelæggelsen og best practice i politiet. Et centralt formål er at anvise redskaber og forslag til justeringer, som politiets ledelse kan bringe i anvendelse for at håndtere de udfordringer, der blandt andet følger af politireformen.

Konkret igangsættes der delanalyser af mulighederne for, at 1) styrke politiets ledelse, 2) forbedre arbejdstilrettelæggelsen, arbejdsdelingen og sags- og arbejdsgangene i politiet, og 3) identificere best practice i kredsene for at sikre, at reformen gennemføres bedst muligt, jf. bilag.

Tættere opfølgning på reformen

Forligspartierne er enige om, at den politiske opfølgning på reformens implementering bør forankres tættere i forligskredsen med møder ca. hver anden måned, hvor partierne dels orienteres om status på implementeringen, dels tager udvalgte emner

op til særlig uddybende drøftelse. Forligspartierne vil kort tid efter nytår drøfte status for politiets forbedring af telefonbetjeningen.

Som anført ovenfor er politiets lokale tilstedeværelse og forankring et væsentligt element i politireformen. Forligspartierne vil drøfte, hvordan man sikrer den lokale fleksibilitet og beslutningskraft, som er nødvendig i den forbindelse. Forligspartierne understreger, at eventuelle ændringer i antallet af døgnbemandede politistationer ikke kan ske uden forudgående samtykke fra forligskredsen.

Arbejdet med overførsel af opgaver på tilladelsesområdet til andre myndigheder skal fortsætte, og forligspartierne vil desuden løbende være opmærksomme på de muligheder, der måtte være for at lette politiets og anklagemyndighedens arbejde gennem ændring og forenkling af lovgivning mv.

Finansiering af aftalen

Finansieringen af aftalen fremgår af tabel 2.

Finansiering af aftale om styrkelse af politiet					
	2009	2010	2011	2012	I alt
Mio. kr., 2009-12					
Energibesparelser i staten	49,0	119,0	119,0	119,0	406,0
Digitalisering af VEU-administrationen	-11,6	27,5	39,0	55,1	110,0
Indkøb (3. fase) – staten	54,0	58,0	63,0	63,0	238,0
Forbrug af videreførsler	89,3	-	-	-	89,3
I alt	180,7	204,5	221,0	237,1	843,3

Energibesparelser i staten

Parterne er enige om at udmønte en negativ budgetregulering vedrørende energibesparelser i staten på 59 mio. kr. i 2009 og 119 mio. kr. årligt herefter. Samtidig afsættes en reserve på 10 mio. kr. i 2009 til at understøtte energispareindsatsen i de statslige institutioner. Dermed frigøres i alt 406 mio. kr. i 2009-2012.

Digitalisering af VEU-administrationen

Der er enighed om at etablere et samlet løsningskoncept for en digital VEU-administration. Digitaliseringen vil betyde mindre tidsforbrug hos virksomheder, kursister og uddannelsesinstitutioner samt en bedre service. Digitaliseringen frigør et samlet statsligt nettoprovenu på 110 mio. kr. i 2009-2012. Partierne er enige om at drøfte status for projektet i efteråret 2009.

Tredje fase af statens indkøbsprogram

I tredje fase af Statens Indkøbsprogram er pt. gennemført 5 udbud inden for indkøbskategorierne netværkskomponenter (infrastruktur til datanetværk) it-konsulenter (it-strategisk rådgivning og it-sikkerhedsrådgivning), kontormøbler og hoteller i Danmark. Indkøbsaftalerne træder i kraft 1. januar 2009. Indkøbsaftalerne i tredje

fase af Statens Indkøbsprogram vurderes at effektivisere indkøbet i staten med i alt 238 mio. kr. i 2009-2012.

Bilag

Politireformen har til formål at styrke efterforskningen og forbedre politibetjeningen over hele landet. Med henblik på at understøtte implementeringen af politireformen og sikre at opstillede mål realiseres, igangsættes analyser af mulighederne for at 1) styrke politiets ledelse, 2) forbedre arbejdstilrettelæggelsen, arbejdsdelingen og sags- og arbejdsgangene i politiet, og 3) identificere best practice i kredsene for at sikre, at reformen gennemføres bedst muligt.

Et centralt formål med analyserne er at understøtte politiledelsen ved at anvise redskaber og mulige justeringer, der understøtter håndteringen af de udfordringer, der blandt andet følger af politireformen.

1) Analysen af ledelsesområdet i politiet fokuserer på nedenstående delelementer. Analysen omfatter ledelse i politiet både centralt og decentralt:

- *Styrkelsen af ledelsen.* Delanalysen skal bidrage til at understøtte politiledelsen så det sikres, at der er de rette ledelsesmæssige kompetencer og ledelsesværktøjer. I den forbindelse gennemgås blandt andet uddannelses- og efteruddannelsesniveauet. Rekrutteringspraksis og øvrige ledelsesværktøjer, herunder politiets løbende ledelsevalueringer, gennemgås med henblik på at anvise forslag til mulige forbedringer.
- *Rammebetingelser for ledelsen i politiet.* Fokus er på at afdække aftaler, forpligtelser og bindinger mv. som sætter rammerne for politiledelsens arbejde. Formålet er at afdække, om ledelsens muligheder for hensigtsmæssig arbejdstilrettelæggelse mv. kan forbedres.
- *Opgavefordelingen mellem Rigspolitiet og politikredsene.* Delanalysen skal afdække opgavefordelingen og relationer mellem Rigspolitiet og politikredsene, herunder afklare om der er den rette ansvarsfordeling. Formålet er at forsøge at anvise veje til større klarhed om målene og opgavefordelingen i og mellem Rigspolitiet og de enkelte politikredse.

2) Analysen af arbejdstilrettelæggelsen, arbejdsdelingen og sags- og arbejdsgangene i politiet fokuserer på følgende:

- *Effektivitet i arbejdsprocesser og arbejdstilrettelæggelse.* Det overvejes, om der kan igangsættes yderligere LEAN-projekter i politiet. Det undersøges endvidere, om politiets IT og eventuelt ny teknologi kan anvendes mere hensigtsmæssigt med henblik på at realisere effektiviseringspotentialer. Analysen kan bidrage til at anvise

veje til, at ledelse og medarbejdere kan gøre arbejdstilrettelæggelsen bedre og mere effektiv. Analysen skal inddrage erfaringer fra andre steder i staten samt private virksomheder.

3) Analysen af best practice i politikredsene fokuserer på følgende:

- *Benchmarkanalyse.* Der gennemføres en benchmarkanalyse af implementeringen af politireformen og den løbende drift i politikredsene. Analysen skal afdække best practice i politikredsene, herunder afdække effektiviseringspotentialer og muligheder for service- og kvalitetsforbedringer ved udbredelse af best practice til alle kredse.

Analyserne gennemføres med inddragelse af ekstern konsulentbistand. Analyserne forankres i en styregruppe med deltagelse af Justitsministeriet og Finansministeriet.

Analyserne igangsættes snarest og færdiggøres løbende.

Udgifter i forbindelse med analyserne afholdes inden for de gældende økonomiske rammer i henholdsvis Justitsministeriet og Finansministeriet.

Aftale mellem regeringen
og Dansk Folkeparti om:

Modernisering af klagesystemet på natur-
og miljøområdet og styrkelse af borgernes retsstilling
(7. november 2008)

Aftale om modernisering af klagesystemet på natur- og miljøområdet og styrkelse af borgernes retsstilling

Der er mellem regeringen og Dansk Folkeparti enighed om at iværksætte en langsigtet indsats for at styrke borgernes retsstilling og fremme natur- og miljøhensyn ved at forenkle, styrke og effektivisere behandlingen af klagesager på natur- og miljøområdet. Der er mellem parterne enighed om, at følgende initiativer iværksættes:

Forenkling af klagesystemet ved sammenlægning af Natur- og Miljøklagenævnet

Naturklagenævnet og Miljøklagenævnet udgør i dag to særskilte klagenævne med hver sit regelsæt, hver sin formand og hvert sit sekretariat. Partnerne er enige om at iværksætte en forenkling og modernisering af klagesystemet ved at sammenlægge de to nævne til ét samlet nævn. Dette vil samtidig forbedre betingelserne for effektivt at nedbringe ventetiderne for borgere og virksomheder. Forslag til de nødvendige lovændringer forberedes med henblik på, at sammenlægningen kan ske i 2010.

Den konkrete sammensætning af nævnet i de enkelte sagstyper skal forligspartierne fastlægge under det lovforberedende arbejde.

Effektivisering af regler og praksis

Der er i dag en række forskelle i håndteringen og afgørelsen af sager i de to nævne, ligesom der stilles forskellige krav til klagerne. Parterne er enige om, at der som en del af forberedelsen af etableringen af det nye nævn foretages en analyse af regelsæt og administrativ praksis i Naturklagenævnet og Miljøklagenævnet, herunder en vurdering af best practice med henblik på udarbejdelse af et samlet regelsæt for det nye nævns virke, som både sikrer nævnets fortsatte uafhængighed, høje faglige standard og en effektiv og hurtig sagsbehandling. Bl.a. vil muligheden for et ”fast track” for åbenlyst grundløse sager blive undersøgt.

Fleksible rammer for en smidig og effektiv opgavevaretagelse

Da antallet af klagesager varierer, skal det i løbet af 2009 undersøges, om rammerne for det sammenlagte nævn kan gøres mere fleksible for herved at forebygge, at der opbygges store sagspukler. Samtidig skal der skabes incitament til fortsat at forbedre produktiviteten og sikre en smidig, effektiv og faglig korrekt opgavevaretagelse i det sammenlagte nævn.

Stabilisering og nedbringelse af sagspukler og ventetider

I forbindelse med kommunalreformen den 1/1 2007 skete der en forenkling af klagesystemet på miljøområdet, idet klagesagsbehandling på en række sagsområder blev samlet i Miljøklagenævnet. Samtidig trådte den nye lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug i kraft, som indebar en forenkling og en udvidelse af godkendelsessyste-

met. Der er siden sket en gradvis ophobning af klagesager, hvilket har resulteret i øget ventetid for de berørte borgere og virksomheder.

Parterne er enige om, at der skal ske en ressourcemæssig styrkelse af Miljøklagenævnet i 2009 med henblik på en styrket indsats for at nedbringe ventetiderne for borgere og virksomheder forud for moderniseringen af klage- og bevillingssystemet. Der afsættes en ekstrabevilling i 2009 på 18,4 mio. kr. til formålet, herunder med særligt henblik på husdyrlovsområdet.

Aftale mellem regeringen,
Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og
Liberal Alliance om:

Nedbringelse af sygefravær
(5. november 2008)

Aftale om nedbringelse af sygefravær

I aftalen om en jobplan fra februar 2008 mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance var der enighed om, at regeringen skulle drøfte handlingsplanen om nedbringelse af sygefravær med aftalepartierne.

Der er enighed om følgende:

Regeringen præsenterede i juni 2008 en handlingsplan til at nedbringe sygefraværet, som regeringen den 29. september 2008 indgik en trepartsaftale med arbejdsmarkedets parter om. Aftalen skal bidrage til opfyldelse af målsætningen om en reduktion af sygefraværet med 20 pct. frem mod 2015.

Omfanget af sygefravær har været stærkt stigende de seneste år. Omkring 150.000 personer bliver hver dag hjemme pga. sygdom. Det er over tre gange så mange, som der er ledige.

Sygefravær reducerer den i forvejen knappe arbejdsstyrke og mange langvarigt sygemeldte ender på førtidspension.

Med trepartsaftalen vil regeringen og arbejdsmarkedets parter sikre, at der sættes tidligt og aktivt ind over for den sygemeldte, og at så mange som muligt bevarer tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Trepartsaftalen omfatter initiativer, der blandt andet styrker opfølgning og dialog under sygefravær, afklaring og udredning af sygemeldte samt fastholdelse af den sygemeldtes tilknytning til arbejdsmarkedet. Blandt flere initiativer foreslås der et større forsøg med afklaring og arbejdsfastholdelse.

Aftalepartierne er enige om, at trepartsaftalen gennemføres i sin helhed, jf. konklusionsspapir om handlingsplanen for sygefravær.

Aftalepartierne vil løbende følge op på implementeringen af aftalen og dens resultater.

Sygefraværsaftalen indebærer nye initiativer for ca. 170 mio. kr. årligt fuldt indfaset. Hertil kommer 240 mio. kr. til forsøget med afklaring og arbejdsfastholdelse, der løber over tre år.

Aftale mellem regeringen,
Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti,
Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og
Liberal Alliance om:

Udmøntning af satspuljen for 2009
(3. november 2008)

Aftale om udmøntning af satspuljen for 2009

Der er den 3. november 2008 indgået aftale om udmøntningen af satspuljen for 2009. Udmøntningen af satspuljen sker i overensstemmelse med nedenstående oversigt.

Aftalen indebærer, at der over de næste fire år afsættes i alt knap 4,3 mia. kr. til at forbedre vilkårene for svage og udsatte grupper samt indkomstoverførselsmodtagere. Med aftalen afsættes midler til initiativer på følgende områder:

- Psykiatri og sundhed for socialt udsatte
- Udsatte grupper
- Handicappede
- Integration, svage grupper på arbejdsmarkedet og øvrige initiativer

I bilag 1-3 ses aftaleteksterne fra de decentrale satspuljeforhandlinger i henholdsvis Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Velfærdsministeriet og Beskæftigelsesministeriet.

Partierne bag forhandlingsresultatet er regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance.

Aftale om udmøntning af satspuljen 2009					
		2009	2010	2011	2012
Nr.	Mio. kr. (09-pl)				
Psykiatri og sundhed for socialt udsatte					
1	Udvidet behandlingsret i voksenpsykiatrien	50,0	100,0	300,0	400,0
2	Psykologbehandling til personer med let til moderat angst, herunder OCD	-	25,0	25,0	25,0
3	Styrkelse af behandlingsindsatsen overfor personer, der har forsøgt selvmord	5,0	5,0	5,0	5,0
4	Dag- og døgnbehandling på alkoholområdet ¹	9,4	30,0	30,0	30,0
5	Centre for voldtægts- og voldsofre	5,0	5,0	5,0	5,0
6	Videnscenter for seksuelt misbrugte børn	2,0	2,0	2,0	2,0
7	Forsøgsordning med screening af indsatte for somatiske sygdomme	1,5	1,5	1,5	1,5
8	Styrket sundhedsindsats for socialt udsatte og sårbare grupper (ansøgningspulje)	41,1	-	10,5	20,5
9	Sundhed til socialt udsatte grupper	12,0	7,0	7,0	7,0
10	Helhed og sammenhæng i socialpsykiatrien	6,0	-	-	-
	Psykiatri og sundhed for socialt udsatte i alt	132,0	175,5	386,0	496,0
Udsatte grupper					
11	Lægeordineret heroin	-	62,0	62,0	62,0
12	Efterregulering af Anbringelsesreformen	83,1	83,0	83,0	83,0
13	Barnets Reform – kontinuitet i anbringelserne	12,4	28,4	38,0	45,3
14	Barnets Reform – psykologhjælp til børn på krisecentre	2,9	5,3	5,3	5,3
15	Initiativpakke vedr. lejere, der sættes ud af deres bolig	36,0	37,4	39,0	42,1
16	Økonomisk støtte til visse persongrupper med betalingsproblemer i anviste almene ældreboliger	7,5	15,0	15,0	15,0
17	SFI Nordic Campbell Center	3,0	6,0	6,0	6,0
18	Forløbsundersøgelse af anbragte børn (3. runde)	3,8	5,5	1,3	-
19	Opkvalificering af behandlingsgarantien i fængslerne	4,4	6,0	6,0	6,0
20	Bekæmpelse af vold i nære relationer	20,0	5,0	5,0	5,0
21	Pulje til sommerferiehjælp	2,5	2,5	2,5	2,6
22	Udviklings- og driftsstøtte til frivillige organisationer m.v. (ansøgningspulje m.v.)	78,9	33,0	26,0	26,0
23	Styrket social og forebyggende indsats i problemramte boligområder	22,2	6,7	8,0	8,0
24	Midlertidig finansiering af frivilligcentre i 2009	12,5	-	-	-
	Udsatte grupper i alt	289,2	295,8	297,1	306,3
Handicappede					
25	Kennedy Centret	3,4	3,4	3,4	-
26	Ungdomsuddannelse til unge med særlige behov (efterregulering)	150,0	150,0	150,0	150,0
27	Forældres træning af børn i hjemmet (efterregulering)	50,7	52,0	52,0	52,0
28	Forbedring af løn- og ansættelsesvilkår for handicap-hjælpere og efterregulering af L 159	126,0	129,7	129,7	129,7
29	Tolkeløsning for hørehæmmede	25,0	25,0	25,0	25,0
30	Pulje til forbedring af handicappedes tilgængelighed til offentlige bygninger	8,0	5,0	6,0	6,0
31	Styrket indsats for personer med ADHD m.v.	2,0	8,0	8,0	8,0
32	Oplysningskampagne om FN's handicapkonvention	2,0	-	-	-

Aftale om udmøntning af satspuljen 2009					
		2009	2010	2011	2012
Nr.	Mio. kr. (09-pl)				
33	Undersøgelse af blinde og svagtseendes vilkår	2,0	-	-	-
34	Præcisering af personkreds for merudgiftsydelsen	-	-	-	-
35	Støtte til handicappede (ansøgningspulje)	2,3	3,0	4,3	15,1
36	Handicapstrategi	13,0	17,0	15,0	5,0
37	Initiativer for personer med psykiske lidelser (ansøgningspulje)	4,0	4,0	-	-
38	Vejen Tilbage (Huset Venture)	2,1	2,1	2,1	2,1
39	Handicapidrættens VidensCenter	4,7	4,7	4,7	4,7
40	Sindslidende førtidspensionister på arbejdsmarkedet	2,2	2,2	2,2	3,7
41	Ordbog over Dansk Tegnsprog	1,0	-	-	-
42	Dækning af handicapbetingede udgifter i forbindelse med deltagelse i folkeoplysende virksomhed	4,5	4,5	3,5	2,5
	Handicappede i alt	402,9	410,6	405,9	403,8
Svage grupper på arbejdsmarkedet					
43	Svage grupper på kanten af arbejdsmarkedet (ansøgningspulje)	3,3	6,4	8,8	25,0
44	Udvikling af indsatsen på det rummelige arbejdsmarked (ansøgningspulje)	-	1,0	1,1	1,0
45	Befordringsrabat for modtagere af efterløn og fleksydelse	6,0	-	-	-
46	Arbejdsskadede tilbage på arbejdsmarkedet	3,5	-	-	-
47	Arbejds miljøforskningsfonden	-	-	24,9	50,0
48	Selvaktiveringsgrupper for seniorer	4,0	4,0	-	-
	Svage grupper på arbejdsmarkedet i alt	16,8	11,4	34,8	76,0
Integration					
49	Indsats mod marginalisering blandt nydanske børn og unge, herunder lokale partnerskaber m.v.	12,0	8,5	12,5	12,5
50	Forebyggelse af ekstremistiske holdninger og radikaliserings blandt unge	2,9	2,9	2,9	3,9
51	Bostedet R.E.D.	6,5	6,0	6,0	6,0
52	Bostedet Kastaniehuset	1,5	1,5	1,5	1,5
53	Botilbud til unge par i risiko for tvangsægteskab	2,0	2,0	2,0	1,0
54	Indsats for traumatiserede flygtninge og indvandrere	6,1	6,1	6,1	6,1
55	Støtte og rådgivning til au pairs	1,0	1,0	1,0	1,0
56	Dansk Flygtningehjælps frivillige integrationsarbejde	-	3,0	-	-
57	Dansk Røde Kors	3,0	3,0	3,0	3,0
58	KVINFO's mentornetværk	-	1,0	-	-
59	Styrkelse af kommunernes målrettede indsats for at hæve skolepræstationerne hos elever med anden etnisk baggrund	2,0	2,0	2,0	1,6
	Integration i alt	37,0	37,0	37,0	36,6
Øvrige initiativer					
60	Udvikling af IT-støttede undervisningsformer for børn og unge med særlige behov	3,0	3,0	1,0	-
61	Aspirantkursus	1,6	4,3	4,2	-
62	Ekstraordinær indsats for produktionsskoleelever med	3,0	4,1	4,2	1,3

Aftale om udmøntning af satspuljen 2009					
		2009	2010	2011	2012
Nr.	Mio. kr. (09-pl)				
	læse- og stavevanskeligheder				
63	Udvidelse af produktionsbaseret lærlingeuddannelse	2,3	4,6	3,4	3,0
64	Hurtig indsats overfor frafaldstruede produktionskoleelever	1,0	0,9	0,9	-
65	KLAP (Kreativt, Langsigtet, Arbejds-Planlægning)	3,5	3,3	3,7	-
66	Familiesamarbejde som metode til fastholdelse i uddannelse	0,5	0,5	0,6	-
	Øvrige initiativer i alt	14,9	20,7	18,0	4,3
Omprioriteringer					
67	Omdisponering af midler til kompetenceudvikling blandt det udførende personale på handicap- og ældreområdet, inkl. PL-regulering (§ 15.75.30.40)	-31,0	-	-	-
68	Omdisponering af midler til uddannelse af ledere og udførende personale på ældreområdet, inkl. PL-regulering (§ 15.75.30.41)	-9,0			
69	Omdisponering af midler til social indsats overfor stofmisbrugere (permanent bevilling) (§ 15.76.26.40)	-2,0	-6,0	-3,8	-3,0
70	Omdisponering af midler vedr. øget viden om psykisk arbejdsmiljø (§ 17.21.05.32)	-1,9	-	-	-
71	Omdisponering af midler vedr. opfølgning på førtids-pensionsreformen (§ 17.49.21.50)	-3,0	-	-	-
	Omprioriteringer i alt	-46,9	-6,0	-3,8	-3,0
	Satspuljeaftalen i alt, nettotræk på satspuljen	845,9	945	1.175	1.320
Anm.: Initiativ nr. 1, 2, 4, 5, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 22, 26, 27, 28, 29, 34, 38 og 47 medfører et helt eller delvist permanent træk på satspuljen. Vedr. nr. 69 overføres der fra 2012 og fremefter 3,0 mio. kr. årligt som permanent træk.					
1) Herudover anvendes der til initiativet opsparede midler fra pulje til styrkelse af den sociale og sundhedsfaglige indsats på alkoholområdet til medfinansiering på 20,6 mio. kr. i 2009, således at der afsættes 30 mio. kr. årligt i alle år.					

Aftale om satspuljen på sundhedsområdet 2009-2012

1. Indsats overfor mennesker med sindslidelser

1.1 Udvidet behandlingsret i voksenpsykiatrien

Aftalen om udvidet behandlingsret i voksenpsykiatrien følger op på de målsætninger, partierne bag psykiertiaftalen for 2007-2010 var enige om. Dengang tilkendegav partierne blandt andet, at psykiatriske patienter, i takt med at mulighederne herfor tilvejebringes, skal have tilsvarende rettigheder som de somatiske patienter – dette er fortsat den langsigtede målsætning.

Med aftalen for 2007–2010 indførtes udvidede rettigheder på det børne- og ungdomspsykiatriske område. Regeringen og satspuljepartierne var endvidere enige om den fælles målsætning, ”at alle patienter i psykiatrien fra 2010 skal have tilsvarende rettigheder”. Derfor udvides målgruppen, og der afsættes med denne aftale midler til udvikling og implementering af udvidet behandlingsret i voksenpsykiatrien.

Denne udvidede behandlingsret indebærer, at patienter fra 2010 får ret til at lade sig behandle på en klinik, hospital eller selvejende institution, som regionerne har en aftale med, hvis bopælsregionen ikke kan tilbyde behandling inden for 2 måneder. Overholder regionen ikke denne frist, skal regionen henvise til behandling og dække udgiften til behandling på en klinik eller et hospital, som regionerne har en aftale med.

Partierne er opmærksomme på, at borgernes mulighed for at gøre brug af retten vil øges i takt med den gradvise kapacitetsopbygning frem mod 2012.

Der fremsættes i foråret 2009 lovforslag om udvidet behandlingsret i voksenpsykiatrien.

Satspuljepartierne vil få forelagt lovforslaget inden det udsendes i høring.

Patienter visiteres til voksenpsykiatrien ud fra en lægefaglig vurdering af deres behov, herunder behov for hurtig behandling. Det er på det grundlag satspuljepartiernes forventning, at det ikke er de mest alvorligt syge, der får brug for retten til behandling uden for det offentlige sygehusvæsen. Satspuljepartierne har noteret sig, at tvang i psykiatrien alene kan finde sted på et offentligt sygehus.

Regeringen og satspuljepartierne lægger fortsat vægt på, at forskellige relevante personalegrupper bør indgå i den tvær- og flerfaglige behandling i psykiatrien i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens anbefalinger om, at der i distriktspsykiatrien og sygehusvæsenet sikres en relevant bredde og tværfaglighed i personalesammensætningen, således at den forskellige specialiserede faglighed kan bidrage til en samlet

indsats af god kvalitet. De relevante personalegrupper omfatter læger, herunder speciallæger, sygeplejersker, herunder specialuddannede sygeplejersker, socialrådgivere, socialpædagoger, psykologer, social- og sundhedsassistenter/plejere, ergo- og fysioterapeuter og diætister. Brug af flere kvalificerede faggrupper kan medvirke til at øge kapaciteten i voksenpsykiatrien.

Sundhedsstyrelsen har i sin rådgivning til flere regioner i forbindelse med deres sygehusplaner peget på, at der er behov for udbygning af den stationære kapacitet med hovedvægt på et større antal specialiserede senge, og Sundhedsstyrelsen har anbefalet, at den stationære kapacitet samlet set ikke reduceres, med mindre der med sikkerhed er konstateret et fald i behovet.

Regeringen og satspuljepartierne anbefaler, at de midler, der afsættes med denne aftale til indførelse af udvidet behandlingsret, anvendes til en udbygning i antallet af specialiserede senge i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens rådgivning herom. Partierne anbefaler samtidig, at midlerne også anvendes til en udbygning af regionernes tilbud til patienter med svære ikke-psykotiske, psykiatriske lidelser med udgangspunkt i gode erfaringer fra eksisterende, specialiserede klinikker.

Samlet set vil indførelsen af behandlingsretten indenfor voksenpsykiatrien efter satspuljepartiernes vurdering tilskynde regionerne til at sikre tilstrækkelig behandlings- og sengekapacitet.

På den baggrund afsættes der i alt 850 mio. kr. fordelt med 50 mio. kr. i 2009, 100 mio. kr. i 2010, 300 mio. kr. i 2011, 400 mio. kr. fra 2012 til en gradvis kapacitetsopbygning med henblik på udvikling og implementering af udvidet behandlingsret i voksenpsykiatrien. Midlerne udmonter permanent til regionerne via det statslige tilskud til sundhedsområdet. Partierne er enige om, at der hermed er sikret finansiering til kapacitetsudbygningen som følge af denne aftale.

	2009	2010	2011	2012
Mio. kr.				
Udvidet behandlingsret i voksenpsykiatrien (P)	50,0	100,0	300,0	400,0

1.2 Psykologbehandling til personer med let til moderat angst, herunder OCD

Angst, herunder OCD, dækker over et spektrum af lidelser, gående fra relativt lette tilstande til, i de værste tilfælde, svær livstruende sygdom. Det er derfor vigtigt, at behandlingen tilpasses den enkelte patient. Nogle angstramte vil kunne behandles hos alment praktiserende læger, nogle hos en praktiserende psykolog, mens andre har behov for specialiseret sygehusbehandling.

Sundhedsstyrelsen skønner, at ca. 350.000 danskere lider af angst. Det er mere end dobbelt så mange, som lider af depression.

Angstlidelser debuterer generelt i tidlig eller yngre alder og aftager med stigende alder, og forekomsten blandt ældre er beskednen. Hvis angstlidelser kan identificeres og afhjælpes tidligt, vil det kunne forebygge invaliderende forløb og følgesygdomme i form af misbrug og depression.

Med satspuljeaftalen for 2008 blev der indført en ret til hurtig undersøgelse og behandling i børne- og ungdomspsykiatrien. Det betyder, at børn og unge under 19 år, som for eksempel har symptomer på angst eller depression, har et gratis tilbud til undersøgelse og behandling på baggrund af henvisning fra egen læge, speciallæge og/eller kommunen (PPR med videre)

Samtidig har kommunerne en række forpligtigelser i forhold til forebyggelse og tidlig, tværfaglig indsats over for børn og unge med særlige behov, for eksempel psykiske eller sociale problemstillinger. Endvidere kan kommunen give tilbud af behandlingsmæssig karakter til borgere med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Tilbuddet gives når dette er nødvendigt med henblik på at bevare eller forbedre borgerens fysiske, psykiske eller sociale funktioner, og når dette ikke kan opnås gennem de behandlingstilbud, der kan tilbydes efter anden lovgivning.

Kommunerne kan også yde hjælp til udgifter til blandt andet nødvendig og helbredsmæssigt velbegrundet sygebehandling, hvis en person ikke selv har økonomisk mulighed for at betale udgifterne. Hermed har kommunerne mulighed for – for eksempel ved at fastholde en ung i et uddannelsesforløb – at støtte egenbetaling til psykologbehandling i praksissektoren.

Af Sundhedsstyrelsens referenceprogram fremgår, at der er dokumentation for virkning af kognitiv adfærdsterapi ved alle angsttilstande (psykoterapi). Der peges i referenceprogrammet på muligheden for at give tilskud til behandling hos praktiserende psykolog med specialistuddannelse i psykoterapi og kvalificeret træning i kognitiv adfærdsterapi efter henvisning fra læge eller speciallæge.

Der afsættes 25 mio. kr. årligt fra 2010 til psykologbehandling af voksne med let til moderat angst. Ordningen vil inden 2010 blive aldersafgrænset for personer over 18 år. Aldersgruppen vil blive fastlagt i samarbejde med Danske Regioner på baggrund af erfaringerne fra depressionsordningen. Ministeren vil orientere satspuljepartierne herom, når aldersgruppen er fastlagt.

Ministeren vil i 2011 orientere satspuljepartierne om udviklingen i antallet af praktiserende psykologer, der ved tildeling af ydernummer har tiltrådt ordningen, herunder den geografiske dækning af ydrenumre.

På den baggrund afsættes 25 mio. kr. årligt fra 2010 og fremefter til etablering af ordningen med tilskud til psykologbehandling af voksne med let til moderat angst. Midler udmøntes til regionerne via det statslige tilskud til sundhedsområdet.

	2009	2010	2011	2012
Mio. kr.				
Psykologbehandling til personer med let til moderat angst, herunder OCD (P)	-	25,0	25,0	25,0

1.3 Styrkelse af behandlingsindsatsen overfor personer der har forsøgt selvmord

Sundhedsstyrelsen vurderer, at der i Danmark er ca. 700 selvmord årligt. Endvidere estimeres selvmordsforsøg at være ca. 10 gange så hyppige. Selvmord og selvmordsforsøg forekommer i særlig grad blandt tre grupper:

- Visse ældre, mest mænd. Der er her høj andel af gennemførte selvmord
- Psykisk syge, dvs. psykiatriens kernegruppe blandt andet under indlæggelse og umiddelbart efter udskrivelse
- Ikke-psykisk syge yngre, mest kvinder, med høj grad af selvmordsforsøg

Sundhedsstyrelsen vurderer endvidere, at forebyggelse af selvmord kan styrkes via etablering af centre for selvmordsforebyggelse i det regionale sygehusvæsen. Ifølge regionernes psykiatriplaner er eller bliver der etableret selvmordsforebyggende centre/enheder i forbindelse med regionernes kompetencecentre i alle regioner. Et kompetencecenter er en organisatorisk enhed, der skal sikre, at specialistviden inden for et bestemt område kan tilbydes på tværs af hele regionen. Som udgangspunkt skal medarbejderne i kompetencecentre varetage koordination, uddannelse, supervision og netværksarbejde inden for det specialiserede område og på tværs af hele regionen.

Regeringen og satspuljepartierne ønsker at sikre, at personer, der har forsøgt selvmord, får tilbud om relevant behandling. Målsætningen med dette initiativ er således at sikre hurtig og intensiv hjælp til personer, der har forsøgt selvmord.

På den baggrund afsattes en ansøgningspulje på 5 mio. kr. årligt i perioden 2009-2012 til styrkelse af behandlingsindsatsen overfor personer, der har forsøgt selvmord, herunder blandt indlagte psykiatriske patienter.

	2009	2010	2011	2012
Mio. kr.				
Styrkelse af behandlingsindsats for personer, der har forsøgt selvmord	5,0	5,0	5,0	5,0

1.4 Dag- og døgnbehandling på alkoholområdet

Siden 2001 har der været afsat midler fra satspuljen til behandling af personer med et alkoholmisbrug. Ved satspuljeforliget for 2004-2007 blev der afsat i alt 120 mio. kr.

over fire år til en fripladsordning. I 2007 udgjorde puljen 32,7 mio. kr. inklusive regulering. Puljen udløb med udgangen af 2007.

Ved satspuljeaftalen for 2008 blev det besluttet at anvende en del af opsparingen fra satspuljebevillingen til alkoholbehandling til videreførelse af fripladsordningen i 2008. Der blev således afsat 32,7 mio. kr. i 2008 som en ansøgningspulje for behandlingsinstitutioner på alkoholområdet til fripladser for de mest belastede udsatte alkoholmisbrugere.

Satspuljepartierne er enige om, at det bør sikres, at der også fremover er et tilbud om alkoholbehandling til de mest udsatte alkoholmisbrugere. På den baggrund afsættes 30 mio. kr. om året som et permanent træk på satspuljen til dag- og døgnbehandling for de mest belastede og udsatte alkoholmisbrugere. Midlerne udmøntes som tilskud til kommunerne og fripladsordningen i dens nuværende form fortsættes således ikke.

Satspuljepartierne ønsker en ensartet høj kvalitet i alkoholbehandlingen og er derfor enige om, at der bør etableres en kommunalt baseret godkendelsesordning og et kommunalt baseret tilsyn med både private og offentlige alkoholbehandlingssteder.

Den nærmere udformning vil blive drøftet mellem Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og KL.

Sundhedsstyrelsen vil kunne give sundhedsfagligt rådgivning til kommunerne i forbindelse med godkendelse af og tilsyn med de enkelte behandlingssteder.

Endelig er regeringen og satspuljepartierne enige om, at området fremover skal følges nøje. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse vil følge regnskabstallene i de kommunale regnskaber. Satspuljepartierne vil blive orienteret herom, herunder om udviklingen i tallene opdelt på ambulante, dag- og døgnbehandling.

	2009	2010	2011	2012
Mio. kr.				
Dag- og døgnbehandling på alkoholområdet (P)	30,0	30,0	30,0	30,0

1.5 Centre for voldtægts- og voldsofre

Med henblik på at der sikres økonomisk grundlag for en fortsat evidensbaseret udvikling og forbedring af centrenes rådgivning om behandlingen af personer, der har været udsat for voldtægt eller voldtægtsforsøg, herunder at der stilles relevant viden og information til rådighed for såvel voldtægtsramte som for pårørende, behandlere, studerende mv. er satspuljepartierne enige om at afsætte en permanent bevilling på 5 mio. kr. årligt fra 2009 og fremefter til videreførelse af videnscentrene for voldtægts ofre. Bevillingen deles mellem Center for Voldtægts ofre på Rigshospitalet og

Center for Voldtægts ofre på Århus Sygehus baseret på antallet af henvendelser til de to centre.

	2009	2010	2011	2012
Mio. kr.				
Centre for voldtægts- og voldsofre (P)	5,0	5,0	5,0	5,0

1.6 Videnscenter for seksuelt misbrugte børn

Med det formål at sikre den videre forskning og metode- og modeludvikling med hensyn til blandt andet udredning og behandling af seksuelt misbrugte børn og for at sikre, at der i regi af videnscentret fortsat landsdækkende sker formidling af viden og metoder og undervisning af fagpersonale i kommuner og regioner (sundhedspersonale, socialforvaltninger, skoler og institutioner med videre) samt organisationer med videre er satspuljepartierne enige om at afsætte en permanent bevilling på 2 mio. kr. årligt fra 2009 og fremefter.

	2009	2010	2011	2012
Mio. kr.				
Videnscenter for seksuelt misbrugte børn (P)	2,0	2,0	2,0	2,0

1.7 Screening af indsatte for somatiske sygdomme

The European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman and Degrading Treatment or Punishment (CPT) aflagde et periodisk besøg i Danmark i februar 2008.

CPT påpegede ved det afsluttende møde den 20. februar 2008, at Kriminalforsorgen bør tage initiativ til at sikre, at indsatte systematisk bliver screenet af en læge eller en kvalificeret sygeplejerske så hurtigt som muligt efter indsættelse i institutionen.

På denne baggrund og set i lyset af et stigende antal udenlandske indsatte, som vurderes at have generel dårligere helbredstilstand end danske indsatte, iværksættes et forsøgsprojekt over en 4-årig periode i to arresthuse og udvalgte afdelinger i to fængsler svarende til i alt 200-300 pladser med henblik på at vurdere, om der er grundlag for at søge ordningen udbredt til resten af landet.

Satspuljepartierne er enige om at afsætte 1,5 mio. kr. årligt i perioden 2009-2012 til finansiering af forsøgsprojektet.

	2009	2010	2011	2012
Mio. kr.				
Screening af indsatte for somatiske sygdomme	1,5	1,5	1,5	1,5

2. Indsatsen overfor mennesker med handicap

2.1 Kennedy Centret

Kennedy Centret er et nationalt forsknings- og rådgivningscenter for genetiske sygdomme, der kan medføre mental retardering eller synshandicap. Centret yder landsdækkende beredskab i forbindelse med diætbehandling af medfødte sygdomme (PKU og alkaptonuri) samt højt specialiseret lægelig-optisk behandling og rehabilitering til mennesker med synshandicap. Hertil forskning og formidling af ekspertviden vedrørende handicap, især synshandicap og handicap med mental retardering. Centret fører lovpligtig registrering af synshandicap hos børn.

Desuden er der via satspuljebevilling på nuværende tidspunkt landsdækkende rådgivnings- og videnscenterfunktion for Fragilt X syndrom og Rett syndrom, samt visse andre sjældne sygdomme.

EPJ, fase 1 - finansieret ved tidligere satspuljebevilling på i alt 4,2 mio. kr. - omfatter basisfunktionaliteter, der er implementeret i 2008. EPJ, fase 2, har til formål at sikre at samtlige data, herunder data om den enkelte patient genereret af apparatur og instrumenter, findes i een samlet elektronisk journal, samt at Kennedy Centret's data om den enkelte patient kan integreres i den øvrige sundhedssektors elektroniske patientjournalisering. Målet er - udover at sikre rationelle arbejdsgange - at kvalitetssikre diagnostik og behandling, herunder et sammenhængende patientforløb, hvilket forudsætter arbejdsgange understøttet af IT.

Akkrediteringsforberedelser skal igangsættes på Kennedy Centret med henblik på at opfylde krav fra national som international side, hvor samarbejdspartnere allerede har tilkendegivet, at det vil være en forudsætning for forsat at rekvirere laboratorieydelser, at laboratoriet er akkrediteret.

På den baggrund er satspuljepartierne enige om at afsætte 3,4 mio. kr. årligt i perioden 2009-2011 til finansiering af 2. fase af Centret EPJ-projekt samt kvalitetsudvikling af centrets laboratorium gennem akkreditering, der blandt andet vil hjælpe Kennedy Centret til selv at måle og udvikle kvaliteten i laboratoriet til gavn for borgere med sjældne genetiske sygdomme. Fra 2012 går projektet ind i almindelig drift.

	2009	2010	2011	2012
Mio. kr.				
Kennedy Centret	3,4	3,4	3,4	-

3. Særligt udsatte grupper

3.1 Lægeordineret heroin

Med satspuljeaftalen for 2008 blev regeringen og satspuljepartierne enige om, at der skulle åbnes mulighed for anvendelse af lægeordineret heroin i behandlingen af stofmisbrugere. Der blev til forberedelse og indførelse af heroinordinationsordningen afsat henholdsvis 10 mio. kr. i 2008 og 60 mio. kr. i 2009.

Regeringen og satspuljepartierne blev samtidig enige om, at heroinordinationsordningens finansiering fra og med 2010 skulle tilvejebringes i forbindelse med forhandlingerne om satspuljeaftalen for 2009.

På den baggrund er regeringen og satspuljepartierne enige om, at der fra og med 2010 som en permanent bevilling, afsættes 62 mio. kr. årligt til finansiering af heroinordinationsordningen. Af midlerne udmøntes 0,2 mio. kr. pr. år til Sundhedsstyrelsens monitorering af ordningen. Resten udmøntes som kompensation til kommunerne. Såfremt forhandlingerne om kompensation til kommunerne måtte resultere i et andet kompensationsbeløb end det skønnede, så vil dette blive reguleret via satspuljen.

	2009	2010	2011	2012
Mio. kr.				
Lægeordineret heroin (P)	-	62,0	62,0	62,0

Der vil i 2011, dvs. to år efter behandlingsformens indførelse, blive foretaget en evaluering af behandlingens effekt. Der vil på den baggrund blive taget stilling til heroinordinationsordningen, herunder blandt andet det eventuelle behov for justering af retningslinjerne for behandlingen.

4. Frie Midler

4.1 Ansøgningspulje

Regeringen og satspuljepartierne er enige om, at der afsættes midler til en ansøgningspulje med følgende tema: Styrket sundhedsindsats for socialt udsatte og sårbare grupper.

Satspuljepartierne er enige om, at kriterier for udmøntning af puljen forelægges satspuljepartierne inden opslag af puljen. Puljen opslås ultimo november 2008 med ansøgningsfrist primo januar 2009. Satspuljepartierne forelægges i februar 2009 en indstilling om fordelingen af midlerne på projekter. Satspuljepartierne er endvidere enige om at prioritere samme tema i satspuljeforhandlingerne for 2010. Der er ligeledes enighed mellem satspuljepartierne om i foråret 2009 at evaluere den nye proces med ansøgningspulje.

	2009	2010	2011	2012
Mio. kr.				
Styrket sundhedsindsats for socialt udsatte og sårbare grupper	41,1	-	10,5	20,5

5. Oversigt over fordeling af satspuljen på sundhedsområdet 2009-2012

Forslag til fordeling af satspuljemidler (Mio. kr., 2009 PL.)

	2009	2010	2011	2012	I alt
1. Mennesker med sindslidelser					
1.1 Udvidet behandlingsret i voksen-psykiatrien (P)	50,0	100,0	300,0	400,0	850,0
1.2 Psykologbehandling til personer med let til moderat angst, herunder OCD (P)	-	25,0	25,0	25,0	75,0
1.3 Styrkelse af behandlingsindsatsen overfor personer, der har forsøgt selvmord	5,0	5,0	5,0	5,0	20,0
1.4 Dag- og døgnbehandling på alkoholområdet (P)	30,0*	30,0	30,0	30,0	120,0*
1.5 Centre for voldtægts- og voldsofre (P)	5,0	5,0	5,0	5,0	20,0
1.6 Videnscenter for seksuelt misbrugte børn (P)	2,0	2,0	2,0	2,0	8,0
1.7 Screening af indsatte for somatiske sygdomme	1,5	1,5	1,5	1,5	6,0
2. Mennesker med handicap					
2.1 Kennedy Centret	3,4	3,4	3,4	-	10,2
3. Særligt udsatte grupper					
3.1 Lægeordineret heroin (P)	-	62,0	62,0	62,0	186,0
4. Ansøgningspulje					
4.1 Styrket sundhedsindsats for socialt udsatte og sårbare grupper	41,1	-	10,5	20,5	72,1
I alt	138,0*	233,9	444,4	551,0	1.367,3
* Heraf finansieres 20,6 mio. kr. af opsparede midler på § 16.21.35. Pulje til styrkelse af den sociale- og sundhedsfaglige indsats på alkoholområdet					

6. Dokumentation og opfølgning

Overordnet set har aftalen til formål at sikre en målrettet anvendelse af de afsatte ressourcer til forankring, kvalitetsudvikling og fortsat udbygning af tilbuddene til sindslidende, handicappede og andre særligt udsatte grupper. Derfor stilles der en række krav om mål og dokumentation af de projekter, der søger om og modtager økonomisk støtte.

Mål og dokumentation

Projekter, der søger om puljemidler afsat med aftalen, skal opstille klare mål/succeskriterier i projektbeskrivelsen og heri redegøre for, hvordan de vil dokumentere de opstillede mål.

I projektbeskrivelsen skal projekterne præcisere, hvordan de vil forbedre indsatsen og udvikle og anvende indikatorer, som dokumenterer resultaterne af indsatsen.

Projekterne følger årligt op på projekternes resultater, og det er et krav at projektet afrapporterer om mål, effekt, gennemførelsen med videre. Det sker gennem status-

rapporterne typisk midtvejs og ved afslutningen af et projekt. Inden for hvert projekt skal der efter projektperioden kunne påvises konkrete forbedringer for deltagerne i projekterne. Efter puljens udløb foretages en samlet evaluering af de iværksatte projekter i forhold til de opstillede mål.

Aftale om satspuljen på det sociale område 2009-2012

Partierne bag satspuljeforliget, Venstre, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Liberal Alliance, har den 24. oktober 2008 indgået en aftale på det sociale område om udmøntning af satspuljen for 2009.

Aftalen i hovedtræk:

Barnets reform

Satspuljepartierne har med dette års aftale taget hul på Barnets reform. Målet med Barnets reform er at forbedre indsatsen i forhold til udsatte børn og unge. Med reformen skal der ske en styrkelse af indsatsen over for udsatte børn og unge. Der vil indgå en række temaer i Barnets reform – blandt andet vil der være fokus på en tidlig og forebyggende indsats, blandt andet i forhold til centrale risikogrupper som unge, sårbare mødre.

Med årets satspuljeaftale er der taget et første skridt i reformen. Partierne er således enige om at styrke kontinuiteten i anbragte børns opvækst. Serviceloven ændres, så kommunalbestyrelsen altid i forbindelse med hjemtagelse af et anbragt barn skal fastsætte en hjemgivelsesperiode (karensperiode), inden barnet flytter fra anbringelsesstedet og hjem til forældrene, medmindre tungtvejende grunde taler imod dette. Samtidig ændres serviceloven, så der gives mulighed for permanente anbringelser i de tilfælde, hvor anbragte børn har fået tæt tilknytning til for eksempel deres plejeforældre. Det er videre aftalt at udvide ordningen med psykologhjælp til børn på krisecentre, så også børn under seks år kan få gavn af den. Der afsættes 143 mio. kr. til initiativerne i perioden 2009 - 2012.

Forligspartierne er enige om at fortsætte drøftelserne af øvrige centrale udfordringer i forhold til udsatte børn og unge i den kommende periode med henblik på, at Barnets reform også indgår i drøftelserne om satspuljen for 2010.

Initiativpakke vedr. udsættelse af lejere

Satspuljepartierne er enige om at igangsætte initiativer for at forhindre, at lejere sættes ud af deres bolig, fordi de ikke har betalt huslejen. Der afsættes 154 mio. kr. i perioden 2009-2012 til formålet. Kommunerne skal være rustet til at gøre brug af den brede vifte af boligsociale redskaber, som den råder over, når en kommune involveres i en lejerestancesag. Det vil med de konkrete initiativer blive tilstræbt at sikre en tidligere og mere målrettet indsats overfor den gruppe lejere, der er truet af udsættelse.

Satspuljepartierne er enige om løbende at følge udviklingen i forholdet mellem udsættelser og de enkelte udsættelsestruede lejeres økonomi. Initiativet evalueres i 2010.

Styrket social og forebyggende indsats i problemramte boligområder

Satspuljepartierne er enige om at styrke den sociale og forebyggende indsats i problemramte boligområder. Der er behov for i samarbejde med kommuner, boligforeninger og frivillige organisationer mv. at arbejde både nye og kendte, men forbedrede, indsatser for at mindske problemerne. Der afsættes 45 mio. kr. over 4 år til formålet.

Der sikres samordning mellem initiativet og relaterede initiativer i Integrationsministeriet. Der nedsættes en følgegruppe til at sikre dette, og der sker en samlet afrapportering.

Midlertidig finansiering af frivillighedscentrene i 2009

Satspuljepartierne er enige om at forlænge bevillingen til puljen til udvikling af frivillighedscentrene, der udløber i 2008, med et år. Der afsættes 12,5 mio. kr. i 2009. Samtidigt arbejdes der på at finde en varig løsning.

Forbedring af løn- og ansættelsesvilkår for handicaphjælpere

Satspuljepartierne er enige om at forbedre vilkårene for handicaphjælpere. Der udarbejdes et lovforslag med henblik på at få en bemyndigelsesbestemmelse i serviceloven til, at ministeren i en kommende bekendtgørelse kan fastsætte regler for udmåling af tilskud til aflønning af hjælpere efter §§ 95-96. Den endelige udformning af forslaget skal drøftes særskilt af satspuljeordførerne inden udgangen af 2008. Der afsættes på dette års satspulje en foreløbig ramme på 126 mio. kr. i 2009 og 129,7 mio. kr. i 2010 og i årene fremover til aflønning af handicaphjælpere samt færdiggørelsen af DUT-sagen med de kommunale parter i forhold til BPA (L154). Såfremt den endelige løsning efter forhandling med de kommunale parter viser sig billigere end den afsatte ramme, falder beløbet tilbage i satspuljen. Såfremt løsninger bliver dyrere end rammen, der er afsat, finansieres merudgiften forlods af satspuljen for 2010. Ikrafttrædelsen i 2009 fastsættes i forbindelse med forhandlingerne.

Tolkeløsning for hørehæmmede

Satspuljepartierne er enige om at sikre mennesker med et hørehandicap adgang til tolk. Der skal udarbejdes en ny model til en fælles tolkeløsning for mennesker med hørehandicap, der skal erstatte Det Sociale Tolkeprojekt. Der afsættes 25,0 mio. kr. årligt til formålet.

Ny og forstærket indsats i forhold til børn, unge og voksne med ADHD

Partierne er enige om at iværksætte en markant indsats i forhold børn, unge og voksne med ADHD, der bygger på evidensbaseret viden. Der afsættes 26 mio. kr. over 4 år til formålet. Bedre opsporing, udvikling af screeningsmetoder, ny forskningsindsats og opsamling af metoder er blandt de initiativer, der skal igangsættes over den kommende 4-årige periode. Indsatsen skal munde i en samlet national handlingsplan.

Sundhed til socialt udsatte grupper

Satspuljepartierne er enige om at iværksætte en række sundhedsinitiativer over for socialt udsatte:

- Der etableres tandlægeklinikker efter modellen med tandklinikken Bisserne på Mændenes hjem. Her arbejder tandlæger frivilligt med socialt udsattes tandsundhed.
- Der etableres en opsøgende og direkte sundhedsindsats i forhold til socialt udsatte i form af akut skadeshjælp og en sundhedsfaglig brobygningsfunktion mellem det sociale system og det eksisterende sundhedssystem. Med delforslaget lægges der op til en sundhedsfaglig gadeplansfunktion – ”Sundhed på hjul”.
- Der gives støtte til gratis prævention til stofmisbrugere og andre socialt udsatte. I tilknytning til den gratis prævention ydes der rådgivning om forskellige præventionsmuligheder.

I implementeringen af de tre forslag vil der blive lagt vægt på fleksible løsninger, herunder for eksempel mobile tilbud, opsøgende virksomhed mv., der skal ses i sammenhæng med de allerede eksisterende lokale/regionale tilbud.

Der afsættes 33 mio. kr. over 4 år til initiativerne.

Helhed og sammenhæng i socialpsykiatrien

Satspuljepartierne er enige om at sikre grundlaget for helhed og sammenhæng i socialpsykiatrien. Der afsættes 6,0 mio. kr. i 2009 til et initiativ, hvor en række forsøgs-kommuner udarbejder en ramme for, hvordan kommunalbestyrelsen bliver i stand til at sikre en mere helhedsorienteret tilgang i indsatsen over for sindslidende.

Partierne er i øvrigt enige om, at den sociale indsats over for sindslidende skal drøftes i forbindelse med forhandlingerne om satspuljen for 2010. Formålet med drøftelsen er at sikre grundlaget for en styrket social indsats over for mennesker med en sindslidelse.

Fritidspas

I 2006 blev der iværksat et forsøg med fritidspas til udsatte børn. Forsøget bliver afsluttet i løbet af 2009 og på grundlag af de opsamlede erfaringer vil ordningen indgå i forhandlingerne om satspuljen for 2010.

Bevarelse af merudgiftsydelse efter det fyldte 65. år

Det fremgår af beretningen til L 132 (Folketingssamlingen), som socialudvalget med undtagelse af Liberal Alliance tilsluttede sig, at ”*forslag til merudgiftsydelsens bevarelse efter det fyldte 65. år drøftes i forbindelse med den forestående justering af førtidspensionsreformen.*”

Udviklings- og driftsstøtte til frivillige organisationer mv.

I aftalen om satspuljen for 2008 aftalte partierne, at processen for behandling af private forslag skulle ændres. Målet er større fokus på udvikling og drift af den frivillige

indsats, og at den viden og de erfaringer, som bliver oparbejdet, efterfølgende forankres i den sociale praksis.

Det frivillige arbejde yder et vigtigt bidrag i indsatsen for de mest udsatte grupper i samfundet. Dette arbejde vil satspuljepartierne fortsat bidrage til. Derfor afsættes en ramme, der målrettes relevante initiativer i frivillige organisationer. Der kan for eksempel være tale om udvikling af nye metoder, der er behov for eller udbredelse af tidligere udviklede initiativer eller relevante udviklingsprojekter i øvrigt.

Med årets satspuljeaftale afsættes der 75 mio. kr. over 4 år til 2 temaer:

- At afhjælpe problemer som mennesker - såvel yngre som ældre - med sociale vanskeligheder og/eller funktionsnedsettelse oplever i Danmark i dag
- Et aktivt ældrelev

Puljerne vil blive udmeldt i november med ansøgningsfrist i januar, og partierne mødes i februar om indstillingen.

Frivillige organisationer vil kunne komme med forslag til temaer for satspuljen for 2010 og vil blive inddraget i vurderingen af ordningen.

Der er desuden afsat et årligt beløb på 11 mio. kr. til driftsstøtte til frivillige organisationers sociale arbejde mv., som ikke kan finde anden finansiering. Endelig er der afsat 23,5 mio. kr. til overgangsstøtte til de organisationer og projekter, der udløber i 2008, og som skal have tid til at tilpasse sig den nye proces.

Satspuljepartierne er enige om, at der i forbindelse med den nye proces for private ansøgninger skal sikres, at der på et tidligt tidspunkt tages stilling til projekternes fremtidige forankring.

Partierne vil følge den nye ordning tæt.

Statusmøde i juni 2009

Partierne mødes i juni med henblik på en status for udmøntningen af aftalen for 2009.

Aftale om udmøntning af satsreguleringspuljen for 2009 på beskæftigelsesområdet, integrationsområdet samt undervisningsområdet

Beskæftigelsesministeren og ministeren for flygtninge, indvandrere og integration har afsluttet de decentrale forhandlinger med arbejdsmarkedsordførerne og integrationsordførerne om udmøntning af satsreguleringspuljen for 2009 for beskæftigelses-, integrations- og undervisningsområdet.

Der er for de tre ministerområder forhandlet inden for en samlet ramme på 97,6 mio. kr. i 2009, 106,6 mio. kr. i 2010, 121,6 mio. kr. i 2011 og 150,0 mio. kr. i 2012.

Ved årets decentrale satspuljeforhandling har der i de politiske drøftelser været lagt vægt på at give støtte til etablering og videreførelse af puljer til integration og for de svage grupper på arbejdsmarkedet. Puljerne skal blandt andet øge muligheden for at kunne tilgodese projektansøgninger i løbet af året.

Beskæftigelsesministeriet

Ved satspuljeforhandlingerne for 2009 er der på Beskæftigelsesministeriets område i perioden 2009-2012 i alt afsat 260,2 mio. kr. til projekter inden for nedenstående hovedområder.

Svage grupper

Der er afsat 3,3 mio. kr. i 2009, 6,4 mio. kr. i 2010, 8,8 mio. kr. i 2011 og 25,0 mio. kr. i 2012 til at forlænge puljen for svage grupper på kanten af arbejdsmarkedet.

Der er afsat 1,0 mio. kr. i 2010, 1,1 mio. kr. i 2011 og 1,0 mio. kr. i 2012 til at styrke puljen til udvikling af indsatsen på det rummelige arbejdsmarked.

Der er afsat 6 mio. kr. i 2009 til at videreføre befordringsrabat for modtagere af efterløn og fleksydelse i 2009. Regeringen har tilkendegivet, at den vil fremsætte lovforslag om, at ordningen ophører med virkning pr. 1. januar 2010.

Det er aftalt, at de øvrige initiativer under indsatsområde svage grupper, der ikke umiddelbart har opnået støtte direkte fra satspuljen, kan opfordres til at søge puljen for svage grupper i kanten af arbejdsmarkedet og puljen til udvikling af indsatsen på det rummelige arbejdsmarked.

Handicappede

Der er afsat 2,3 mio. kr. i 2009, 3,0 mio. kr. i 2010, 4,3 mio. kr. i 2011 og 15,1 mio. kr. i 2012 til at videreføre og styrke puljen til støtte for handicappede.

Der er afsat 13,0 mio. kr. i 2009, 17,0 mio. kr. i 2010, 15,0 mio. kr. i 2011 og 5,0 mio. kr. i 2012 til projekt Handicapstrategi, der skal medvirke til at fastholde og integrere personer med handicap på arbejdsmarkedet.

Der er afsat 4,0 mio. kr. årligt i 2009 og 2010 til at styrke puljen for personer med psykiske lidelser.

Der er permanent afsat 2,1 mio. kr. årligt fra 2009 og frem til at videreføre støtten til projekt Vejen Tilbage. Projektet integreres i den ved satspuljeaftalen for 2004 afsatte permanente medfinansiering af aktiviteter forankret i Huset Venture Midtjylland i Århus.

Der er afsat 4,7 mio. kr. årligt i perioden 2009 til 2012 til at videreføre støtten til projekt HandicapIdrættens Videnscenter.

Der er afsat 2,2 mio. kr. årligt i perioden 2009 til 2011 samt 3,7 mio. kr. i 2012 til at videreføre et eksisterende projekt for sindslidende førtidspensionister på arbejdsmarkedet (Jobbanken).

Der er afsat 1,0 mio. kr. i 2009 til at videreføre ordbog over dansk tegnsprog.

Det er aftalt, at de øvrige initiativer under indsatsområdet handicappede, der ikke umiddelbart har opnået støtte direkte fra satspuljen, kan opfordres til at søge puljen til støtte for handicappede.

Sygefravær

Der er afsat 3,5 mio. kr. i 2009 til at videreføre projekt om arbejdsskadede tilbage på arbejdsmarkedet.

Arbejds miljø

Der er afsat 24,9 mio. kr. i 2011 og 50,0 mio. kr. i 2012 til Arbejds miljø forskningsfonden. Det er aftalt, at Arbejds miljø forskningsfonden finansieres permanent med et årligt bevillingsniveau på 50 mio. kr.

Seniorer

Der er afsat 4,0 mio. kr. årligt i 2009 og 2010 til at videreføre støtten til selvaktiveringsgrupper for seniorer.

Omdisponering af videreførte udisponerede midler

Til finansiering af initiativer under beskæftigelsesområdet omdisponeres 1,9 mio. kr. i videreførte, udisponerede midler fra projekt øget viden om psykisk arbejdsmiljø, hvor der som led i satspuljeaftalen for 2001 blev afsat midler i perioden 2001-2004.

Herudover omdisponeres 3 mio. kr. i videreførte udsponerede midler til projekt til opfølgning på førtidspensionsreform, hvor der ved satspuljeaftalen for 2000 blev afsat midler til dette formål.

Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration

På Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integrations område er der i perioden 2009 til 2012 i alt afsat 140,0 mio. kr. til projekter inden for nedenstående hovedområder:

Styrkelse af sammenhængskraft

Der er i alt afsat 45,5 mio. kr. til etablering af lokale partnerskaber og andre initiativer, der skal modvirke marginalisering blandt nydanske børn og unge og bidrage til inklusion og deltagelse for alle. Projektet Opgang2Teater MAGMA støttes under dette initiativ. Det konkrete tilskud vil bero på en nærmere faglig vurdering af projektet.

Der sikres samordning mellem partnerskabsaftalerne og relaterede initiativer i Velfærdsministeriet. Der nedsættes en følgegruppe til at sikre dette, og der sker en samlet afrapportering.

Der er reserveret i alt 12,6 mio. kr. til initiativer under handlingsplanen om forebyggelse af ekstremistiske holdninger og radikaliserings blandt unge. Når den endelige handlingsplan foreligger mødes satspuljepartierne med henblik på den konkrete udmøntning af det reserverede beløb. Der skal – jf. den almindelige praksis for udmøntning af satspuljemidler for integrationsområdet – være enighed om udmøntningen.

Særligt udsatte grupper

Der er i alt afsat 24,5 mio. kr. til videreførelse af Bostedet R.E.Ds arbejde med at yde beskyttelse og hjælp til kvinder, der flygter fra trusler om tvangsægteskab, eller kvinder som er flygtet fra tvangsægteskab.

Der er i alt afsat 6 mio. kr. i underskudsgaranti til videreførelse af Bostedet Kastaniehuset, som tilbyder støtte og hjælp til unge piger, der på grund af alvorlige æresrelaterede konflikter eller generationskonflikter med deres familie ikke kan bo hjemme.

Der er i alt afsat 7 mio. kr. til Botilbud til unge par i risiko for tvangsægteskab. Der er tale om ekstra midler til satspuljebevillingen fra 2007 til initiativerne for unge par, der er i risiko for tvangsægteskaber, således at der kan gennemføres et nyt udbud af den samlede opgave vedrørende botilbud og rådgivning.

Til styrkelse af indsatsen for traumatiserede flygtninge og indvandrere afsættes i alt 24,4 mio. kr. i årene 2009-2012. Der er tale om initiativer, som hjælper traumatiserede flygtninge i beskæftigelse, og som styrker nydanske børn af traumatiserede foræl-

dres trivsel, udvikling og integration mv. Dansk Flygtningehjælps Center for Udsatte Flygtninge støttes under dette initiativ med i alt 4,4 mio. kr. i perioden 2009-2012. Der er i alt afsat 4 mio. kr. til at yde støtte og rådgivning til au pairs. Bevillingen kan blandt andet anvendes til at sikre, at au pairs og værtsfamilier får bedre kendskab til reglerne på au pair-området.

Aktiv samfundsdeltagelse

Der er afsat 3 mio. kr. i 2010 til Dansk Flygtningehjælps frivillige integrationsarbejde og 1 mio. kr. til KVINFOs mentornetværk, der muliggør uændret aktivitet i hele 2009. KVINFO og Dansk Flygtningehjælps frivillige integrationsarbejde kan ansøge om videreførelse af deres bevillinger i forbindelse med satspuljeforhandlingerne for 2010.

Der er afsat i alt 12 mio. kr. i perioden 2009-2012 til videreførelse af Dansk Røde Kors's frivillige arbejde. Midlerne skal styrke etniske minoriteters aktive samfundsdeltagelse gennem foreningslivet.

Det er aftalt, at projektet Gellerup Højskole støttes under de eksisterende puljer 18.32.26.10. Særlig indsats for børn og unge og 18.34.01.95. Øget sammenhængskraft. Det konkrete tilskud vil bero på en nærmere faglig vurdering af projektet.

Herudover er det aftalt, at de to ordninger vedrørende indvandrerkyndige konsulenter og særlige formidlingskonsulenter videreføres frem til udgangen af 2011. Midlerne hertil blev afsat som led i udmøntningen af satsreguleringspuljen for 2008. Initiativet er et fælles initiativ mellem Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration og Beskæftigelsesministeriet.

Undervisningsministeriet

På Undervisningsministeriets område er der i perioden 2009-2012 i alt afsat 80,5 mio. kr. til projekter inden for nedenstående hovedområder:

Der er afsat i alt 7,0 mio. kr. i perioden 2009-2011 til Udvikling af IT-støttede undervisningsformer for børn og unge med særlige behov. Formålet med indsatsen er blandt andet at udvikle viden om, hvorledes teknologiske hjælpemidler bedst anvendes til børn og unge med særlige behov.

Der er afsat i alt 7,6 mio. kr. i perioden 2009-2012 til Styrkelse af kommunernes målrettede indsats for at hæve skolepræstationerne hos elever med anden etnisk baggrund. Indsatsen vil bestå i at identificere, afprøve og implementere metoder til kommunal organisering af undervisningen af elever med anden etnisk baggrund end dansk.

Der er afsat i alt 10,1 mio. kr. i perioden 2009-2011 til Aspirantkursus ved VUC i Århus og Ingeniørhøjskolen i Århus, som ønsker at udnytte tidligere erfaringer med

at få kortuddannede unge og voksne med anden etnisk baggrund til at gennemføre en uddannelse ved hjælp af brobygningstanken.

Der er afsat i alt 12,6 mio. kr. i perioden 2009-2012 til projekt om Udvidelse og fortsættelse af ”Ekstraordinær indsats i forhold til produktionsskoleelever med læse-, stavevanskeligheder”, hvor der fokuseres på den enkelte produktionsskoleelev for at give så optimale muligheder for afdækning, udvikling og brug af de dansk- og matematikfaglige kompetencer med det mål, at flest mulige går i gang med og gennemfører en ungdomsuddannelse.

Der er afsat i alt 13,3 mio. kr. i perioden 2009-2012 til Udvidelse af produktionsbaseret lærligeuddannelse. Midlerne skal anvendes til udvidelse af et allerede satspuljestøttet forsøg med erhvervsuddannelsesforløb af fleksibel varighed forankret på produktionsskoler og vil bidrage til, at flere unge i målgruppen får en erhvervsuddannelse.

Der er afsat i alt 2,8 mio. kr. i perioden 2009-2011 til en Hurtig indsats overfor frafaldstruede produktionsskoleelever, hvor det ønskes at følge hurtigt op på unge, der er eller kommer i krise med hensyn til psykiske, personlige eller sociale problemer således, at de ikke dropper ud af produktionsskolen.

Der er afsat i alt 10,5 mio. kr. i perioden 2009-2011 til projekt KLAP (**K**reativt, **L**angsigtet, **A**rbejds-**P**lanlægning) fra Landsforeningen LEV, blandt andet til etablering af 80 praktikpladser på det private arbejdsmarked og 40-50 jobs på det private arbejdsmarked for unge udviklingshæmmede pr. år i et antal regioner.

Der er afsat i alt 1,6 mio. kr. i perioden 2009-2011 til projekt om Familiesamarbejde som metode til fastholdelse i uddannelse. Midlerne skal anvendes til videreudvikling af familiesamarbejde som metode til fastholdelse i uddannelse.

Der er afsat i alt 15 mio. kr. i perioden 2009-2012 til Dækning af handicapbetingede udgifter i forbindelse med folkeoplysende virksomhed således at handicappede får dækket en større del af de handicapbetingede merudgifter i forbindelse med folkeoplysende voksenundervisning og det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde.

Det er aftalt, at de ved sidste års satspuljeforhandlinger reserverede midler i 2009 til Træningsskolens Arbejdsmarkedsuddannelser (TAMU) kan anvendes. Partierne er enige om inden 1. august 2009 at indgå aftale om vilkår for finansiering af TAMU fra 2012 og frem. Beslutning om udmøntning af de reserverede midler i 2010 og 2011 afventer drøftelserne i 2009.

Det er aftalt, at satspuljepartierne genoptager drøftelserne om projekt ”Ekstraordinær indsats i forhold til produktionsskoleelever med læse- og stavevanskeligheder” og projekt ”Produktionsskolebaseret lærlingeuddannelse” ved næste års satspuljeforhandlinger.

www.fm.dk